

Ministerstvo financí
odbor Finanční politika

**Makroekonomická
predikce
České republiky**

červenec 2009

Obsah:

Komentáře:

A	Východiska predikce.....	5
A.1	Vnější prostředí.....	5
A.2	Fiskální politika.....	5
A.3	Měnová politika a směnné kurzy.....	7
A.4	Strukturální politiky.....	8
B	Ekonomický cyklus.....	10
B.1	Pozice v rámci ekonomického cyklu.....	10
B.2	Kompozitní předstihový indikátor.....	11
B.3	Individuální konjunkturální indikátory.....	12
C	Predikce vývoje makroekonomických indikátorů.....	16
C.1	Ekonomický výkon.....	16
C.2	Ceny zboží a služeb.....	18
C.3	Trh práce.....	19
C.4	Vztahy k zahraničí.....	20
C.5	Demografie.....	21
C.6	Úrokové sazby.....	21
C.7	Vládní sektor.....	22
C.8	Světová ekonomika.....	22
C.9	Mezinárodní srovnání.....	23
D	Monitoring predikcí ostatních institucí.....	25

Tabulky a grafy:

1.	Ekonomický výkon.....	26
2.	Ceny zboží a služeb.....	31
3.	Trh práce.....	34
4.	Vztahy k zahraničí.....	39
5.	Demografie.....	47
6.	Úrokové sazby.....	49
7.	Vládní sektor.....	52
8.	Světová ekonomika.....	53
9.	Mezinárodní srovnání.....	56

Makroekonomická predikce je zpracovávána v odboru Finanční politika MF ČR se čtvrtletní periodicitou. Zahrnuje predikci na běžný a následující rok (tj. do roku 2010) a u některých ukazatelů výhled na další 2 roky (tj. do roku 2012). Je publikována zpravidla v druhé polovině prvního měsíce každého čtvrtletí a je rovněž dostupná na internetových stránkách MF ČR na adrese:

<http://www.mfcr.cz/makrope>

Přivítáme jakékoliv připomínky nebo náměty, které poslouží ke zkvalitnění publikace a přiblíží ji potřebám uživatelů. Případné připomínky prosíme zasílejte na adresu:

macroforecast@mfcr.cz

Podrobné informace o fiskálním vývoji je možné nalézt v publikaci Fiskální výhled ČR a také na internetových stránkách MF ČR:

www.mfcr.cz/fiskalni vyhled

Poznámka:

Publikované součtové údaje v tabulkách jsou v některých případech zatíženy nepřesností na posledním desetinném místě vzhledem k zaokrouhlování.

Seznam použitých zkratk:

b.c.	běžné ceny
BÚ	běžný účet platební bilance
EA12	eurozóna v rozsahu 12 zemí
EK	Evropská komise
ESA 95	evropská metodologie národního účetnictví
EU27	země EU v rozsahu 27 zemí
GFS	metodologie vládní finanční statistiky Mezinárodního měnového fondu
HDP	hrubý domácí produkt
HICP	harmonizovaný index spotřebitelských cen
HMU	hospodářská a měnová unie
MMF	Mezinárodní měnový fond
NFC	nepalivové komodity
NZI	neziskové instituce
obd.	období
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
proc. bod, p.b.	procentní bod
předb.	předběžně
s.c.	srovnatelné ceny
st.obd.p.r.	stejně období předchozího roku
TI	transformační instituce
VS	vládní sektor

Základní pojmy:

předb. (předběžné údaje).....	data z čtvrtletních národních účtů, zveřejněná ČSÚ, která dosud nebyla ověřena ročními národními účty
odhad.....	prognóza minulých čísel, z různých důvodů nedostupných v termínu zpracování publikace, např. HDP z předcházejícího čtvrtletí
predikce.....	prognóza budoucích čísel, používající expertní i matematické metody
výhled.....	prognóza vzdálenějších budoucích čísel, používající především extrapolační metody

Značky použité v tabulkách:

-	pomlčka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
.	tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
x, (mezera)	křížek nebo mezera na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů

Uzávěrka datových zdrojů: 25.6.2009

A Východiska predikce

Predikce byla zpracována na základě údajů, které byly známy k 25. červnu 2009. Politická rozhodnutí, nově publikované statistiky ani vývoj na světových finančních či komoditních trzích po tomto datu už nemohly být brány v úvahu.

A.1 Vnější prostředí

Následkem krize na světových finančních trzích, která se přelila do reálné ekonomiky, se za rok 2009 očekává první **pokles globálního ekonomického výkonu** od 2. světové války. Americká ekonomika vstřebává důsledky dramatických událostí na finančních trzích a vláda se aktivně snaží restrukturalizovat banky a podpořit reálnou ekonomiku. Existují náznaky jistého zlepšení, ovšem lze předpokládat, že bude jen velmi pozvolné.

Problémy ve vyspělých ekonomikách se rozšířily i na oblast rozvíjejících se ekonomik. Prudce poklesl objem světového obchodu, stejně jako průmyslová produkce v mnoha zemích. Inflace klesla k hodnotám blízkým nule a cena ropy začala opět růst.

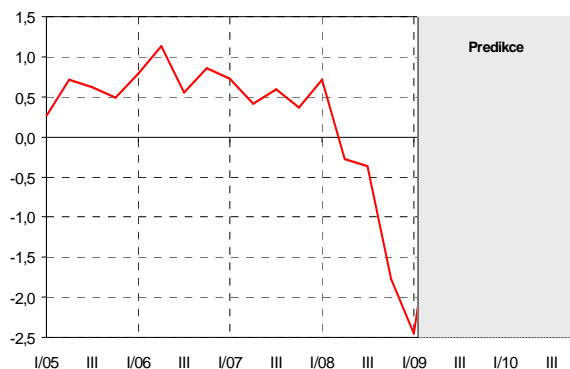
Všechny země, které jsou významnými obchodními partnery ČR (s výjimkou Polska), se nacházejí v recesi.

Naše projekce vychází z předpokladu, že už nedojde k dalším výrazným negativním událostem na finančních trzích. Očekáváme, podobně jako v předešlé predikci, přetrvání problémů reálné ekonomiky v globálním měřítku až do roku 2010 s mírnými projevy zlepšování.

Graf A.1.1: Růst HDP v EA12

mezičtvrtletní růst v %

(po očištění o vlivy sezón a pracovních dnů)

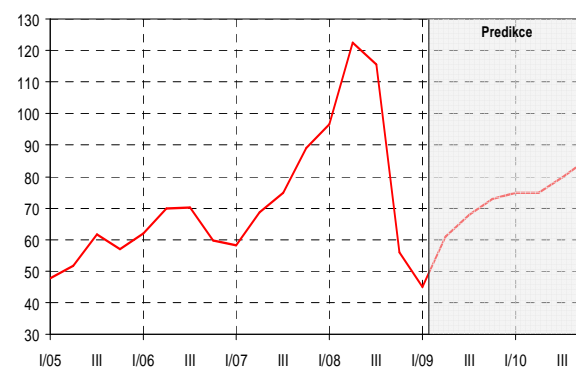

Po zkušenostech s extrémně vysokou volatilitou cen ropy v roce 2008 není snadné odhadnout její budoucí cenový vývoj. Je zřejmé, že cena je významně ovlivňována i jinými než fundamentálními faktory.

Dolarové ceny ropy Brent, které ve druhé polovině roku 2008 strmě klesly, se v první čtvrtině roku 2009 stabilizovaly a ve 2. čtvrtletí začaly opět růst. Pro následující období jsme zvolili scénář obnovení tendence k nárůstu. Dosud nižší poptávka je kompenzována omezením nabídky, ať už snížením těžebních kvót organizace OPEC, či ekonomickými důvody u producentů s vyššími těžebními náklady, a projevuje se i vliv spekulace.

Graf A.1.2: Cena ropy Brent

v USD za barel

Podrobnější údaje o vnějším prostředí jsou uvedeny v kapitole C.8.

A.2 Fiskální politika

Hospodaření sektoru vládních institucí bylo v minulých letech pozitivně ovlivněno především vrcholící fází ekonomického cyklu. Probíhající ekonomická recese však přináší zhoršení výsledků a ještě více odhaluje strukturální problémy na výdajové straně veřejných rozpočtů.

Podle předběžných údajů ČSÚ dosáhl deficit sektoru vlády v **roce 2008** úroveň **1,5 % HDP**, což je o 0,9 p.b. horší výsledek než v roce 2007. Převážnou měrou se na tom podílel zhoršující se ekonomický vývoj ve druhé polovině roku 2008.

V současné chvíli předpokládáme, že deficit vládního sektoru v **roce 2009** dosáhne výše **5,5 % HDP**. Tento odhad je o 1 p.b. horší než v nedávno publikovaném Fiskálním výhledu, který byl založen na dubnové predikci. Příčinou je hlubší očekávaný ekonomický pokles a s ním související dezinflace, které budou mít za důsledek nižší daňové výnosy. V uvedeném scénáři jsou zahrnuta dosud přijatá opatření Národního protikrizového plánu, jejichž fiskální dopad je uveden v boxu A.1.

Box A.1: Přehled opatření Národního protikrizového plánu vlády s dopady na veřejné rozpočty v roce 2009 (založeno na roční bázi)

Opatření	Příjmy a výdaje VR		
	ESA 95 (mld. Kč)		
	P _{VR}	V _{VR}	(P-V) _{VR}
I. Realizovaná a schválená opatření			
1. Zapojení prostředků z rezervních fondů		-1,5	1,5
2. Zvýšení garancí úvěrů malým a středním podnikům	-0,5		-0,5
3. Podpora podnikatelů v zemědělství		2,3	-2,3
4. Posílení Programu rozvoje venkova		0,3	-0,3
5. Investice do vědy a výzkumu nad rámec schváleného návrhu státního rozpočtu		0,3	-0,3
6. Navýšení investic do dopravní infrastruktury		7,2	-7,2
7. Navýšení platů zaměstnanců státního sektoru	0,4	2,7	-2,3
8. Navýšení výdajů na přímé platby - kofinancování		1,0	-1,0
9. Snížení sazby pojistného na nemocenské pojištění a státní politiku zaměstnanosti	-18,4		-18,4
10. Snížení sazby daně z příjmů právnických osob	-6,0		-6,0
11. Navýšení základního kapitálu ČEB			0,0
12. Zvýšení pojistného krytí EGAPu			0,0
13. Změna zákona o pojišťování vývozu se státní podporou			0,0
14. Fiskální impulsy podpory výzkumu a vývoje		1,9	-1,9
15. Snížení záloh na daně z příjmů			0,0
16. Rozšíření uplatnění odpočtu DPH u osobních automobilů	-2,4		-2,4
17. Odložení záloh u poplatníků s méně než 5 zaměstnanci			0,0
18. Navýšení prostředků na investice		4,0	-4,0
19. Dotační program na snižování energetické náročnosti budov			0,0
20. Posílení dotačního programu PANEL		0,6	-0,6
21. Zvýšení výdajů na zajištění dopravní obslužnosti		3,2	-3,2
Celkem I.			-48,9
II. Zákon o podpoře hospodářského růstu a sociální stability			
1. Zrychlení odpisů v 1. a 2. odpisové skupině	-9,4		-9,4
2. Slevy pro zaměstnavatele na pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	-18,0		-18,0
3. Zvýšení slev na DPFO na dítě	-1,0		-1,0
4. Zvýšení a prodloužení podpor v nezaměstnanosti		1,0	-1,0
5. Zvýšení přídavků na děti		0,8	-0,8
6. Zavedení šrotovného		2,5	-2,5
Celkem II.			-32,7
Celkem I.+II.			-81,6
III. Navrhovaná opatření			
1. Garance a podpora úvěrů malých a středních podniků		2,1	-2,1
2. Přesun vybraných služeb do snížené sazby DPH	-3,5		-3,5
Celkem III.			-5,6

Zákon na podporu hospodářského růstu a sociální stability, novela zákona o pojistném na sociální zabezpečení a novela zákona o daních z příjmů byly schváleny Poslaneckou sněmovnou dne 15. 5. 2009 a postoupeny Senátu, který je projednal a schválil na své 8. schůzi dne 17. 6. 2009. Uvedená opatření ze Zákona na podporu hospodářského růstu a sociální stability nabývají účinnosti od 1. 7. 2009 (vyjma opatření týkající se podpor v nezaměstnanosti, které platí od 1. 11. 2009). Většina opatření z tohoto zákona má platnost do konce roku 2010 kromě zrychlených odpisů, které se vztahují k majetku nabytému do 30. 6. 2010. Dne 19.6.2009 bylo Poslaneckou Sněmovnou schváleno navýšení výdajových paušálů pro živnostníky. Nyní bylo toto opatření

postoupeno Senátu. Zvláštním případem je tzv. šrotovné, které je upraveno pouze rámcově a konečné rozhodnutí bude na vládě vzešlé z podzimních předčasných voleb.

Poslanecká sněmovna schválila dne 12. 6. 2009 v 1. čtení v rámci novely zákona o dani z přidané hodnoty přesun vybraných služeb do snížené sazby DPH. Jedná se o služby s vysokým podílem práce, např. o restaurační služby, kadeřnictví a opravy jízdních kol, oděvů a bytového textilu. Návrh zákona byl postoupen k projednání ve sněmovních výborech.

Dopady uvedených opatření jsou vyčísleny v metodice ESA 95. Z tohoto důvodu se mohou lišit od skutečných nároků na financování z veřejných rozpočtů. Například zvýšení základního jmění ČEB si sice vyžádá uvažované 2 mld. Kč, nicméně v metodice ESA 95 se jedná o finanční operaci bez vlivu na saldo hospodaření, při níž je jedno finanční aktivum (peněžní prostředky – pokles) pouze směňováno za jiné (majetkové účasti státu ve společnosti ČEB – zvýšení). Podobně zapojení prostředků z rezervních fondů na krytí výdajů státního rozpočtu bude sice pro státní rozpočet představovat příjem; v metodice ESA 95 však tento uznatelný není. Ani odložení záloh, představující výpadek daňových příjmů, nepředstavuje změnu ve výši akruálních daní. V případě snížení sazby DPH na vybrané služby je uveden roční dopad. Do výše vykázaného deficitu je však zahrnut v poloviční výši, neboť předpokládáme, že tato změna bude účinná od poloviny roku.

Proti Národnímu protikrizovému plánu vlády neuvádíme pozitivní dopad vázání provozních výdajů jednotlivých kapitol, neboť tyto prostředky budou využity na pokrytí zvýšených nároků vzniklých v oblasti sociálních mandatorních výdajů.

Je pravděpodobné, že v důsledku dohod parlamentních stran a logiky volebního cyklu budou přijata další protikrizová, resp. předvolební opatření, která uvedený deficit dále prohloubí. V současné době a situaci není MF schopno odhadnout, která z rozličných navrhovaných opatření budou nakonec schválena, kdy budou zavedena do praxe a jaké budou jejich fiskální dopady. Ať už však bude rozsah přijatých opatření jakýkoliv, nemusí být jejich profinancování v příštích letech zdaleka jednoduché. Jak absorpční schopnost dluhopisového trhu, tak berní potenciál země budou probíhající krizí zasaženy.

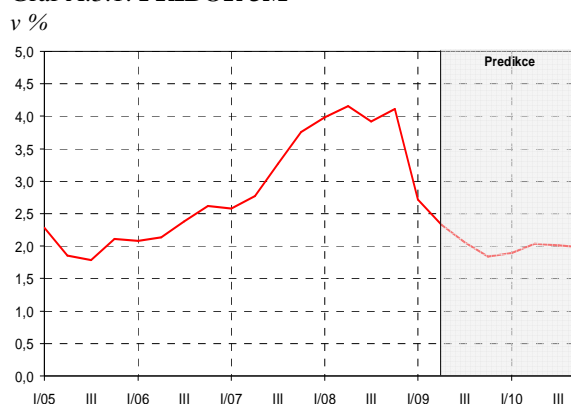
Podrobnější údaje o veřejných rozpočtech jsou uvedeny v kapitole C.7.

A.3 Měnová politika a směnné kurzy

Měnová politika ČNB je založena na režimu **cílování inflace**. Inflační cíl je definován jako meziroční přírůstek indexu spotřebitelských cen. Do konce roku 2009 platí cíl na úrovni 3,0 % s tolerančním pásmem ± 1 p.b., od ledna 2010 je stanoven nový cíl ve výši **2,0 %**. Inflační cíl je nastaven jako střednědobý s délkou horizontu měnové politiky 12–18 měsíců.

Absence poptávkových tlaků vzhledem k očekávanému poklesu reálného HDP v roce 2009 spolu s klesajícím výhledem meziroční inflace a posilující korunou otevírá možnost dalšímu snížení základních měnově-politických úrokových sazeb. Pohyb tržních úrokových sazeb však bude nadále ovlivněn relativně vysokou rizikovou premií. Pozvolné ožívání ekonomiky, které očekáváme ve druhé polovině roku 2010 a návrat inflace k 2% inflačnímu cíli na konci roku bude doprovázen postupným nárůstem tržních úrokových sazeb.

Graf A.3.1: PRIBOR 3M

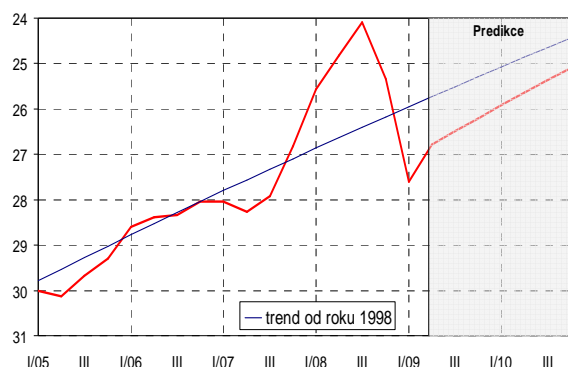

Podrobnější údaje o úrokových sazbách jsou uvedeny v kapitole C.6.

K 21. červenci 2008 byl zaznamenán historický rekord **směnného kurzu** ve výši 22,97 CZK/EUR. Následná prudká korekce, způsobená odlivem finančních investic z rozvíjejících se trhů, vedla k tomu, že 17. února 2009 kurz oslabil až na 29,47 CZK/EUR. Průměrná hodnota v květnu 2009 činila 26,74 CZK/EUR, což je kurz proti trendové hodnotě slabší o 3,8 %. Relativně slabá úroveň směnného kurzu by mohla pomoci exportérům se lépe vyrovnat s propadem vnější poptávky.

Graf A.3.2: Směnný kurz CZK/EUR

čtvrtletní průměry

Přijatý scénář předpokládá, že se ve 3. čtvrtletí 2009 bude kurz pohybovat kolem průměrné hodnoty 26,50 CZK/EUR s tendencí k mírnému nominálnímu i reálnému zhodnocování. Přesto by měl být i nadále slabší oproti trendové hodnotě.

A.4 Strukturální politiky

Národní protikrizová opatření

Vláda provádí řadu protikrizových opatření ve své kompetenci průběžně. V červnu 2009 byl na základě dohody politických stran oběma komorami Parlamentu schválen Zákon o podpoře hospodářského růstu a sociální stability. Ten obsahuje protikrizová opatření, která vyžadují legislativní změny. Podrobnosti o jednotlivých opatřeních jsou uvedeny v boxu A.1.

Podnikatelské prostředí

Zákon o volném pohybu služeb byl schválen Senátem 17. června 2009. Právní předpis zavádí do českého právního řádu Směrnici o službách na vnitřním trhu, jež výrazně liberalizuje poskytování služeb v EU. Účinnost zákona byla stanovena k 28. prosinci 2009, čímž respektuje závazek členských zemí EU k implementaci do konce roku 2009.

Zpráva o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do roku 2010 a jeho urychlení byla vládou schválena 20. dubna 2009. Další aktivity v oblasti snižování administrativní zátěže budou prioritně zaměřeny na deset nejdůležitějších norem, jež podle odhadů představují pro podniky zátěž ve výši 55 mld. Kč.

Mezi plánovaná opatření snižující administrativní zátěž podnikatelů patří také novela **zákona o správě daní a poplatků** přijatá Poslaneckou sněmovnou 10. června 2009. Ta osvobozuje malé a střední podnikatele od povinnosti vedení knihy jízd pro evidenci výdajů spojených s cestami služebním automobilem.

Dne 1. července nabyly účinnosti **zákon o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů** (eGovernment Act), jež upravuje elektronické úkony vybraných orgánů veřejné správy a právnických osob, zavádí informační systém datových schránek a autorizovanou konverzi dokumentů. Tato změna by měla postupně přispět ke snížení „papírování“, zvýšení rychlosti a jistoty doručení úřední korespondence.

Finanční trh

Novela zákona o podnikání na kapitálovém trhu, která transponuje několik směrnic ES do českého právního řádu, byla schválena Senátem 17. června 2009. Zákon novelizuje práva a povinnosti firem a dalších subjektů, s jejichž cennými papíry je obchodováno na kapitálových trzích.

Poslanecká sněmovna schválila 10. června 2009 **novelu zákona o bankách**, jež v budoucnu umožní státu přebírat banky, které by se ocitly ve vážných potížích. Zákon zjednodušuje proces navýšení kapitálu banky a umožňuje ČNB pružněji reagovat na aktuální problémy bank.

Daně

V rámci úpravy daňového procesu schválila Poslanecká sněmovna 17. června 2009 nový **daňový řád**, jež vede ke snížení administrativních nákladů a zjednodušení administrativního procesu, omezuje některé pravomoci ministra financí a zavádí nové pojetí daňové exekuce. Účinnost zákona byla stanovena k 1. lednu 2011.

Vzdělání, věda a výzkum

V současné době je realizována **Reforma systému výzkumu, vývoje a inovací**, jejímž cílem je zjednodušení administrativy, efektivnější využívání veřejných zdrojů na VaV a zvýšení přínosu výzkumu, vývoje a inovací pro českou ekonomiku. V rámci uvedené reformy schválila vláda ČR 8. června 2009 **Národní politiku výzkumu, vývoje a inovací ČR na léta 2009 až 2015**, jež definuje přístup státu k inovačnímu prostředí a jeho dalšímu směřování.

Energetika a klimatická změna

Účinnost **novely energetického zákona** byla stanovena ke 4. červenci 2009. Tato novela zjednodušuje podnikání v energetice tím, že přesněji stanovuje míru kontroly nad energetickým trhem, vytváří prostor pro dohodu mezi

odběratelem a dodavatelem a upravuje postih černých odběratelů.

Trh práce

K některým přetrvávajícím strukturálním problémům (motivace k práci, diskriminace určitých skupin pracovníků, nedostatečná sladěnost systému vzdělávání s měnícími se požadavky trhu práce a nízká regionální a profesní mobilita) se přidávají problémy ekonomické recese, které by měla pomoci řešit vybraná stabilizující opatření.

Posílení ekonomické aktivity je cílem novely **zákona o zaměstnanosti a zákona o pomoci v hmotné nouzi**, která prohloubila provádění nároků na hmotné zabezpečení uchazečů o zaměstnání se systémem pomoci v hmotné nouzi a zavedla striktnější pravidla aktivní politiky zaměstnanosti. Podpůrčí dobu v nezaměstnanosti zkrátila o 1 měsíc a současně zvýšila podporu - po dobu prvních dvou měsíců je poskytována ve výši 65 %, po dobu dalších dvou měsíců ve výši 50 % a po zbytek podpůrčí doby ve výši 45 % průměrného čistého měsíčního výdělku dosaženého v posledním zaměstnání.

Protikrizový „balíček“ podpůrčí dobu opět o 1 měsíc prodlužuje a navyšuje dávky na 80 % v prvních dvou měsících a na 55 % po zbývajících obdobích.

Změn doznaly dávky pomoci v hmotné nouzi, které jsou od počátku roku 2009 vypláceny nejméně ze 35 % a nejvýše ze 65 % ve formě poukazek k nákupu zboží.

V systému **nemocenského pojištění** došlo ke zrušení výplaty dávek za první tři kalendářní dny nemoci a k zavedení výplaty dávek během 4. až 14. dne zaměstnavatelem. Opatření by mělo odstranit zneužívání nemocenské a dosáhnout snížení míry nemocnosti v ČR. Úpravy byly doprovázeny poklesem sazby **pojistného na sociální zabezpečení** o 1,0 p.b. (v roce 2010 pak o dalších 0,9 p.b. pro některé zaměstnavatele). Rovněž bylo sníženo pojistné u zaměstnance o 1,5 p.b. (zaměstnanci jsou již pouze poplatníky pojistného na důchodové a zdravotní pojištění) při zachování výše sazby daně z příjmu fyzických osob a slev na dani. Zvýšení čistého příjmu osob s dětmi mají dále v roce 2009 zajistit vyšší přídatky na dítě jakožto i nárůst daňové slevy/bonusu na dítě od roku 2010.

První fáze důchodové reformy prodloužila postupně zvyšování statutárního věku odchodu do důchodu na 65 let pro muže a na 62 až 65 let pro ženy v závislosti na počtu vychovaných dětí. Dále prodloužila potřebné doby pojištění na 35 let a vyloučila doby studia z okruhu náhradních dob pojištění. Přehodnotila i definici plné a částečné invalidity a zavedla invaliditu ve třech stupních s rozdílnou výší vypláceného důchodu. Posílila motivaci starších osob k setrvání na trhu práce za pomoci výraznějšího krácení starobního důchodu při předčasném odchodu do důchodu a nárůstu procentní výměry starobního důchodu při souběhu výdělečné činnosti a pobírání důchodu v částečné či plné výši.

K opatřením zmírňujícím dopad hospodářské krize na poptávkové straně patří zavedení slev na sociálním pojistném pro každého zaměstnavatele za zaměstnance, jehož mzda je nižší než 1,15 násobek průměrné mzdy. Velikost slevy od určité výše příjmu zaměstnance pak lineárně klesá. Toto zákonné ustanovení s retroaktivní doložkou (zpětně i za rok 2009) bude účinné do roku 2010.

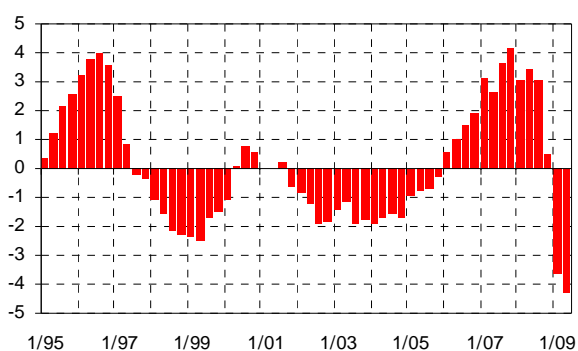
B Ekonomický cyklus

B.1 Pozice v rámci ekonomického cyklu

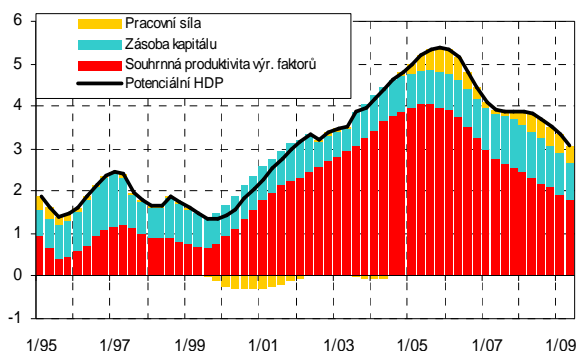
Potenciální produkt, specifikovaný na základě výpočtu Cobb-Douglasovy produkční funkce, udává úroveň HDP při průměrném využití výrobních faktorů. Růst potenciálního produktu vyjadřuje možnosti dlouhodobě udržitelného růstu ekonomiky bez vzniku nerovnováh. Lze ho rozložit na příspěvky pracovní síly, zásoby kapitálu a souhrnné produktivity výrobních faktorů. Produkční mezera identifikuje pozici ekonomiky v cyklu a vyjadřuje vztah mezi HDP a potenciálním produktem. Koncept potenciálního produktu a produkční mezery je používán pro analýzu ekonomického vývoje a pro výpočty strukturální bilance veřejných rozpočtů.

V současných podmínkách, kdy dochází k prudkému propadu ekonomického výkonu, je však velmi obtížné oddělit vliv prohloubení záporné produkční mezery a zpomalení růstu potenciálního produktu. Proto výsledky těchto propočtů vykazují velkou nestabilitu a je k nim nutné přistupovat se značnou obezřetností.

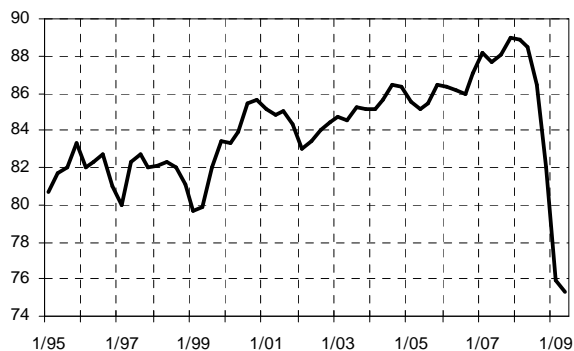
Graf B.1: Produkční mezera v % potenciálního produktu

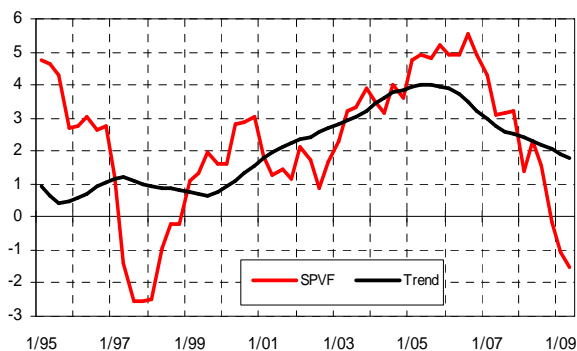
Graf B.2: Tempo růstu potenciálního produktu v %, příspěvky v procentních bodech

Graf B.3: Využití výrobních kapacit v průmyslu konjunkturální ukazatel

Graf B.4: Souhrnná produktivita výrobních faktorů meziroční růst v %

Tabulka B.1: Produkční mezera a potenciální produkt

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
											Q1-2
Produkční mezera	%	0,0	-0,2	-1,5	-1,6	-1,6	-0,6	1,2	3,3	2,5	-4,0
Potenciální produkt	růst v %	1,7	2,6	3,3	3,7	4,5	5,2	4,9	3,9	3,7	3,2
Příspěvky:											
Souhrnná produktivita výr. faktorů	p.b.	1,2	2,0	2,5	3,0	3,7	4,0	3,6	2,7	2,3	1,9
Zásoba kapitálu	p.b.	0,8	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	1,1	1,1	0,9
Míra participace	p.b.	-0,5	-0,4	-0,1	-0,2	-0,2	0,2	0,2	-0,2	0,0	0,2
Demografie ¹⁾	p.b.	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2

¹⁾ Příspěvek růstu počtu obyvatel v produktivním věku (15-64 let)

Je zřejmé, že probíhající ekonomická krize uvrhla ekonomiku do hluboké záporné **produkční mezery**. Podle současných propočtů dosahovala v 1. pololetí 2009 cca -4 %, což indikuje nejnižší využití ekonomického potenciálu v posttransformačním období.

Zvětšující se záporná produkční mezera se v ekonomice projevuje drastickým snížením využití výrobních kapacit v průmyslu na nejnižší úroveň od 4. čtvrtletí 1994, výrazným nárůstem míry nezaměstnanosti, snížením počtu volných pracovních míst a inflačních tlaků.

B.2 Kompozitní předstihový indikátor

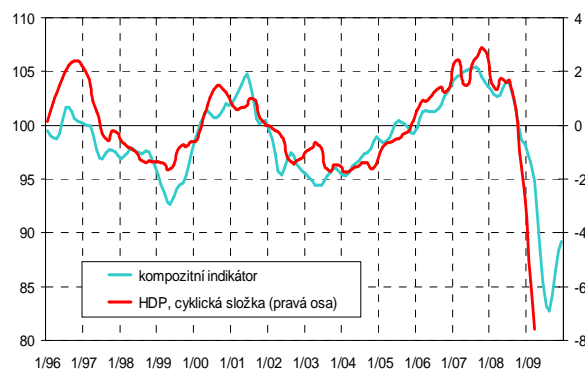
Kompozitní předstihový indikátor je sestaven z výsledků konjunkturálních průzkumů, které splňují základní požadavky kladené na předstihové indikátory cyklu – jsou ekonomicky interpretovatelné, vykazují statisticky pozorovatelný vztah v předstihu k průběhu ekonomického cyklu a jsou rychle a pravidelně dostupné.

V prosinci 2008 došlo na základě analýzy vztahů mezi jednotlivými konjunkturálními ukazateli a cyklickou složkou reálného HDP ke změně složení kompozitního předstihového indikátoru. Indikátor je nyní sestaven z těch konjunkturálních ukazatelů, které vykazovaly vysoký stupeň korelace s průměrným předstihem 6 měsíců.

Graf B.5: Kompozitní předstihový indikátor

průměr 2000 = 100 (levá osa)

synchronizováno s cyklickou složkou HDP zjištěnou na základě statistických metod (Hodrick-Prescottův filtr) v % HDP (pravá osa)

Kompozitní předstihový indikátor signalizoval pro 1. čtvrtletí 2009 meziroční pokles HDP. Tento signál byl potvrzen vývojem relativní cyklické složky, která vykazovala prohloubení své záporné hodnoty.

Ekonomické problémy vedly v 1. pololetí 2009 k meziročnímu poklesu pozorované **souhrnné produktivity výrobních faktorů**, což se projevilo ve zpomalení jejího trendového růstu pod 2 % proti 4 % v roce 2005.

Zpomalení růstu trendové souhrnné produktivity se přímo odráží v meziročním růstu **potenciálního produktu**, jenž v současnosti pravděpodobně pouze mírně přesahuje úroveň 3 %. Další vývoj potenciálního produktu bude závislý zejména na době trvání nepříznivé ekonomické situace.

Pro 2. čtvrtletí 2009 indikátor signalizuje další pokles relativní cyklické složky HDP.

Přibližně pro celé 2. pololetí 2009 indikátor naznačuje výrazné zpomalování propadu výkonosti české ekonomiky.

Při hodnocení tohoto signálu je však třeba vzít v úvahu vývoj struktury kompozitního indikátoru. Růst jeho hodnoty ve 2. pololetí je dán růstem vybraných konjunkturálních ukazatelů v průmyslu (zejména tříměsíčním výhledem exportní poptávky a šestiměsíčním výhledem ekonomické situace), což bylo zřejmě vyvoláno již probíhajícími či plánovanými opatřeními pro podporu ekonomiky, jejichž dopad však bude zřejmě časově omezený. V současné době je možné na daných ukazatelích pozorovat korekci směrem dolů.

Současně se zhoršením tříměsíčního výhledu ekonomické situace ve stavebnictví vykazuje indikátor na nevyhlazených datech v posledním měřeném měsíci (červnu) řetězový pokles své hodnoty. Tato skutečnost je na vyhlazených datech a se zohledněním doby předstihu indikátoru reflektována výrazným zpomalením nárůstu jeho hodnoty v posledním predikovaném měsíci (prosinci).

Vyšší volatilita odhadované relativní cyklické složky HDP je způsobena změnou metody sezónního očišťování uplatňovanou ČSÚ a poslední revizí dat čtvrtletních národních účtů.

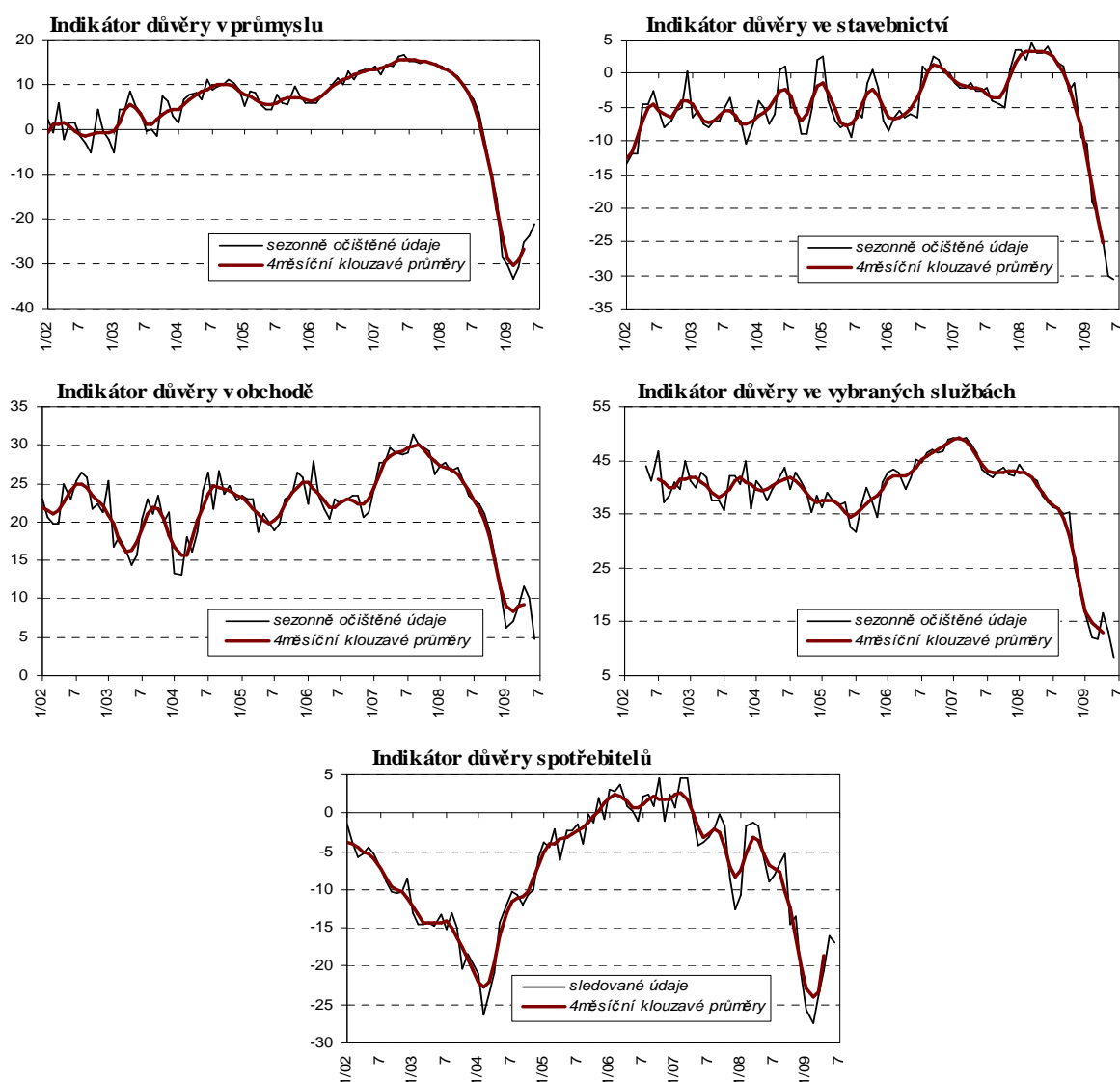
B.3 Individuální konjunkturální indikátory

Konjunkturální ukazatele vyjadřují názory respondentů na současnou situaci a vývoj v blízké budoucnosti a slouží k identifikaci možných bodů obrátu ekonomického cyklu v předstihu. Hlavní výhodou spočívá v rychlé dostupnosti výsledků, do kterých se promítá široký okruh vlivů formujících očekávání ekonomických subjektů.

Společným rysem těchto průzkumů je, že odpovědi respondentů nedávají přímou kvantifikaci, ale používají obecnější kvalitativní výrazy (např. lepší, stejný, horší nebo vzroste, nezmění se, klesne apod.). Vyjádřením tendencí je konjunkturální saldo, což je rozdíl mezi odpověďmi zlepšení a zhoršení, vyjádřený v procentech pozorování (viz Metodika ČSÚ¹).

Souhrnný indikátor důvěry je prezentován jako vážený průměr sezónně očištěných indikátorů důvěry v průmyslu, stavebnictví, obchodě, ve vybraných odvětvích služeb a indikátoru spotřebitelské důvěry. Váhy jsou nastaveny takto: indikátor důvěry v průmyslu 40 %, ve stavebnictví a v obchodě po 5 %, ve vybraných odvětvích služeb 30 % a indikátor důvěry spotřebitelů 20 %.

Graf B.6: Indikátory důvěry

¹ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/konjunkturální_průzkum

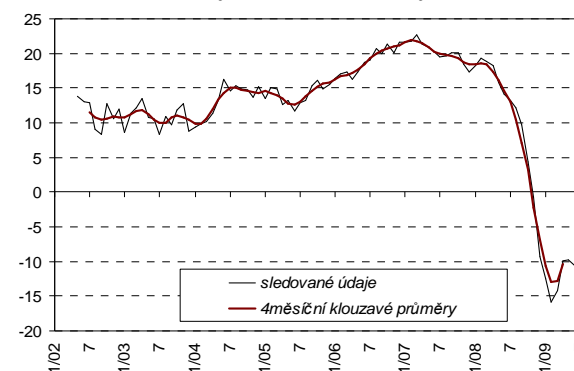
V **průmyslových a stavebních podnicích** se ve 2. čtvrtletí zhoršilo jak hodnocení současné ekonomické situace, tak hodnocení poptávky. Z toho lze odvodit, že v podnikatelské sféře pokračovalo prohlubování ekonomických problémů. Pro 3. čtvrtletí předpokládají respondenti v průmyslu oživení tempa výrobní činnosti i zaměstnanosti, ve stavebnictví pak mírné zrychlení vývoje stavební činnosti při nezměněné zaměstnanosti. Očekávání vývoje ekonomické situace se v příštích třech a šesti měsících nepatrně zlepšila v průmyslu, ve stavebnictví se mírně zhoršila. Zlepšení v průmyslu je výraznější v kratším horizontu a je dáno zřejmě již přijatými opatřeními na podporu ekonomiky.

Zpomalování celkové ekonomické aktivity ČR ve 2. čtvrtletí se projevilo také snížením hodnocení současné ekonomické situace u respondentů v oblasti **obchodu** a ve vybraných odvětvích **služeb**. Při hodnocení očekávaného vývoje ekonomické situace v tříměsíčním horizontu jsou nepatrně optimističtější respondenti služeb, v šestiměsíčním horizontu pak respondenti obchodu.

Důvěra **spotřebitelů** se v červnovém šetření, po třech měsících růstu, mírně snížila. Spotřebitelé předpokládají, že vývoj v příštích dvanácti měsících přinese nepatrné zhoršení celkové ekonomické situace a mírné zlepšení jejich finanční situace. Podíl

respondentů, kteří očekávají zvýšení nezaměstnanosti, se mírně snížil, zůstává však i nadále vysoký. K mírnému posunu došlo ve vztahu ke spojení, kdy po dubnovém a květnovém zvýšení klesl podíl spotřebitelů, kteří mají v úmyslu spořit.

Graf B.7: **Souhrnný indikátor důvěry**

Na základě názorů ekonomických subjektů je možné předpokládat, že se zpomalování ekonomické aktivity ve 2. čtvrtletí 2009 dařilo částečně tlumit (především v průmyslu) a pro 3. a 4. čtvrtletí 2009 naznačuje průzkum možné mírné řetězové zlepšení.

Box B.1: Dosáhla již česká ekonomika konce recese a dna hospodářského cyklu?

Současná hospodářská situace vede odbornou i laickou veřejnost k otázkám, zda má česká ekonomika po dramatickém propadu z 1. čtvrtletí 2009 již nejhorší za sebou, či zda nás ještě čekají další krušné časy. Pokusili jsme se proto o metodickou analýzu parciálních „tvrdých“ dat s vyšší periodicitou, o zmapování jejich vývoje a přiblížení případných signálů obratu v průběhu 2. čtvrtletí, které zatím není pokryto daty o vývoji HDP.

a) Vymezení pojmů

Podle obvyklé definice vstupuje ekonomika do recese tehdy, dojde-li k mezičtvrtletnímu poklesu HDP ve dvou po sobě jdoucích čtvrtletích². Tato tzv. technická definice se však obdobným způsobem nepoužívá pro určení konce sestupné fáze hospodářského cyklu a začátku oživení.

Identifikace bodů obratu hospodářského cyklu s sebou přináší určité problémy. Ekonomická data totiž bývají zveřejňována se zpožděním. Navíc některá z nich, a to ta nejdůležitější jako např. reálný HDP, podléhají zpětným revizím, ke kterým může dojít i několik let po prvním oznámení. Odhlédneme-li od této problematiky, je zde také možnost chybného určení bodu obratu z důvodu „unáhlení se“. V teorii bývá dna hospodářského cyklu dosaženo, vrátí-li se mezičtvrtletní růst HDP do černých čísel, nicméně v praxi nemusí být průběh hospodářského cyklu tak hladký jako v teorii. Představme si, že je ekonomický pokles vystředán krátkou fází rostoucí ekonomické aktivity (v řádu několika málo měsíců), po níž však opět následuje recese³. Mělo by to být interpretováno jako kontrakce „nová“, či pouze jako pokračování recese první?

Aby se předešlo výše uvedeným problémům, oznamují instituce, které se zabývají identifikací jednotlivých fází hospodářského cyklu, dosažení bodu obratu s jistým zpožděním. Např. National Bureau of Economic Research (NBER) v průměru vyhláší dosažení bodu obratu hospodářského cyklu se zhruba roční prodlevou.

² Viz např. <http://www.bloomberg.com/invest/glossary/bfglosr.htm> či <http://www.businessdictionary.com/definition/recession.html>

³ Jedná se tedy, dle dnes takřka módního přirovnání, o recesi ve tvaru písmene W.

Mezičtvrtletní růst příslušného indikátoru je tedy podmínkou nutnou, nikoli však postačující, pro signalizaci obratu. U mnohých v úvahu připadajících časových řad však nemáme k dispozici sezónně očištěná data (např. pro krátkost řady) umožňující porovnání s periodou kratší než jeden rok.

Často citované zpomalování meziročních poklesů může být jen velmi hrubou aproximací, protože v případě krátkých cyklů může dojít k obratu směrem k růstu i při prohlubování meziročních poklesů (jestliže před rokem daný indikátor mezičtvrtletně rostl rychleji). Naopak zpomalení meziročních poklesů vydá falešný signál možného obratu tehdy, jestliže před rokem byl propad příslušného indikátoru hlubší než v současnosti.

b) Analyzované indikátory

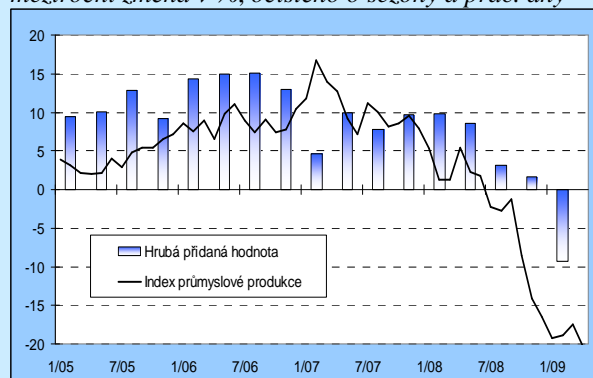
Index průmyslové produkce (IPP), publikovaný ČSÚ na měsíční bázi, by se teoreticky měl svým vymezením blížit ukazateli hrubé přidané hodnoty (HPH) v průmyslu, která je významnou zdrojovou součástí tvorby HDP. V meziročním porovnání se pohybují stejným směrem, byť s rozdílnou intenzitou. Meziroční úbytky IPP se od počátku roku pohybují lehce pod 20 %, zatímco průmyslová HPH se v 1. čtvrtletí snížila „pouze“ o 9,4 % (viz Graf B.1.1.).

Zajímavý je mezičtvrtletní pohled. HPH průmyslu mezičtvrtletně klesá již tři čtvrtletí v řadě, přičemž v 1. čtvrtletí 2009 se propad výrazně prohloubil. Změna měsíčních IPP proti období o 3 měsíce zpět⁴ naopak naznačuje, že k nehlubšímu propadu v průmyslu došlo již v průběhu 4. čtvrtletí 2008. Nadějný vývoj posledních měsíců, který by mohl vést k závěru, že by mohlo dojít ke stabilizaci průmyslu na současných nízkých úrovních, je poněkud relativizován velmi nízkou korelací obou indikátorů.

Z věcného hlediska s ohledem na řadu faktorů, které nyní na český průmysl působí (např. postupné zavádění šrotovného v zemích EU), je mimořádně obtížné určit, zda již situace v průmyslu míří ke stabilizaci, anebo se ještě zhorší. Saldo indikátoru důvěry v průmyslu však po dosažení minima v únoru 2009 roste, navíc pro příští tři měsíce očekávají průmyslové podniky zvýšení výrobní činnosti. Vývoj předstihových ukazatelů tak může věstít dosažení dna propadů průmyslové produkce v brzké budoucnosti.

Graf B.1.1: Průmysl

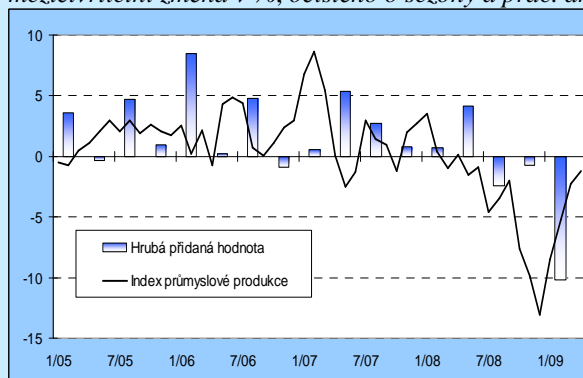
meziroční změna v %, očištěno o sezóny a prac. dny

Zdroj: ČSÚ

Graf B.1.2: Průmysl

mezičtvrtletní změna v %, očištěno o sezóny a prac. dny

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Dubnový meziroční pokles sezónně neočištěných **maloobchodních tržeb**⁵ představoval již sedmý úbytek tohoto ukazatele v řadě. Naproti tomu výdaje na konečnou spotřebu v 1. čtvrtletí 2009 meziročně vzrostly o 3,0 % (Graf B.1.3). Zde je příčinou rozdílného chování obou ukazatelů zřejmě jejich odlišné vymezení. Růst spotřeby domácností může být tažen položkami, které neprocházejí maloobchodem, jako jsou např. služby, bydlení či energie. Naproti tomu součástí maloobchodních tržeb jsou i např. nákupy živnostníků pro mezispotřebu, které mohou v podmínkách ekonomické krize padat podstatně rychleji než nákupy domácností. Maloobchodní tržby nám tedy neposkytnou spolehlivé vodítko pro vývoj spotřeby domácností ve 2. čtvrtletí 2009.

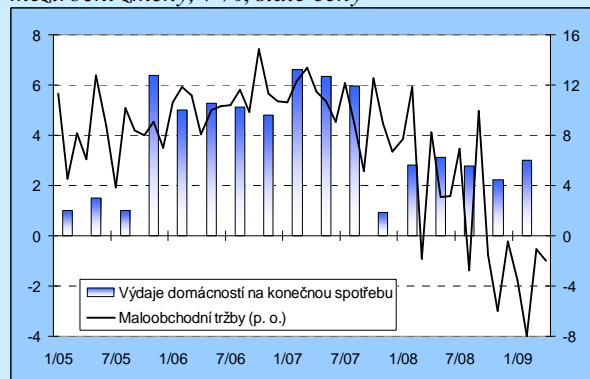
Na rozdíl od průmyslu poskytují mezičtvrtletní přírůstky **stavební výroby** a HPH ve stavebnictví poměrně konzistentní informaci. Po sérii mezičtvrtletních poklesů došlo v dubnu k poměrně razantnímu nárůstu stavební výroby proti lednu (Graf B.1.4). Tento výsledek byl ale ovlivněn jednak příznivým počasím (proti běžné sezóně) a také dofakturacemi na některých velkých stavbách (zejména dopravní infrastruktura). Vedle toho se indikátor důvěry tohoto odvětví zhoršuje bez náznaku obratu k lepšímu.

⁴ Průměr těchto změn za 3 měsíce čtvrtletí by se měl na sezónně očištěných datech rovnat mezičtvrtletní změně u čtvrtletních dat.

⁵ Maloobchod (vč. maloobchodního prodeje pohonných hmot) a prodej a opravy motorových vozidel. Časové řady tohoto ukazatele nejsou publikovány v sezónně očištěné podobě.

Graf B.1.3: **Maloobchodní tržby (CZ-NACE 45+47)**

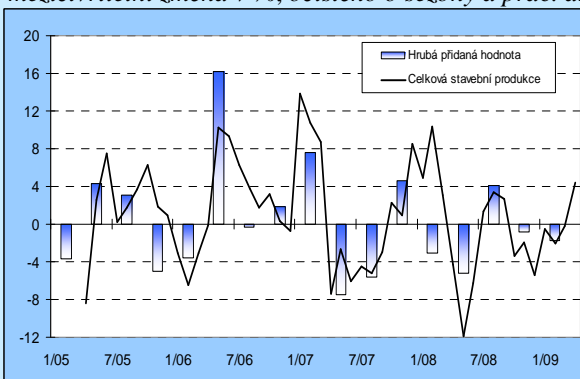
meziroční změny, v %, stálé ceny

Zdroj: ČSÚ

Graf B.1.4: **Stavebnictví a výdaje na spotřebu domácností**

mezičtvrtletní změna v %, očištěno o sezóny a prac. dny

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

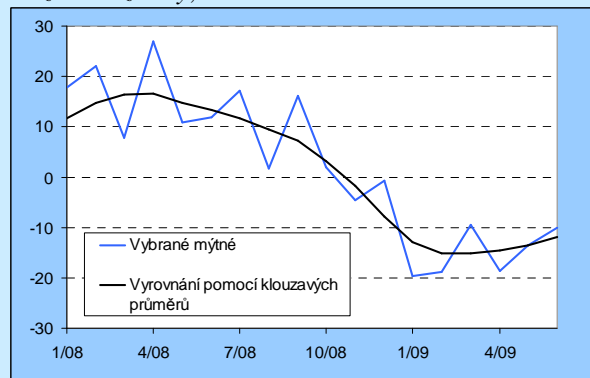
Vedle standardních indikátorů publikovaných ČSÚ existují i jiné zajímavé informace, které mohou naznačovat průběh ekonomického cyklu.

Například statistika o **výběru mýta** na zpoplatněných úsecích dálnic a rychlostních silnic může indikovat vývoj v převozu zboží na území ČR. Meziroční poklesy se v posledních měsících zmírňují⁶ (Graf B.1.5), stále se však jedná o více než 10% poklesy. Tato data bohužel nelze sezónně očistit, protože řada je příliš krátká. Při interpretaci výsledků je potřeba mít na paměti, že výběr mýtného neodráží ekonomickou aktivitu výhradně v České republice, přesto by lepší výběr mýta mohl být známkou blížícího se dna ekonomické aktivity.

Ačkoliv konjunkturální průzkumy prováděné Českým statistickým úřadem zjišťují očekávání ekonomických subjektů do budoucna, jedná se o krátkodobý horizont (do jednoho roku). Na stav středně až dlouhodobých očekávání, která představují důležitý faktor ovlivňující výši investic a výdajů na zboží dlouhodobé spotřeby, můžeme usuzovat např. z vývoje **registrací nových automobilů**. Graf B.1.6 ukazuje meziroční změny v počtu registrací nových aut kategorie M1 a N1⁷. (Počítáno dohromady kvůli nově zavedené možnosti podnikatelů uplatnit odpočet DPH i na automobil bez „mřížky“, což vyvolává umělý nárůst registrací vozidel typu M1 a naopak úbytek u kategorie N1.) Trend ukazuje na stabilizaci meziročních poklesů na cca 5 %.

Graf B.1.5: **Vybrané mýtné**

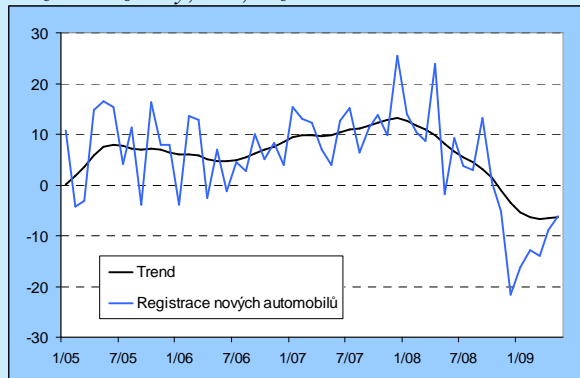
meziroční změny, v %

Zdroj: ŘSD, vlastní výpočty

Graf B.1.6: **Registrace nových automobilů (M1 a N1)**

meziroční změny, v %, sezónně očištěno

Zdroj: SDA, vlastní výpočty

Data, která jsou dosud k dispozici (včetně vývoje očekávání v zahraničí, zejména v Německu), zatím rozhodně neindikují, že by bylo dosaženo dna hospodářského cyklu. Na druhé straně mohou být náznakem toho, že se k němu česká ekonomika blíží.

⁶ K dispozici máme data za větší část června.

⁷ M1 – motorová vozidla pro přepravu max. 9 osob a s hmotností max. 3,5 t; N1 – motorová vozidla určená primárně pro přepravu věcí s hmotností max. 3,5 t.

C Predikce vývoje makroekonomických indikátorů

Údaje z předchozí predikce z dubna 2009 jsou vyznačeny kurzívou. Údaje vztahující se k roků 2011 a 2012 jsou extrapolačním scénářem, který naznačuje směr možného vývoje a není v dalším textu komentován.

Vývoj hlavních makroekonomických indikátorů české ekonomiky a jejich predikce jsou shrnuty v následující tabulce.

Tabulka C.1: Hlavní makroekonomické indikátory

		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2008	2009	2010
		Předb. Aktuální predikce						Minulá predikce		
Hrubý domácí produkt	růst v %, s.c.	6,3	6,8	6,1	3,0	-4,3	0,3	3,2	-2,3	0,8
Spotřeba domácností	růst v %, s.c.	2,5	5,2	5,0	2,7	1,1	0,7	2,8	0,9	0,9
Spotřeba vlády	růst v %, s.c.	2,9	1,2	0,7	1,7	1,3	0,5	0,9	1,8	1,2
Tvorba hrubého fixního kapitálu	růst v %, s.c.	1,8	6,0	10,8	-0,1	-5,7	-1,5	3,1	-4,9	-0,2
Příspěvek ZO k růstu HDP	p.b., s.c.	4,6	1,5	1,1	1,9	-1,8	0,2	2,1	-1,6	0,5
Deflátor HDP	růst v %	-0,3	1,1	3,4	1,6	2,8	1,0	1,7	1,9	0,7
Průměrná míra inflace	%	1,9	2,5	2,8	6,3	1,1	1,1	6,3	1,1	0,9
Zaměstnanost (VŠPS)	růst v %	1,2	1,3	1,9	1,6	-1,8	-2,1	1,6	-1,0	-1,6
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	průměr v %	7,9	7,1	5,3	4,4	6,8	8,5	4,4	6,1	7,5
Objem mezd a platů (dom. koncept)	růst v %, b.c.	6,9	7,9	9,4	10,8	1,0	1,0	8,4	2,7	2,3
Podíl BÚ na HDP	%	-1,3	-2,6	-3,1	-3,1	-2,0	-0,9	-3,1	-2,9	-2,6
Předpoklady:										
Směnný kurz CZK/EUR		29,8	28,3	27,8	24,9	26,8	25,5	24,9	26,9	25,0
Dlouhodobé úrokové sazby	% p.a.	3,5	3,8	4,3	4,6	4,5	4,4	4,6	4,3	4,5
Ropa Brent	USD/barel	54	65	73	98	62	79	98	53	66
HDP eurozóny (EA12)	růst v %, s.c.	1,8	3,0	2,6	0,8	-4,3	-0,2	0,8	-3,3	-0,5

C.1 Ekonomický výkon

Česká ekonomika dosáhla vrcholu ekonomického cyklu ve 4. čtvrtletí roku 2007 a následně přešla do fáze zpomalování. Ve 4. čtvrtletí roku 2008 došlo ke zlomu, z vnějšího prostředí do domácí ekonomiky naplno dopadla ekonomická krize a ekonomika vstoupila do recese.

Propad ekonomiky se dále zrychlil v 1. čtvrtletí roku 2009. Meziroční pokles reálného HDP dosáhl podle aktuálních údajů hodnoty 3,3 % (proti poklesu ve výši 0,7 % odhadovanému v dubnové Predikci), po očištění o vliv sezón a pracovních dnů hodnoty 3,4 %. Sezónně očištěný HDP poklesl mezičtvrtletně rovněž o 3,4 % (proti poklesu o 1,1 %). ČSÚ současně provedl zpřesnění údajů za roky 2006 až 2008.

Konjunkturální indikátory domácí i zahraniční ekonomiky obsahují náznaky zpomalování poklesu.

Stejně tak i projekce vnějšího prostředí začínají uvažovat o dosažení dna a počátku oživení. Očekáváme, že ekonomický pokles měřený mezičtvrtletními tempy se zastaví již ve druhé polovině roku 2009. Ekonomika by se tedy měla stabilizovat na současné nízké úrovni a k mírnému oživení by mělo dojít v průběhu roku 2010.

Roční reálný HDP by se měl v roce 2009 proti předchozímu roku snížit o 4,3 % (proti poklesu o 2,3 %). Centrální projekce přírůstku HDP pro rok 2010 činí 0,3 % (proti 0,8 %). Rizika pro oba roky jsou nadále vychýlená směrem dolů.

Predikce jsou spojeny s mimořádnou mírou nejistoty. Lze čekat i výrazné revize údajů za minulost, hlavně v jednotlivých složkách. Diskuze této problematiky je uvedena v Boxu C.1

Box C.1: Od nejasné minulosti k nejisté budoucnosti

Každá makroekonomická prognóza musí vycházet z platné datové základny, která popisuje minulý ekonomický vývoj.

ČSÚ jako tvůrce komplexní vybilancované soustavy dat v podobě čtvrtletních národních účtů je v období ekonomické nestability v obtížné roli. Sběr a agregace zdrojových dat a vzájemné vybilancování zdrojů a užití se stávají netriviálními záležitostmi. Nově zjišťované skutečnosti z datových zdrojů, které jsou k dispozici s větším zpožděním, nemusí zapadat do původní mozaiky, což vede k výrazně většímu zpřesňování původně zveřejněných dat. Samostatnou kapitolou je potom problematika očišťování časových řad o vliv sezón a počtu pracovních dnů.

Na grafu C.1.1 je znázorněn proces postupného zpřesňování publikovaných údajů o mezičtvrtletním reálném růstu HDP. Např. v červnu 2008 první publikovaný údaj za 1. čtvrtletí 2008 činil 0,9 %, po půl roce

v prosinci 2008 byl upraven na 1,0 %, v březnu 2009 byl snížen na 0,6 % a v platné datové základně z června již pro toto čtvrtletí platí pokles o 0,1 %.

Nestabilita dat o minulém vývoji ovšem výrazně ztěžuje využívání jakýchkoli kvantitativních metod v rámci procesu vytváření makroekonomických prognóz a přináší s sebou nestabilitu jejich výsledků.

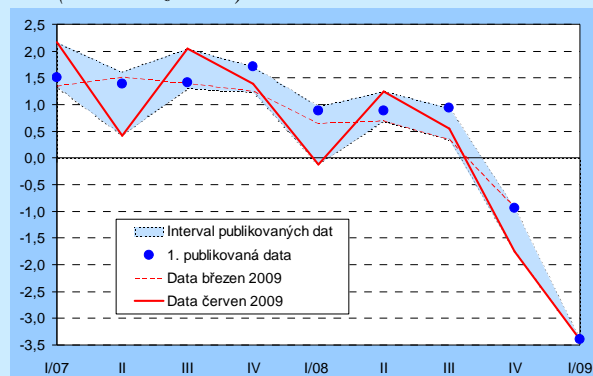
Proto jsme se v rámci analýzy rizik na základě minulých výsledků procesu zpřesňování dat pokusili i o konstrukci rozložení pravděpodobností dalších budoucích úprav údajů o minulém vývoji. Vycházeli jsme přitom z celé historie publikací časových řad sezónně očištěného HDP od počátku roku 2002 a skutečného rozdělení prováděných revizí. Výsledky jsou graficky znázorněny v levé části grafu C.1.2.

Pro první publikovaný údaj lze očekávat, že (za předpokladu stejných výsledků procesu zpřesňování jako v minulosti) se 75% pravděpodobností dojde k jeho revizi od snížení o 0,5 p.b. po zvýšení o 0,6 p.b. Ve světle těchto poznatků lze tedy tvrdit, že právě publikovaný mezičtvrtletní pokles HDP za 1. čtvrtletí 2009 ve výši 3,4 % se bude s tříčtvrtinovou pravděpodobností po náležitém zpřesnění nacházet v intervalu mezi -3,9 % a -2,8 %.

Pro interpretaci tohoto poznatku je důležité si uvědomit dvě skutečnosti. Jednak jde o fakt, že 25% pravděpodobnost toho, že „konečné“ číslo bude mimo uvedený interval, není rozhodně zanedbatelná. Druhá skutečnost vyplývá z předpokladu stability výsledků revizí – v obdobích zlomů v ekonomickém vývoji pravděpodobnost rozsáhlejších revizí rozhodně stoupá.

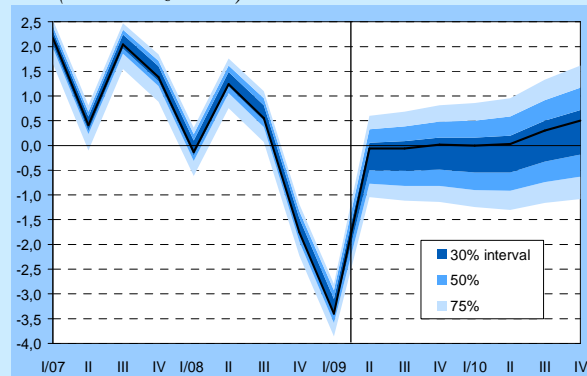
Graf C.1.1: Zpřesňování údajů o mezičtvrtletním reálném růstu HDP

v % (neanualizovaně)

Graf C.1.2: Rozložení pravděpodobností mezičtvrtletních růstů HDP

v % (neanualizovaně)

Co se týče budoucího ekonomického vývoje, z dostupných informací je možné usoudit, že nejhlubší mezičtvrtletní propad zřejmě nastal již v 1. čtvrtletí 2009. V dalším průběhu roku by již mezičtvrtletní poklesy měly být mírnější, přičemž není vyloučen ani výskyt mírného nárůstu ekonomického výkonu proti předchozímu čtvrtletí.

Situaci ovšem nadále považujeme za mimořádně nejistou a **rizika publikované projekce za vychýlená směrem dolů** (viz pravá část grafu C.1.2).

Pokles reálné dynamiky se odráží i ve vývoji nominálního HDP, který je rozhodující veličinou pro fiskální předpovědi. Jeho růst se v roce 2008 zpomalil na revidovaných 4,6 % (proti 5,0 %). V 1. čtvrtletí 2009 byl zaznamenán růst o 0,4 % (proti 1,3 %), když větší než očekávané zlepšení směnných relací nedokázalo pokrýt hluboký propad reálné ekonomiky. Pro rok 2009 odhadujeme pokles HDP v běžných cenách o 1,7 % (proti poklesu o 0,4 %). Naplnění této predikce by znamenalo první nominální pokles HDP v historii tržní ekonomiky v ČR. V roce 2010 již čekáme růst o 1,2 % (proti růstu 1,5 %).

V důchodové struktuře HDP očekáváme propad ziskovosti podnikové sféry. Přírůstek hrubého provozního přebytku se propadl z 9,3 % v roce 2007 na pouhé 0,6 % (proti 1,0 %) v roce 2008. V 1. čtvrtletí 2009 sice stoupl o 2,4 % (proti poklesu

0,3 %) ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku, pro rok 2009 však čekáme pokles hrubého provozního přebytku o 2,8 % (proti poklesu o 2,6 %). Teprve v roce 2010 počítáme s přírůstkem o 1,4 % (proti 1,5 %).

Propad **reálného hrubého domácího důchodu (RHDD)**, který odráží důchodovou situaci české ekonomiky, je výrazně nižší oproti reálnému HDP. Zlepšení směnných relací vedlo k tomu, že v 1. čtvrtletí 2009 poklesl „pouze“ o 2,2 % (proti poklesu o 0,2 %). V roce 2009 očekáváme pokles o 2,9 % (proti poklesu o 1,6 %), v roce 2010 by mohl vzrůst o 0,4 % (proti 0,7 %).

Výdaje na HDP

Dominantní složkou strmého poklesu ekonomického výkonu byla na straně výdajů **změna zásob**. K meziročnímu snížení sezónně očištěného

reálného HDP o 3,4 % přispěla 3,3 p.b. V zostřených ekonomických podmínkách a tlaku na udržení cash-flow byly podniky zjevně motivovány ke snižování zásob. Přesto si tak ohromný pokles zásob nedovedeme uspokojivě vysvětlit.

Spotřeba domácností naopak krizovým vývojem zatím zasažena nebyla, i když po výrazném růstu v předchozích letech ztrácela v roce 2008 dynamiku. Meziroční růst reálných **výdajů domácností na konečnou spotřebu** dosáhl v 1. čtvrtletí 2009 úrovně 3,0 % (*proti 2,2 %*). Proti dalšímu růstu spotřeby by mohla vést snaha domácností vytvářet úspory na pokrytí rizik vyplývajících z krizového vývoje i zhoršující se příjmová situace domácností. Postupně by se mohl projevit také vzestup nezaměstnanosti. Protikrizová opatření vlády i nízká míra inflace by naopak mohly přispívat ke zvýšení spotřeby domácností. V roce 2009 by měla spotřeba domácností vzrůst o 1,1 % (*proti 0,9 %*) a stát se tak stabilizujícím segmentem ekonomiky. V roce 2010 pak očekáváme nárůst o 0,7 % (*proti 0,9 %*).

Výdaje vlády na konečnou spotřebu v 1. čtvrtletí 2009 stouply o 5,3 % (*proti růstu o 2,2 %*). V tomto čtvrtletí došlo k mimořádným výdajům v souvislosti s předsednictvím, které pokračovaly i ve 2. čtvrtletí. Nadále se předpokládá úsporné chování vládních institucí jak z hlediska zaměstnanosti ve vládním sektoru, tak i nákupů zboží a služeb. V roce 2009 očekáváme vzestup spotřeby vlády o 1,3 % (*proti 1,8 %*). V roce 2010 předpokládáme přírůstek reálné spotřeby vlády o 0,5 % (*proti 1,2 %*).

Objem tvorby hrubého fixního kapitálu v 1. čtvrtletí 2009 meziročně klesl o 3,4 % (*proti poklesu o 5,2 %*). Nejvíce klesly nákupy dopravních prostředků o 16,3 %, investice do bydlení se propadly o 5,4 %. Investice do ostatních strojů naopak meziročně vzrostly o 1,2 %. V současné nejisté situaci je třeba počítat s tím, že dojde k přehodnocení či odložení mnoha investičních záměrů v soukromém sektoru. Ochota zahraničních investorů k novým investicím i k reinvestování zisku z podnikání v ČR bude záviset na jejich situaci v mateřských zemích. Očekáváme i pokračující propad investic do bytové výstavby. Na druhé straně by pokles mohl být zmírněn některými opatřeními NPP (vracení DPH u firemních automobilů, rychlejší odpisování investičního majetku, urychlení stavby dálnic) i infrastrukturními investicemi s příspěvkem z fondů EU. V roce 2009 by objem investic mohl klesnout o 5,7 % (*proti poklesu o 4,9 %*). Pro rok 2010 očekáváme další pokles o 1,5 % (*proti poklesu o 0,2 %*).

Za rok 2008 dosáhl kladný příspěvek **zahraničního obchodu** se zbožím a službami k růstu reálného HDP hodnoty 1,9 p.b. (*proti 2,1 p.b.*), a to i při velmi nepříznivých vnějších podmínkách a rekordně silném kurzu koruny. V roce 2009 se však v tomto ukazateli plně projeví dopady globální recese

– očekáváme příspěvek ve výši -1,8 p.b. (*proti -1,6 p.b.*). V roce 2010 by měl příspěvek dosáhnout +0,2 p.b. (*proti +0,5 p.b.*).

C.2 Ceny zboží a služeb

Spotřebitelské ceny

Meziroční růst cen v květnu dále zpomalil na 1,3 % (*proti 1,6 %*). Výrazný dezinflační trend je v souladu s lednovou i dubnovou predikcí. Příspěvek administrativních opatření činil 2,3 p.b. (*proti 2,4 %*). K dezinflaci výrazně přispívaly nízké ceny potravin a pohonných hmot.

Ceny potravin meziročně klesají již šestý měsíc v řadě a odráží tak nejen vývoj na celosvětovém trhu, ale i vývoj cen domácích zemědělských výrobců. Nyní se pohybují těsně pod úrovní z prosince 2007, kdy česká ekonomika procházela silnou vlnu zdražování. I pro zbylé období tohoto roku odhadujeme, že ceny potravin budou působit protiinflačně.

Ceny v oddíle doprava jsou ovlivněny hlavně klesajícími cenami automobilů v reakci na tíživý hospodářský vývoj a úrovní cen pohonných hmot. Ty sice rostou již čtvrtý měsíc po sobě, vlivem vysoké srovnávací základny z minulého roku, kdy ceny ropy i pohonných hmot dosahovaly rekordních výšin, však zůstávají významným prvkem snižujícím meziroční index spotřebitelských cen. Očekáváme, že v průběhu roku bazický efekt postupně vyprchá a od 4. čtvrtletí ceny ropy začnou opět představovat proinflační faktor.

Administrativní opatření budou výrazně promlouvat do spotřebitelských cen i po zbytek tohoto roku a jejich působení bude celkovou inflaci dále snižovat. Už v dubnu se např. projevilo zrušení některých ročního výdajového limitu u vybraných sociálních skupin (0,1 p.b.), klesly i ceny plynu v průměru o 3 % (s dopadem 0,1 p.b.). Od 1. července dojde k dalšímu snížení cen plynu v průměru o 6,1 % s dopadem 0,2 p.b. Odezní také loňské zvýšení spotřebních daní z tabáku. Stejným směrem by měl působit i přesun vybraných služeb s vysokým podílem lidské práce ze základní do snížené sazby DPH. Skutečný dopad do cen, podobně jako termín, kdy tato změna vstoupí v platnost, jsou zastřeny nejistotou. Pro účely této predikce však počítáme s dopadem 0,2 p.b. a datem 1.10.2009.

Výrazně oslabující ekonomická aktivita v důsledku propadu zahraniční poptávky, hluboce záporná produkční mezera, zhoršující se situace na trhu práce, nízké tempo růstu mezd a nejistota ohledně budoucího vývoje rovněž vytvářejí prostor pro stabilitu spotřebitelských cen.

Opačným směrem bude působit meziročně slabší kurz koruny oproti oběma hlavním světovým měnám. Očekáváme však, že dopad do cen nebude nikterak významný. Proinflačně mohou působit také

uvolněné měnové podmínky, jejich skutečný vliv ale bude tlumen obezřetným chováním bank.

S ohledem na uvedené skutečnosti a předpoklady tak odhadujeme, že průměrná míra inflace v roce **2009** dosáhne 1,1 % (*odhad neměníme*) při zvýšení cen v průběhu roku o 0,7 % (*proti 0,5 %*). Čistá inflace by měla zůstat po celý rok záporná.

V roce **2010** by se průměrná míra inflace měla rovněž pohybovat okolo 1,1 % (*proti 0,9 %*). Přetrvávající slabý výkon české ekonomiky i zhoršené podmínky na trhu práce spolu s mírným nárůstem mezd budou nadále brzdit růst cen na poptávkové straně. K nim se také přidá vliv meziročně silnějšího směnného kurzu domácí měny. Na nabídkové straně budou naopak proinflačně působit očekávané rostoucí ceny ropy (současně s nižší srovnávací základnou z první poloviny letošního roku) a postupný návrat světových i domácích cen potravin do růstové fáze. Proinflační charakter bude rovněž mít uvolněná měnová politika z roku 2009.

Samostatnou oblastí pak zůstává vliv administrativních opatření. Rozložení zvyšování regulovaného nájemného do let 2010 až 2012 a očekávané snížení cen elektřiny o 7 až 10 % bude na jedné straně jejich příspěvek snižovat, na straně druhé ale budou odezívat některá opatření přijatá v průběhu roku 2009 a také patrně dojde k růstu cen plynu v reakci na rostoucí ceny ropy.

Deflátoři

Meziroční růst **deflátoru hrubých domácích výdajů**, který je komplexním indikátorem cenového vývoje v ekonomice, se v 1. čtvrtletí 2009 zpomalil vlivem nižší inflace u spotřeby domácností na hodnotu 2,4 % (*proti 1,4 %*). Naopak nejrychlejší růst o 6,2 % zaznamenaly ceny investic do strojů a zařízení – zřejmě vlivem oslabení směnného kurzu.

Za celý rok 2009 by se se všeobecným zvolněním inflačních tlaků měl růst cen hrubých domácích výdajů dále zpomalit na 1,3 % (*proti 1,1 %*), v roce 2010 by měl dosáhnout 0,9 % (*proti 1,0 %*).

Růst **implicitního deflátoru HDP** v 1. čtvrtletí 2009 dosáhl 3,9 % (*proti 2,0 %*). Oproti deflátoru hrubých domácích výdajů je ovlivněn růstem směnných relací o 2,0 % (*proti růstu o 1,1 %*). V roce 2009 efekt zpomalení mzdové dynamiky zřejmě převáží nad vlivem zlepšení směnných relací, takže lze očekávat růst jen o 2,8 % (*proti 1,9 %*). V roce 2010 počítáme s růstem o 1,0 % (*proti 0,7 %*).

C.3 Trh práce

Ekonomická recese se tvrdě projevuje na trhu práce. Zatímco v dřívějších obdobích se ukazatele trhu práce přizpůsobovaly úrovni ekonomického výkonu se zpožděním tří až čtyř čtvrtletí, nyní se tento interval zkrátil na pouhé 3 měsíce.

Zaměstnanost

(podle *Výběrového šetření pracovních sil – VŠPS*)

Zaměstnanost v 1. čtvrtletí 2009 meziročně klesla o 0,2 % (*proti růstu o 0,4 %*) díky citelnému poklesu počtu zaměstnanců (o 0,9 %). Nadále klesal počet pracujících osob v primárním sektoru. Zvýraznil se úbytek zaměstnanosti v sekundárním sektoru a zejména ve zpracovatelském průmyslu (o více než 60 tisíc osob). Meziroční pokles celkové zaměstnanosti, obdobně jako v předchozím čtvrtletí, byl částečně korigován nárůstem počtu osob zaměstnaných v terciárním sektoru.

V důsledku omezení pracovních míst v průmyslu se od počátku roku snižuje počet registrovaných zahraničních zaměstnanců. Ke konci května jich bylo zaregistrováno 252 tisíc, což představuje meziroční úbytek o 16 tisíc. Rizikem ovšem může být jejich přesun ze zaměstnaneckého poměru do živnostníků.

Nabídka práce (pracovní síla) meziročně vzrostla o 47 tisíc osob, přičemž úbytek zaměstnaných činil 12 tisíc a přírůstek nezaměstnaných 58 tisíc.

Ani vyhlídky pro další období nejsou příliš optimistické. Ekonomické problémy i obavy z nich patrně povedou k dalšímu ukončování činností nerentabilních provozů a k následnému propouštění. Na druhé straně by připravované snížení pojistného placeného zaměstnavatelem u nejvíce ohrožených nízkopříjmových skupin mohlo od 2. pololetí přispět k zachování alespoň části jejich pracovních míst.

V roce 2009 očekáváme meziroční pokles zaměstnanosti o 1,8 % (*proti 1,0 %*). Další vývoj v roce 2010 bude záviset na tom, zda dojde k očekávanému alespoň mírnému ekonomickému oživení a zda rychlá reakce trhu práce zůstane zachována i ve vzestupné části ekonomického cyklu. Opatrný přístup nás nutí počítat s poklesem o 2,1 % (*proti 1,6 %*).

Nezaměstnanost

(podle statistik MPSV a VŠPS)

Růst nezaměstnanosti se na počátku roku výrazně zrychlil. Mezičtvrtletní nárůst počtu nezaměstnaných od ledna do dubna 2009 o 95 tis. osob (po očištění sezónních vlivů) byl zdaleka nejvyšší v celé moderní historii tržní ekonomiky v ČR.

Souběžně s přírůstkem nových uchazečů o zaměstnání dále klesal i počet volných pracovních míst, který se v květnu patrně již přiblížil ke své pravděpodobné hranici strukturální využitelnosti.

Růst nezaměstnanosti postihl celou ČR. Jeho intenzita se odvíjela od významnosti ukončovaných provozů pro příslušný region a možností substituce ztracených pracovních příležitostí. Profilují se tak regiony či lokality s výraznými problémy, zejména v místech s rušenými výrazně specializovanými provozy.

Přesto zde existují drobné pozitivní signály. Jednak se v květnu extrémní nárůst nezaměstnanosti (po sezónním očištění) poněkud zmírnil, jednak v dubnu i v květnu došlo poprvé od počátku roku 2007 k meziročnímu nárůstu počtu uchazečů, kteří nastoupili do nového zaměstnání.

I v dalším období však díky přílivu nových uchazečů bude zřejmě nárůst nezaměstnanosti pokračovat. Vedle ekonomické recese se zde může projevit i sociálně motivované prodloužení podpůrné doby a zvýšení podpory.

Mezinárodně srovnatelná obecná míra nezaměstnanosti podle VŠPS by se měla v roce 2009 zvýšit na 6,8 % (proti 6,1 %) a v roce 2010 dále na 8,5 % (proti 7,5 %).

Průměrná míra registrované nezaměstnanosti by měla v roce 2009 vzrůst na 8,2 % (proti 7,6 %) a v roce 2010 na 9,8 % (proti 9,1%).

Mzdy

Podle předběžných údajů ČSÚ došlo v 1. čtvrtletí 2009 ke zlomovému zpomalení meziročního nárůstu objemu mezd a platů podle národních účtů na 2,6 % (proti 3,4 %), což odráželo pokles zaměstnanosti i produktivity. Obdobně pokleslo i tempo růstu průměrné mzdy podle evidenčních statistik.

V nepodnikatelské sféře došlo k výraznějšímu nárůstu platů díky částečné kompenzaci jejich reálného propadu v roce 2008. Tento vývoj opět ukazuje, že úspora prostředků na mzdy a platy ve státem řízené sféře je relativně snadným řešením momentálního problému ekonomiky. Ve svém důsledku však představuje dvojí riziko – vedle určité demotivace státních zaměstnanců z nedobrovolné „půjčky státu“ i do budoucna odloženou nutnost dorovnat příliš výrazné rozdíly.

Na základě výsledků 1. čtvrtletí 2009 a podle signálů z podnikové sféry je v následujícím období možné očekávat velmi skromný nárůst mezd, plynoucí z očekávaných hospodářských výsledků i ze snahy o udržení pracovních míst. Propad reálných mezd by však neměl být zásadní vzhledem k tomu, že hladina spotřebitelských cen by měla zůstat téměř stabilní. V letech 2009 i 2010 očekáváme nárůst objemu mezd a platů pouze o 1,0 % (proti 2,7 % v roce 2009 a 2,3 % v roce 2010).

Domácnosti

(podle sektorového účtu domácností ze čtvrtletních národních účtů)

S poklesem zaměstnanosti a zpomalením růstu mezd lze i přes pokles příspěvků na sociální zabezpečení očekávat výrazné zpomalení vysoké nominální dynamiky disponibilního důchodu ze 7,9 % v roce 2008 na 3,5 % v roce 2009⁸.

⁸ Podle kalendáře termínů zveřejnění výstupů národních účtů byla data účtu domácností za 1. čtvrtletí 2009 včetně revize údajů za předchozí roky zveřejněna 3.7. 2009, tedy po uzávěrce datových zdrojů této Predikce. Predikce účtu

Nejistá situace a rizika plynoucí z možnosti ztráty zaměstnání pravděpodobně povedou ke změně chování domácností směrem ke zvyšování míry úspor cca o 1,5 p.b. v roce 2009 a o cca 2,5 p.b. v roce 2010 proti roku 2008.

I přes tyto omezující faktory by velmi nízká inflace měla dopomoci k udržení pozitivního růstu reálné spotřeby domácností jak v roce 2009, tak i v roce 2010.

C.4 Vztahy k zahraničí

(v metodice platební bilance)

Vnější nerovnováha, vyjádřená **podílem salda běžného účtu (BÚ) na HDP**, dosáhla v 1. čtvrtletí 2009 v ročním vyjádření -3,2 % (v souladu s predikcí) a proti stejnému období předchozího roku (-3,1 % HDP) se takřka nezměnila.

Snižování tempa růstu **vývozu i dovozu** od počátku roku 2008 bylo spojeno především s rychlým posilováním koruny. Od října 2008 došlo ve vývoji zahraničního obchodu k prudkému zlomu. Všeobecné zhoršování ekonomické situace ve světě a přechod od zpomalování do recese ve většině partnerských zemí způsobil razantní útlum poptávky a objemy vývozu a dovozu začaly strmě klesat. Poprvé od 2. čtvrtletí 2002 došlo ve 4. čtvrtletí 2008 k meziročnímu poklesu exportních trhů⁹, který pokračoval i v 1. čtvrtletí 2009 propadem o 9,5 % (proti 6,2 %). Vedle toho došlo k dramatickému zhoršení exportní výkonnosti, která indikuje podíl českého zboží na exportních trzích, o 13,8 % (proti 15,5 %). Výsledkem byl ještě silnější propad reálného vývozu zboží o 22,0 % (proti 20,7 %).

To vedlo k silnému poklesu nominálního vývozu o 18,6 % a dovozu o 19,9 %. Na druhou stranu vzhledem k rychlejšímu tempu poklesu dovozu než vývozu přestal klesat přebytek obchodní bilance. V 1. čtvrtletí 2009 dosáhl v ročním úhrnu podíl obchodní bilance k HDP 2,8 % (proti 2,4 %), tj. o 0,5 p.b. meziročně méně.

Vzhledem k trvajícím krajně nepříznivým vyhlídkám světové ekonomiky odhadujeme v roce 2009 pokles exportních trhů o cca 11,6 % (proti 7,7 %), v roce 2010 pokles o 1,5 % (proti poklesu o 0,9 %). Vzhledem ke struktuře našeho vývozu (vysoký podíl motorových vozidel) lze očekávat i další zhoršení exportní výkonnosti.

V souvislosti s celosvětovou ekonomickou recesí razantně klesly ceny surovin, především ropy, což je pozitivní faktor pro obchodní bilanci. V roce 2009 očekáváme snížení deficitu palivové části bilance (SITC 3) na cca -3,0 % HDP (proti -2,7 %) z -4,4 % v roce 2008.

domácností je proto založena na datech zveřejněných 3.4. 2009.

⁹ Vážený průměr růstu dovozu zboží sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerských zemí (SRN, Slovenska, Polska, Rakouska, Francie, Velké Británie a Itálie).

U přebytku nepalivové části bilance očekáváme, že se v roce 2009 sníží na 5,2 % HDP (*proti 3,5 %*). Při současném poklesu deficitu palivové části bilance by mělo saldo obchodní bilance (v metodice platební bilance) dosáhnout 3,0 % HDP¹⁰ (*proti 1,7 %*). V roce 2010 očekáváme přebytek obchodní bilance ve výši 3,1 % HDP (*proti 1,7 %*), přičemž by se mělo navzájem kompenzovat mírné oživení zahraničního obchodu a vyšší ceny ropy.

Dlouhodobý nárůst přebytku **bilance služeb** pokračoval i v roce 2008, kdy se však již projevilo zřetelné zpomalení tempa růstu příjmů, doprovázené od 2. poloviny roku poklesem výdajů. V 1. čtvrtletí 2009 se příjmy ze služeb prudce propadly o 8,2 %, na čemž se podílely všechny složky bilance služeb. Při současném snížení výdajů se celkově v ročním úhrnu podíl přebytku bilance služeb na HDP proti předchozímu čtvrtletí snížil o 0,2 p.b. V období ekonomické recese se dá očekávat další podobné snížení intenzity aktivní i pasivní turistiky i objemu dopravních služeb. V souhrnu očekáváme velice pozvolný růst přebytku resp. jeho stagnaci i v následujícím období.

Schodek **bilance výnosů**, která zahrnuje reinvestované a repatriované zisky zahraničních investorů, se od poloviny roku 2006 trvale prohluboval a ve 2. čtvrtletí 2008 dosáhl historického minima -8,6 % HDP. Vzhledem k očekávané nižší ziskovosti v ekonomice včetně zahraničních firem očekáváme zbrzdění nárůstu odlivu zisků do zahraničí. Od poloviny roku 2008 se čistý odliv výnosů z přímých zahraničních investic snižuje, stejně tak by se neměl zvyšovat odliv náhrad za práci cizinců zaměstnaných v ČR.

V roce 2009 očekáváme, že podíl salda **běžného účtu** na HDP dosáhne -2,0 % (*proti -2,9 %*). Predikce na rok 2010 činí -0,9 % HDP (*proti -2,6 %*). Zdánlivě paradoxní predikce snižování deficitu je dána tím, že vliv nižších cen ropy, zpomalení reálného dovozu (nižší růst domácí poptávky i vysoká importní náročnost exportu) a menšího odlivu výnosů by měl převážit nad propadem vývozu.

C.5 Demografie¹¹

Podle předběžných údajů k počátku roku 2009 zůstal zachován dynamický růst počtu obyvatel ČR o 0,8 %.

Kladné saldo migrace se v roce 2008 udrželo na vysoké úrovni 72 tis. osob a s výjimkou roku 2007 bylo nejvyšší od 2. světové války.

Dále vzrostl přirozený přírůstek populace na 15 tis. osob, což bylo nejvíce od populační exploze

v roce 1980. Úhrnná plodnost¹² v roce 2008 vzrostla na 1,50 proti minimu 1,13 v roce 1999. I když je stále velmi vzdálená referenční hodnotě 2,04, která zajišťuje dlouhodobou stabilitu populace, představuje tento vývoj jistou naději do budoucna. Průměrná naděje dožití při narození v roce 2008 u žen přesáhla 80 let, u mužů dosáhla 74 let.

Česká populace tak má z ekonomického pohledu velmi příznivou strukturu s vysokým podílem obyvatel v produktivním věku.

Podle předpokladů střední varianty **nové demografické projekce ČSÚ** je však počínaje rokem 2009 možné očekávat nižší imigraci a tedy i mírné zhoršení demografické struktury. Tento jev by měl být podpořen i snížením poptávky po pracovní síle ze zahraničí vlivem ekonomické krize.

Mírný pokles počtu obyvatel v produktivním věku by však podle našich propočtů měl být z převážné části vykompenzován uzákoněným prodlužováním věku odchodu do důchodu, takže ekonomika by neměla trpět nedostatkem zdrojů pracovní síly.

Na druhé straně nová projekce potvrzuje nadcházející **proces stárnutí obyvatelstva**. V roce 2007 byl poprvé v české historii počet lidí mladších 20 let nižší než počet obyvatel ve věku 60 let a více. V budoucnosti počet i podíl seniorů v populaci dále poroste v důsledku demografické struktury a dalšího prodlužování střední délky života. Strukturální podíl obyvatel starších 65 let na celkové populaci, který na počátku roku 2009 dosahoval necelých 15 %, by se měl do počátku roku 2020 zvýšit na více než 20 %.

C.6 Úrokové sazby

Během 2. čtvrtletí 2009 snížila ČNB limitní úrokovou sazbu pro **2T repo** operace o 0,25 p.b. na 1,50 %. ČNB hodnotí rizika v červnové situační zprávě jako vyrovnaná. Významné protiinflační riziko identifikuje na straně hlubšího poklesu ekonomické aktivity v zahraničí, proinflačním směrem naopak působí zejména výhled jádrové inflace a cen pohonných hmot. Úrokový diferenciál vůči eurozóně se ve 2. čtvrtletí po snížení hlavní refinanční sazby ECB o 0,50 p.b. na 1,00 % rozšířil na 0,50 p.b.

Americký Fed ponechal hlavní úrokovou sazbu pro refinanční operace v pásmu 0 až 0,25 %. Americká ekonomika je v současnosti řízena jinými měnově-politickými opatřeními, avšak zhruba od počátku roku 2010 očekáváme spolu s oživením americké ekonomiky zvyšování referenční úrokové sazby.

Český bankovní sektor vykazuje nadále příznivé parametry – přebytek likvidity, dostatek primárních zdrojů pro poskytování úvěrů, nízký podíl úvěrů v cizí měně a nesplácených úvěrů, vysokou

¹⁰ Další položkou jsou náklady na přepravu a pojištění dováženého zboží ve výši cca 0,8 % HDP, které nelze z dostupných zdrojů přiřadit k jednotlivým položkám.

¹¹ Založeno na střední variantě demografické projekce ČSÚ 2009.

¹² Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce.

kapitálovou přiměřenost a ziskovost. Na mezibankovním trhu se však stále udržují relativně vysoké rizikové premie, které by podle našich očekávání měly začít od 3. čtvrtletí 2009 klesat. Průměrnou tříměsíční sazbu PRIBOR proto v roce 2009 odhadujeme na úrovni 2,2 % (*odhad neměníme*) z důvodu vyšších než dříve predikovaných spreadů mezi mezibankovními a měnově-politickými sazbami a novému očekávání poklesu klíčové úrokové sazby. V roce 2010 dojde pravděpodobně k návratu základní úrokové sazby na vyšší úroveň, což s očekáváním rychleji se zužujícího rizikového spreadu povede k průměrným hodnotám tříměsíční sazby PRIBOR na 2,0 % (*proti 2,3 %*).

Růst průměrných **výnosů do splatnosti** 10letých státních dluhopisů se v květnu 2009, po předchozím 4měsíčním zvyšování, zastavil. Dostatečná poptávka po státních dluhopisech a snižující se úrokové sazby by mohly začít v roce 2009 táhnout výnosy směrem dolů. Pro rok 2009 proto predikujeme průměrný výnos 10letých státních dluhopisů na 4,5 % (*proti 4,3 %*), v roce 2010 pak na 4,4 % (*proti 4,5 %*).

Průměrné úrokové **sazby z vkladů** domácností a neziskových institucí od počátku roku 2009 klesají a kopírují tak vývoj mezibankovních úrokových sazeb. Za 1. čtvrtletí 2009 sazby dosáhly průměrné výše 1,5 %. V roce 2009 očekáváme pokračování jejich pozvolného poklesu na 1,4 % (*proti 1,3 %*), v roce 2010 zhruba jejich stabilitu na 1,2 % (*odhad neměníme*).

Průměrné úrokové **sazby z úvěrů** nefinančním podnikům v 1. čtvrtletí 2009 činily 5,0 %. Kvůli mírně nadhodnocenému odhadu pro toto období a možnému poklesu měnově-politických sazeb ve 3. čtvrtletí 2009 jsme výhled pro rok 2009 snížili na 4,6 % (*proti 4,9 %*). V roce 2010 by mohly průměrné sazby dosáhnout 4,8 % (*proti 5,0 %*).

Průměrné úrokové sazby z nových úvěrů domácnostem během 1. čtvrtletí 2009 klesaly, jejich pokles byl však způsoben změnou ve struktuře úvěrů (při neměnné struktuře by stagnovaly). Oproti předchozí predikci došlo k navýšení objemu poskytnutých úvěrů na bytové nemovitosti a návratu ke struktuře obdobné jako na konci roku 2008. Za uvedené čtvrtletí úrokové sazby dosáhly výše 13,8 %. Průměrné úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům naopak po většinu 1. čtvrtletí klesaly a v průměru činily 4,5 % (jejich úvěrová struktura se nijak významně neměnila). V dubnu se však u obou úvěrových sazeb projevilo mírné zpřísnění, které bude pravděpodobně dále setrvávat.

C.7 Vládní sektor

Podle předběžných údajů ČSÚ dosáhlo **saldo** vládního sektoru v roce 2008 hodnoty -54 mld. Kč, což představuje -1,5 % HDP. Vzhledem k nynější turbulentní situaci je velmi pravděpodobné, že bude údaj v říjnu výrazněji revidován. Presentovaná

předběžná data za rok 2008 v sobě tak nesou naprosto identickou hladinu informací jako ve Fiskálním výhledu z června 2009.

Pro rok 2009 se předpokládá výrazné zhoršení deficitu na přibližně 198 mld. Kč, což představuje 5,5 % HDP. Po třech letech tak dojde k překročení 3% hranice deficitu vládního sektoru stanovené maastrichtskými konvergenčními kritérii. Prohloubení deficitu vládního sektoru a překročení tohoto limitu však nejspíše nebude pro státy EU27 nikterak neobvyklé.

Oproti původnímu odhadu v červnovém Fiskálním výhledu (167 mld. Kč) tak došlo k přehodnocení určitých skutečností. Současný odhad je zasazen do nového makroekonomického rámce, který počítá s výrazně hlubším propadem ekonomiky než scénář z dubna 2009.

Na příjmové straně došlo k přehodnocení daňových příjmů, které jsou oproti původnímu odhadu horší téměř o 25 mld. Kč. Výpadek je pozorovatelný u všech podstatných daní kromě spotřebních daní, které trvale vykazují velmi nízkou citlivost na HDP.

Ke změnám, i když výrazně méně razantním, došlo i na výdajové straně, kde byly přehodnoceny především výdaje na dluhovou službu vládního sektoru. Výdaje tak budou oproti předchozímu odhadu o více jak 6 mld. Kč vyšší. V odhadu je zároveň zakomponována celá řada opatření v boji proti hospodářské krizi a nemalou měrou se tak podílí na současném negativním vývoji deficitu (viz. box kapitola A.2).

Současný odhad je stále zatížen vysokou mírou nejistoty, především kvůli těžko odhadnutelnému makroekonomickému vývoji. Rizika jsou ovšem v tomto okamžiku přibližně vyrovnaná a lepší než očekávaný výsledek vládního sektoru tak při naplnění nové predikce makroekonomického rámce rozhodně není nereálný.

Dluh vládního sektoru dosáhl ke konci roku 2008 hodnoty přibližně 1 106 mld. Kč, což představuje 29,9 % HDP. Díky nepříznivému vývoji vládního deficitu se očekává ke konci roku 2009 jeho výrazné prohloubení až na přibližně 1 253 mld. Kč, což představuje 34,5 % HDP.

C.8 Světová ekonomika

Světová ekonomika je v recesi, ovšem během jara se objevily náznaky mírného optimismu. Ke zlepšování dochází na akciových trzích, k silnému růstu se má vrátit čínská ekonomika. Ekonomika USA, která je také předmětem silných státních stimulů, zpomaluje pokles. Méně náznaků konce recese poskytuje ekonomika EU.

Ekonomika USA klesla ve 4. čtvrtletí 2008 mezičtvrtletně o 1,6 % a v 1. čtvrtletí 2009 o 1,4 %. Míra nezaměstnanosti vzrostla v květnu 2009 na 9,4 % - nejvíce za posledních 26 let - ale tempo

propouštění se tentokrát zpomalilo. Inflace klesla z 0 % v lednu na -1,3 % v květnu.

Recesi napomohl citelný pokles spotřeby domácností ve druhé polovině roku 2008. Spotřeba se však od 1. čtvrtletí vrátila k růstu vlivem vládních stimulů včetně daňových škrťů. Následně se zlepšily i ukazatele spotřebitelské důvěry. Je však zřejmé, že vysoká nezaměstnanost bude spotřebu limitovat.

Otázkou zůstává, nakolik fungují vládní plány sanace bank a zlepšení jejich ochoty půjčovat, což je jeden z hlavních důvodů pro zachování opatrnosti při předpovědích. Růst HDP bude pravděpodobně jen slabý také kvůli poklesu investic, dopadů poklesu cen nemovitostí a většímu sklonu k úsporám, který se už v chování spotřebitelů objevil.

Očekáváme změnu reálného HDP v USA pro rok 2009 ve výši -2,8 % (*beze změny*) a v roce 2010 pak růst o 0,4 % (*proti -0,2 %*).

Eurozóna (EA12) je v recesi od 2. čtvrtletí 2008 (změna HDP -1,8 % ve 4. čtvrtletí 2008 a -2,5 % v 1. čtvrtletí 2009), přičemž tempo propadu se dosud zrychlovalo. V silné recesi je Německo (-2,2 % a -3,8 %). K nejvíce postiženým patří malé ekonomiky silně závislé na exportu především průmyslových výrobků, kdy propady průmyslové výroby dosahují dvouciferných hodnot. V dubnu to bylo pro eurozónu o 21,6 % meziročně, v Německu dokonce o 23,2 %. Míra nezaměstnanosti vzrostla v dubnu na 9,2 %, což se odrazilo na dalším poklesu spotřeby. Inflace v EA12 klesla až k hodnotě 0,0 % v květnu. ECB snížila referenční úrokovou sazbu na rekordně nízkou úroveň 1,0 %.

Přesto není situace vnímána jako zcela špatná, indikátory spotřebitelské a podnikatelské důvěry už zaznamenaly drobné nárůsty. Zajímavá je situace v Německu, kde po letech klesání a stagnace začala stoupat spotřeba domácností mimo jiné kvůli zvýšení důchodů a nízké inflaci a zlepšují se předstihové ukazatele. Zdá se, že oživení v EU bude opožděno za USA, svou roli zde jistě sehraje vysoká nezaměstnanost, odhadovaná až na 12 % v roce 2010. Důležitým předpokladem oživení ovšem je, že nedojde k větší krizi evropských bank.

Pro rok 2009 odhadujeme pro EA12 změnu HDP o -4,3 % (*proti -3,3 %*) a pro rok 2010 pak ještě pokles o 0,2 % (*proti poklesu o 0,5 %*).

Středoevropské ekonomiky mají dlouhodobě vyšší dynamiku než západní Evropa, vysoký podíl průmyslové výroby a závislost na exportu do EU však vedly i zde k poklesu ekonomického výkonu.

Slovenská ekonomika v roce 2008 rostla v rychlém tempu o 6,4 %. Vysoký podíl exportu, zejména automobilů i pokles zahraničních investic vedl v této malé ekonomice v 1. čtvrtletí 2009 k hlubokému poklesu HDP (-11,4 % mezičtvrtletně). Problémy naznačil už prudký meziroční pokles průmyslové výroby koncem roku 2008 (v únoru 2009 o -25,6 % meziročně, v březnu o -18,0 %).

Předpokládáme meziroční změnu HDP v roce 2009 o -4,8 % (*proti -2,0 %*). V roce 2010 by již měl následovat růst o 1,5 % (*proti 0,5 %*).

Polská ekonomika vzrostla v roce 2008 o 4,8 % a dosud nezaznamenala mezičtvrtletní pokles (v posledních dvou čtvrtletích zpomalila na 0,0 % a 0,4 %), takže jako jedna z mála ekonomik EU se zřejmě nenachází v recesi.

Růst je tažen spotřebou domácností. Velikost domácího trhu a menší podíl exportu situaci stabilizuje. Je možné, že i zde vnější vývoj povede k poklesu HDP, ale ten by měl být jen mělký.

Pro rok 2009 předpokládáme změnu HDP o -0,5 % (*proti -1,8 %*) a pro rok 2010 pak růst o 0,7 % (*proti 0,0 %*).

Cena ropy se v posledních měsících zvedla o více než 20 USD až k současné úrovni kolem 70 USD za barel ropy Brent. V tomto vývoji se odráží očekávání ekonomického zotavení. Globální recese sice drží poptávku nízkou, ale ceny ropy se vyvíjejí značně odtrženě od vývoje fundamentů; komodity se také kvůli klesajícímu dolaru opět stávají předmětem investování.

V naší predikci předpokládáme pro rok 2009 průměrnou úroveň ve výši 62 USD (*proti 53 USD*) za barel ropy Brent, pro rok 2010 na 79 USD (*proti 66 USD*). Stejně jako v minulé predikci považujeme ve středním období za pravděpodobný opětovný nárůst k hodnotám nad 80 USD. I v důsledku nedostatečných investic v období nižších cen se na straně produkce bude stále častěji projevovat neschopnost výrazně zvýšit těžbu.

C.9 Mezinárodní srovnání¹³

Porovnávání ekonomického výkonu jednotlivých zemí provádíme v PPS¹⁴. PPS je umělá měnová jednotka, která vyjadřuje množství statků, které je v průměru možné zakoupit za 1 euro na území EU27 po kurzovém přepočtu u zemí, které používají jinou měnovou jednotku než euro.¹⁵

Na bázi přepočtu pomocí běžné **parity kupní síly** nadále pokračuje setrvalá tendence přibližování ekonomické úrovně ČR i ostatních středoevropských zemí (s výjimkou Maďarska) směrem k průměru EA12, a to i v podmínkách ekonomické krize.

V roce 2009 by měl HDP České republiky na obyvatele dosáhnout cca 19 700 PPS, což odpovídá 75 % ekonomického výkonu EA12.

¹³Srovnání za období do roku 2008 vychází ze statistik Eurostatu. Od roku 2009 jsou použity vlastní propočty na bázi reálných směnných kurzů.

¹⁴PPS je zkratka Purchasing Power Standard, tj. standard kupní síly.

¹⁵Například parita kupní síly 17,40 CZK/PPS v roce 2008 vyjadřuje fakt, že za uvedenou sumu českých korun bylo možné zakoupit stejný soubor reprezentativních statků jako za 1 euro v rámci EU27.

C Predikce vývoje makroekonomických indikátorů

Alternativní přepočtení prostřednictvím běžného **směnného kurzu** bere v úvahu tržní ocenění měny a z něho vyplývající různou úroveň cenových hladin. HDP ČR na obyvatele v tomto vyjádření by měl v roce 2009 dosáhnout úrovně cca 13 000 EUR, což odpovídá 47 % úrovně EA12. Proti roku 2008 tak dojde k poklesu, který je dán korekcí neúměrného zhodnocení směnného kurzu.

Komparativní cenová hladina HDP by měla v roce 2009 činit cca 63 % průměru EA12. Zde se znehodnocení reálného kurzu projeví meziročním poklesem o 4 p.b. Tento pohyb by mohl pomoci zvýšit cenovou konkurenceschopnost a usnadnit tak překonání tíživé situace. Podobný vývoj se dá očekávat v Polsku, kde by mělo být snížení cenové hladiny ještě razantnější a dosáhnout více než 10 p.b.

Jiná je situace u zemí s fixním kurzem (pobaltské státy) či na Slovensku po přijetí eura. Při neexistenci kurzového kanálu a při očekávaném kladném inflačním diferenciálu vůči EA12 budou muset čelit dalšímu zvýšení komparativní cenové hladiny a posílení reálného směnného kurzu nebo provést opatření k výrazné restrikci mzdového vývoje. V případě Slovenska je dokonce pravděpodobné, že poprvé od roku 1997 jeho komparativní cenová hladina výrazně překračuje českou a Slovensko se tak stává „dražší“ zemí oproti ČR.

D Monitoring predikcí ostatních institucí

MF ČR monitoruje makroekonomické predikce ostatních institucí, zabývajících se předpovídáním budoucího vývoje české ekonomiky. Průběžně jsou z veřejně přístupných datových zdrojů sledovány prognózy 14 institucí. Z toho je 7 institucí tuzemských (ČNB, tuzemské banky a pobočky zahraničních bank, investiční společnosti) a ostatní jsou zahraniční (Evropská komise, OECD, MMF, panel časopisu Economist, zahraniční banky).

Shrnutí předpovědí je uvedeno v následující tabulce.

Tabulka D.1: Konsensuální předpověď

		červen 2009			červenec 2009
		min.	max.	konzensus	predikce MF
Hrubý domácí produkt (2009)	%, s.c.	-5,0	0,4	-3,0	-4,3
Hrubý domácí produkt (2010)	%, s.c.	0,1	2,4	1,2	0,3
Průměrná míra inflace (2009)	%	1,0	1,9	1,4	1,1
Průměrná míra inflace (2010)	%	0,3	2,3	1,5	1,1
Růst průměrné mzdy (2009)	%	0,3	2,8	2,1	3,4
Růst průměrné mzdy (2010)	%	2,2	4,0	3,1	3,3
Podíl BÚ na HDP (2009)	%	-3,7	-1,4	-2,4	-2,0
Podíl BÚ na HDP (2010)	%	-3,4	1,0	-2,2	-0,9

Konsensuální předpovědi růstu **HDP** se až do poloviny roku 2008 pohybovaly na úrovni 5 %. Prohlubování problémů globální ekonomiky bylo nejprve doprovázeno prognózami zpomalování růstu, v roce 2009 však převládaly odhady počítající s hospodářským poklesem.

V průměru instituce předpokládají, že v roce 2009 dojde ke snížení výkonnosti české ekonomiky o 3,0 %. Pro rok 2010 se již počítá s návratem ekonomického růstu. Ačkoliv se predikce MF řadí mezi méně optimistické, je s těmito tendencemi v souladu.

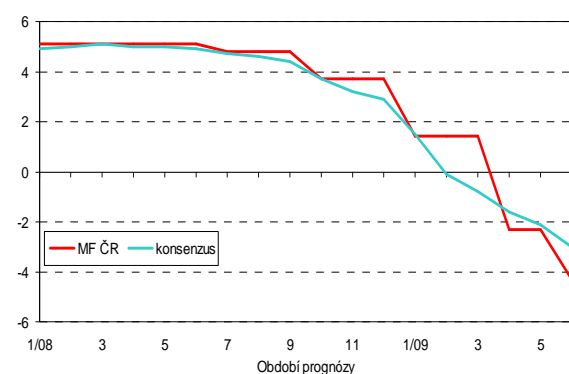
Aktuální prognózy **míry inflace** počítají s průměrnou inflací okolo 1,5 % jak v letošním tak i v příštím roce. V porovnání s konsenzem je predikce MF v obou letech nepatrně níže. I u

prognóz inflace se však v průběhu času projevuje tendence k poklesu.

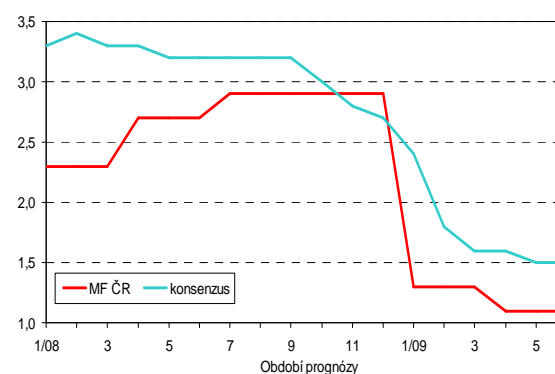
Na přelomu roku 2008 a 2009 došlo k výraznému snížení prognózy růstu **průměrné mzdy** pro rok 2009. Konsensuální předpověď počítá s navýšováním průměrné mzdy o 2,1 % v roce 2009 a o 3,2 % v roce následujícím, což je letos o cca 1 p.b. níže a v roce 2010 zhruba v souladu s predikcí MF.

Konsensuální předpovědi **podílu běžného účtu platební bilance na HDP** pro rok 2009 kolísají okolo -2,4 %, resp. -2,2 % pro rok příští. Predikce MF počítá v obou letech s nižším deficitem běžného účtu.

Graf D.1: Prognózy růstu reálného HDP na rok 2009 v %

Graf D.2: Prognózy inflace na rok 2009 v %

1. Ekonomický výkon

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

Tabulka 1.1: HDP reálně – roční
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Předikce	Předikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč 2000</i>	2368	2474	2630	2809	2982	3070	2937	2944	3016	3114
	<i>předch.r.=100</i>	103,6	104,5	106,3	106,8	106,1	103,0	95,7	100,3	102,4	103,2
Výdaje domácností na spotřebu ¹⁾	<i>mld. Kč 2000</i>	1272	1309	1342	1411	1481	1520	1537	1548	1579	1619
	<i>předch.r.=100</i>	106,0	102,9	102,5	105,2	105,0	102,7	101,1	100,7	102,0	102,5
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč 2000</i>	546	527	542	548	552	561	569	572	578	584
	<i>předch.r.=100</i>	107,1	96,5	102,9	101,2	100,7	101,7	101,3	100,5	101,1	101,1
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč 2000</i>	710	774	767	841	920	899	780	767	787	813
	<i>předch.r.=100</i>	98,6	109,1	99,2	109,6	109,4	97,7	86,8	98,3	102,6	103,3
- fixní kapitál	<i>mld. Kč 2000</i>	689	716	729	773	856	856	807	795	815	839
	<i>předch.r.=100</i>	100,4	103,9	101,8	106,0	110,8	99,9	94,3	98,5	102,5	103,0
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč 2000</i>	20	58	38	69	64	44	-27	-28	-28	-26
Vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč 2000</i>	1689	2039	2275	2633	3029	3233	2709	2721	2801	2949
	<i>předch.r.=100</i>	107,2	120,7	111,6	115,8	115,0	106,7	83,8	100,4	103,0	105,3
Dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč 2000</i>	1859	2192	2301	2629	3004	3141	2676	2681	2741	2856
	<i>předch.r.=100</i>	108,0	117,9	105,0	114,3	114,3	104,6	85,2	100,2	102,3	104,2
Domácí konečné užití	<i>mld. Kč 2000</i>	2530	2608	2652	2796	2943	2974	2894	2897	2954	3024
	<i>předch.r.=100</i>	104,2	103,1	101,7	105,4	105,2	101,1	97,3	100,1	102,0	102,4
Metodická diskrepance ²⁾	<i>mld. Kč 2000</i>	11	18	5	4	3	-3	17	18	12	4
Reálný hrubý domácí důchod	<i>mld. Kč 2000</i>	2466	2582	2712	2869	3074	3119	3027	3040	3129	3238
	<i>předch.r.=100</i>	103,9	104,7	105,0	105,8	107,1	101,5	97,1	100,4	102,9	103,5
Příspěvky k růstu HDP ³⁾ :											
- domácí konečné užití	<i>proc.body</i>	4,2	3,2	1,7	5,3	5,1	1,0	-2,5	0,1	1,9	2,2
- - konečná spotřeba	<i>proc.body</i>	4,7	0,7	1,9	2,8	2,6	1,6	0,8	0,5	1,3	1,5
- - tvorba hrubého kapitálu	<i>proc.body</i>	-0,4	2,5	-0,2	2,5	2,5	-0,6	-3,3	-0,4	0,6	0,7
- saldo zahraničního obchodu	<i>proc.body</i>	-0,6	1,3	4,6	1,5	1,1	1,9	-1,8	0,2	0,6	1,0

¹⁾ Spotřeba neziskových institucí je zařazena do spotřeby sektoru domácností.

²⁾ Deterministicky určený vliv používání cen a struktury předchozího roku jako základu pro výpočet reálných přírůstků.

³⁾ Výpočet na základě cen a struktury předchozího roku, kde jsou příspěvky beze zbytku sčitatelné.

Tabulka 1.2: HDP reálně – čtvrtletní
zřetězené objemy, referenční rok 2000

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Předikce	Předikce
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč 2000</i>	729	787	786	767	704	749	740	743
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	103,5	104,9	104,1	99,4	96,7	95,2	94,1	96,9
	<i>st.obd.p.r.=100 ¹⁾</i>	103,8	104,6	103,1	99,9	96,6	95,4	94,8	96,5
	<i>př.čtvrlet.=100 ¹⁾</i>	99,9	101,2	100,6	98,2	96,6	99,9	99,9	100,0
Výdaje domácností na spotřebu	<i>mld. Kč 2000</i>	356	381	388	396	366	386	388	396
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,7	103,0	102,7	102,2	103,0	101,5	100,1	100,0
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč 2000</i>	129	138	137	158	135	140	136	158
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	99,6	102,9	103,9	100,7	105,3	101,8	99,1	99,7
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč 2000</i>	211	234	234	221	181	206	197	196
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	99,7	96,6	94,8	100,5	86,1	88,3	83,9	88,8
- fixní kapitál	<i>mld. Kč 2000</i>	195	219	222	220	188	205	206	208
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	100,5	100,0	101,4	97,9	96,6	93,7	92,7	94,7
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč 2000</i>	16	14	13	1	-7	1	-9	-12
Vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč 2000</i>	826	855	804	748	654	682	683	690
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	114,5	115,0	108,6	90,9	79,1	79,8	85,0	92,3
Dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč 2000</i>	791	815	772	763	634	666	664	712
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	112,4	110,6	104,1	92,9	80,2	81,7	86,1	93,2
Metodická diskrepance	<i>mld. Kč 2000</i>	-2	-4	-5	8	1	0	0	15
Reálný hrubý domácí důchod	<i>mld. Kč 2000</i>	747	800	794	779	730	777	761	758
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,4	103,2	102,1	98,4	97,8	97,2	95,9	97,3

¹⁾ Z dat očištěných o sezóny a počet pracovních dnů

Tabulka 1.3: HDP - užití v běžných cenách – roční

		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Předb.	Předikce	Předikce	Výhled	Výhled
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč</i>	2577	2815	2984	3222	3535	3696	3634	3678	3853	4061
	<i>předch.r.=100</i>	104,6	109,2	106,0	108,0	109,7	104,6	98,3	101,2	104,7	105,4
Výdaje domácností na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	1332	1417	1464	1562	1687	1828	1858	1888	1966	2059
	<i>předch.r.=100</i>	105,6	106,3	103,4	106,6	108,0	108,3	101,7	101,6	104,1	104,8
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	603	622	658	687	718	751	773	785	807	829
	<i>předch.r.=100</i>	109,8	103,1	105,9	104,3	104,5	104,6	102,9	101,5	102,8	102,8
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč</i>	700	774	766	863	955	935	832	824	848	882
	<i>předch.r.=100</i>	99,5	110,6	98,9	112,7	110,6	97,9	89,0	99,0	103,0	104,0
- fixní kapitál	<i>mld. Kč</i>	687	727	742	796	890	890	860	853	881	914
	<i>předch.r.=100</i>	101,4	105,8	102,0	107,3	111,8	100,0	96,6	99,2	103,2	103,7
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč</i>	13	47	24	67	64	45	-28	-30	-32	-31
Saldo zahraničního obchodu	<i>mld. Kč</i>	-59	2	95	110	176	183	171	182	232	290
- vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	1592	1975	2155	2462	2830	2852	2452	2456	2663	2910
	<i>předch.r.=100</i>	107,3	124,0	109,1	114,3	114,9	100,8	86,0	100,2	108,4	109,3
- dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	1651	1973	2060	2352	2655	2669	2282	2275	2431	2620
	<i>předch.r.=100</i>	107,5	119,5	104,4	114,2	112,9	100,5	85,5	99,7	106,9	107,8
Hrubý národní důchod ¹⁾	<i>mld. Kč</i>	2466	2660	2850	3062	3288	3418	3389	3452	3574	3730
	<i>předch.r.=100</i>	104,8	107,9	107,1	107,5	107,4	104,0	99,2	101,9	103,5	104,4
Saldo prvotních důchodů ²⁾	<i>mld. Kč</i>	-111	-155	-134	-160	-247	-278	-245	-226	-278	-331

¹⁾ Hrubý národní důchod je součtem HDP a salda čistých prvotních důchodů se zahraničím. Představuje úhrn prvotních příjmových důchodů rezidentů (náhrady zaměstnancům, čisté daně na výrobu a dovoz, důchody z vlastnictví, hrubý provozní přebytek a smíšený důchod).

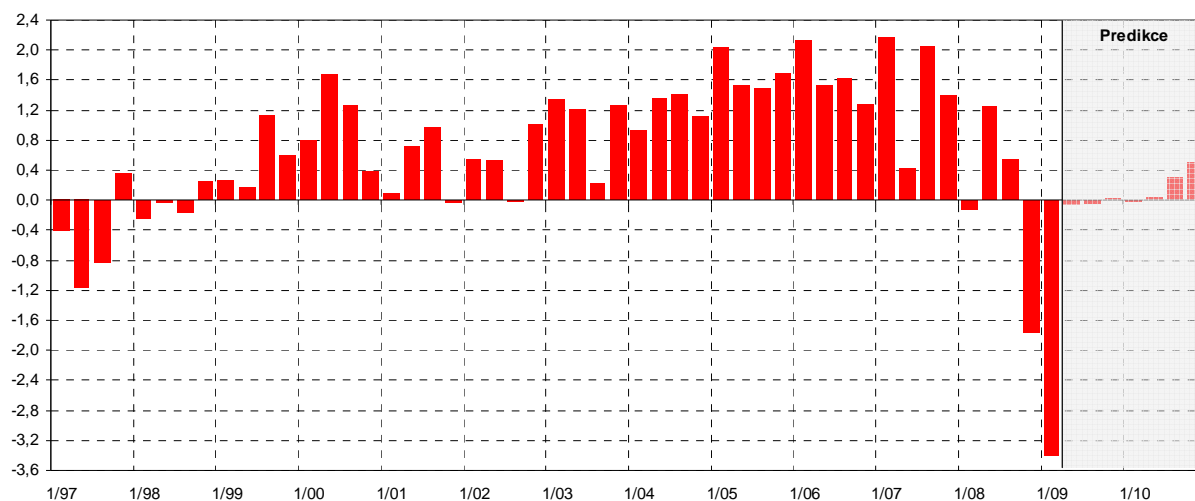
²⁾ Saldo čistých prvotních důchodů rezidentů ve vztahu k zahraničí je součtem rozdílu přijatých a vyplacených mezd a důchodů z vlastnictví (úroků, dividend a reinvestovaných zisků z aktiv vlastněných nerezidenty). Věcně odpovídá bilanci výnosů platební bilance.

Tabulka 1.4: HDP - užití v běžných cenách – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Předb.	Odhad	Předikce	Předikce
Hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč</i>	874	943	942	937	878	926	912	918
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	106,0	106,3	104,9	101,2	100,4	98,2	96,8	97,9
Výdaje domácností na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	426	458	470	474	444	467	472	475
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	110,0	109,4	108,9	105,4	104,2	102,0	100,5	100,2
Výdaje vládních inst. na spotřebu	<i>mld. Kč</i>	165	182	182	221	180	190	181	221
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,8	105,3	106,4	104,7	109,2	104,3	99,5	100,0
Tvorba hrubého kapitálu	<i>mld. Kč</i>	218	242	243	232	196	214	209	214
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	100,2	96,4	94,1	101,8	89,9	88,2	86,0	92,2
- fixní kapitál	<i>mld. Kč</i>	202	227	230	231	203	219	217	221
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	100,9	99,8	100,6	98,9	100,6	96,2	94,3	95,8
- změna zásob a ceností	<i>mld. Kč</i>	16	15	13	1	-7	-5	-8	-8
Saldo zahraničního obchodu	<i>mld. Kč</i>	65	61	47	10	58	55	49	8
- vývoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	735	750	700	667	607	617	611	617
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,7	106,4	100,1	88,9	82,6	82,3	87,3	92,5
- dovoz zboží a služeb	<i>mld. Kč</i>	670	689	653	657	549	562	561	609
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,2	104,4	98,5	92,2	82,0	81,6	86,0	92,7

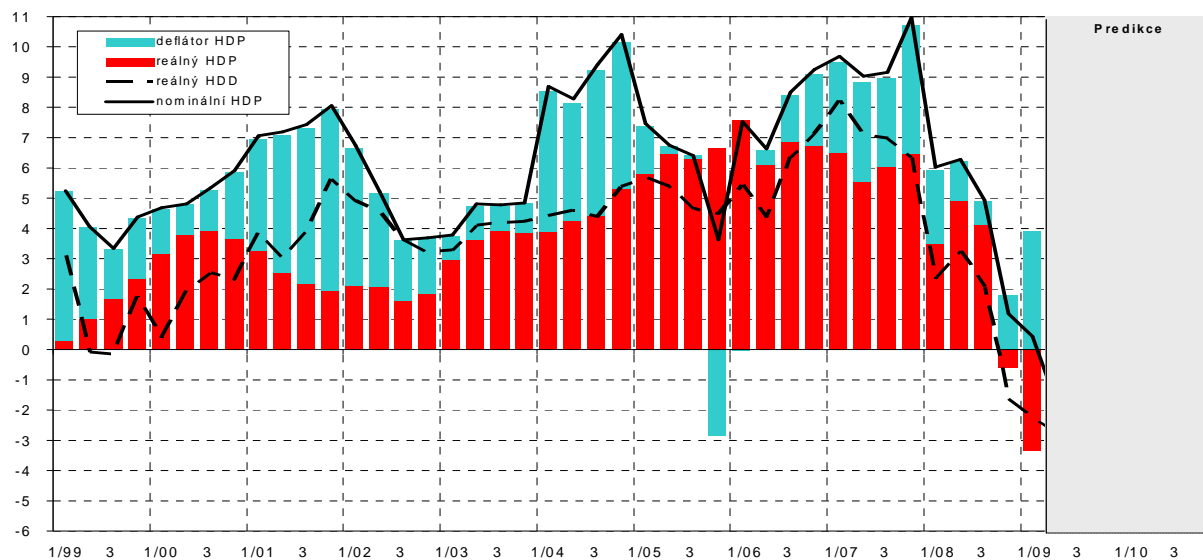
Graf 1.1: Hrubý domácí produkt

mezičtvrtletní růst v %

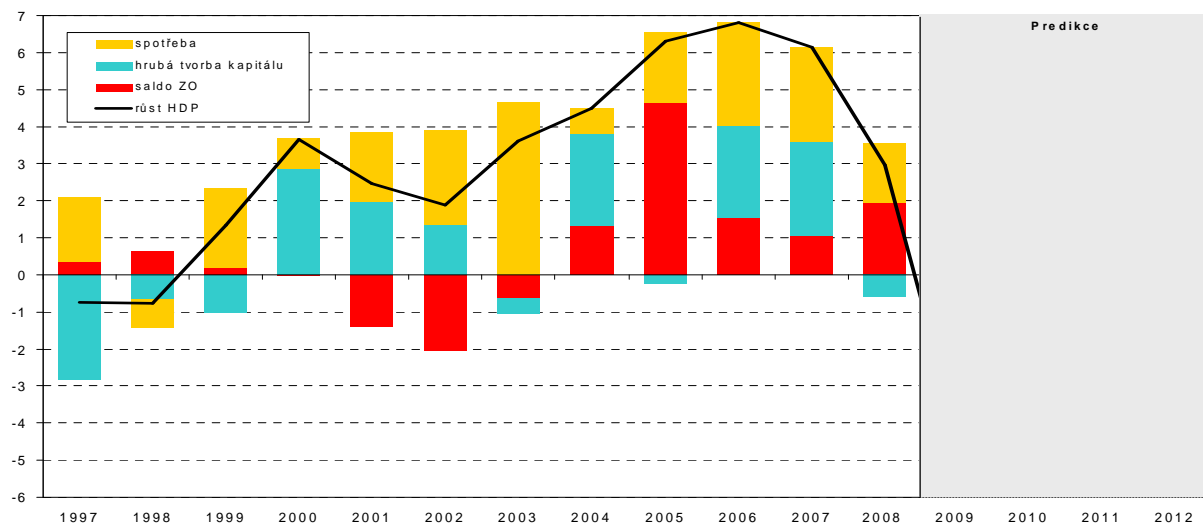
Graf 1.2: Hrubý domácí produkt a reálný hrubý domácí důchod

meziroční růst v %

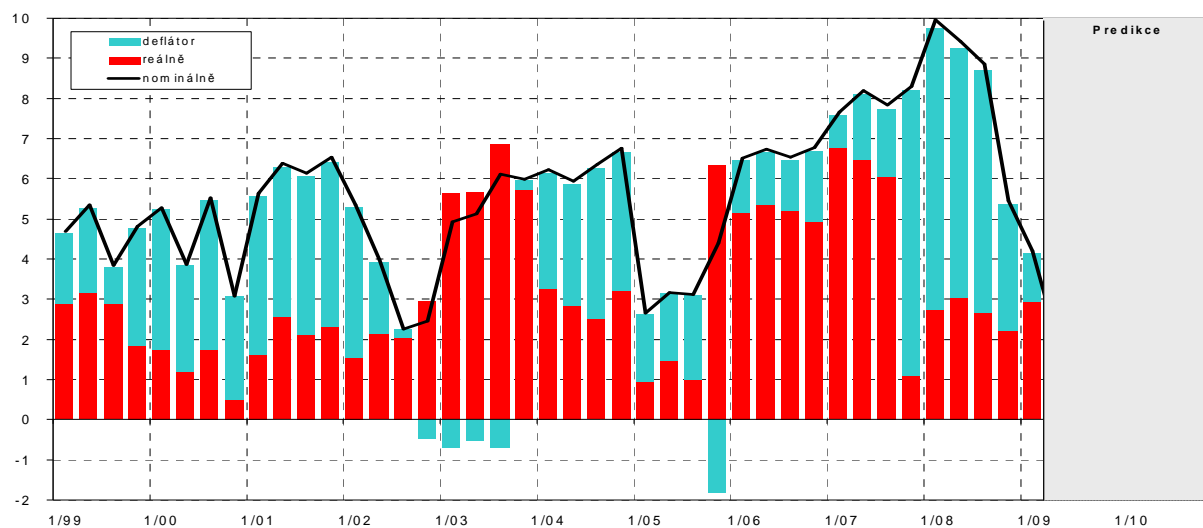

Graf 1.3: Hrubý domácí produkt – příspěvky k růstu

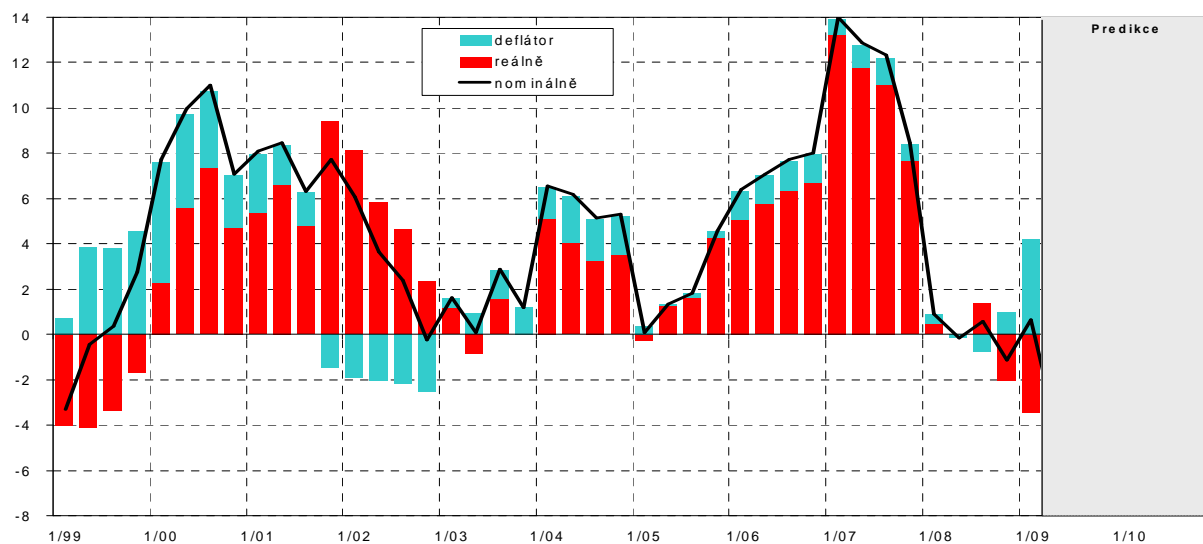
rozklad meziročního růstu, procentní body

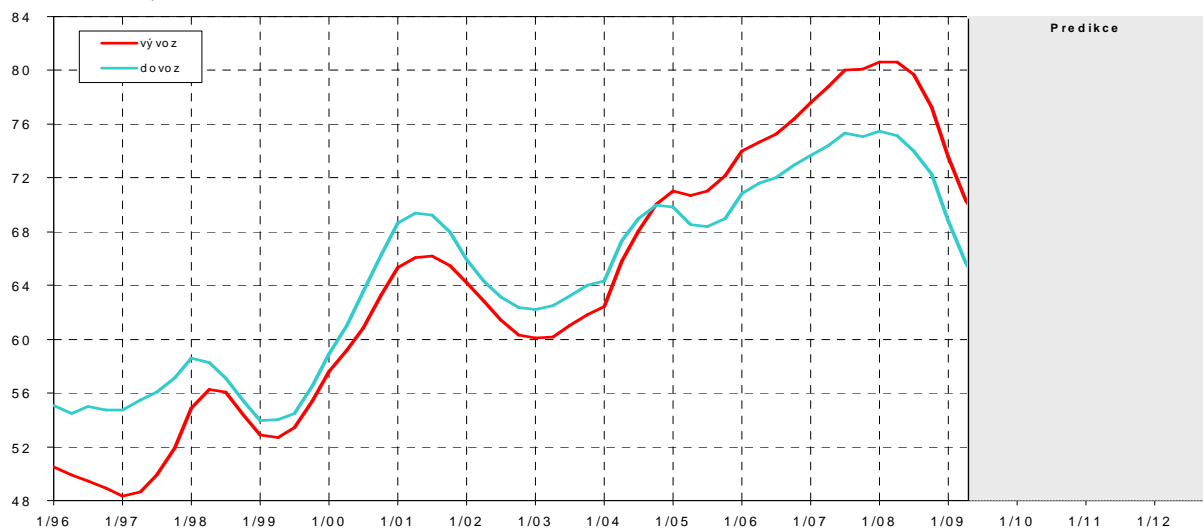
Graf 1.4: **Spotřeba domácností (včetně neziskových institucí)**
meziroční růst v %

Graf 1.5: **Tvorba hrubého fixního kapitálu**
meziroční růst v %

Graf 1.6: **Podíl vývozu a dovozu zboží a služeb na HDP (v b.c.)**
z ročních klouzavých úhrnů, v %

Tabulka 1.5: HDP - důchodová struktura – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									<i>Předb.</i>	<i>Předikce</i>	<i>Předikce</i>
HDP	<i>mld. Kč</i>	2352	2464	2577	2815	2984	3222	3535	3696	3634	3678
	<i>předch.r.=100</i>	107,4	104,8	104,6	109,2	106,0	108,0	109,7	104,6	98,3	101,2
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	193	211	219	267	281	285	325	333	328	342
	<i>předch.r.=100</i>	103,0	109,8	103,4	122,2	105,1	101,6	113,8	102,4	98,7	104,2
- Daně z výroby a dovozu	<i>mld. Kč</i>	258	268	287	331	353	363	407	418	418	428
	<i>předch.r.=100</i>	104,1	103,9	107,1	115,5	106,4	102,9	112,0	102,7	100,0	102,5
- Dotace na výrobu	<i>mld. Kč</i>	65	57	68	64	72	78	82	85	90	86
	<i>předch.r.=100</i>	107,3	86,5	120,6	94,1	112,2	107,8	105,4	104,1	105,3	96,0
Náhrady zaměstnancům domáci	<i>mld. Kč</i>	995	1064	1129	1202	1285	1386	1516	1658	1648	1655
	<i>předch.r.=100</i>	108,4	107,0	106,1	106,5	106,9	107,9	109,4	109,4	99,4	100,4
- Mzdy a platy domáci	<i>mld. Kč</i>	755	805	853	907	970	1047	1145	1269	1282	1295
	<i>předch.r.=100</i>	108,8	106,6	106,0	106,3	106,9	107,9	109,4	110,8	101,0	101,0
- Příspěvky na SZ placené zaměstnavatelem	<i>mld. Kč</i>	240	260	276	295	315	339	371	390	366	360
	<i>předch.r.=100</i>	106,9	108,3	106,2	107,0	106,7	107,8	109,5	104,9	93,9	98,4
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	1165	1189	1229	1345	1418	1551	1694	1705	1658	1681
	<i>předch.r.=100</i>	107,4	102,0	103,4	109,4	105,4	109,3	109,3	100,6	97,2	101,4
- Spotřeba fixního kapitálu	<i>mld. Kč</i>	477	492	509	538	554	576	606	634	661	687
	<i>předch.r.=100</i>	105,8	103,0	103,5	105,7	103,0	104,0	105,1	104,7	104,2	104,0
- Čistý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	688	697	721	808	865	975	1089	1071	997	994
	<i>předch.r.=100</i>	108,6	101,4	103,4	112,1	107,0	112,7	111,7	98,4	93,1	99,7

Tabulka 1.6: HDP - důchodová struktura – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
		<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Předb.</i>	<i>Odhad</i>	<i>Předikce</i>	<i>Předikce</i>
HDP	<i>mld. Kč</i>	874	943	942	937	878	926	912	918
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	106,0	106,3	104,9	101,2	100,4	98,2	96,8	97,9
Saldo daní a dotací	<i>mld. Kč</i>	75	88	98	72	68	88	99	73
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	98,7	112,4	108,0	89,7	91,2	100,0	100,8	101,9
Náhrady zaměstnancům domáci	<i>mld. Kč</i>	398	410	408	442	399	410	403	436
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	112,1	110,0	108,7	107,0	100,2	99,9	98,8	98,6
- Mzdy a platy domáci	<i>mld. Kč</i>	302	313	312	342	310	317	313	342
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	112,6	111,1	110,3	109,6	102,6	101,4	100,3	100,0
- Příspěvky na SZ placené zaměstnavatelem	<i>mld. Kč</i>	96	98	95	100	89	93	90	94
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	110,7	106,8	103,8	99,2	92,6	95,1	94,0	93,7
Hrubý provozní přebytek	<i>mld. Kč</i>	401	445	436	423	411	428	410	409
	<i>st.obd.př.r.=100</i>	101,9	102,0	101,0	97,8	102,4	96,3	94,0	96,6

2. Ceny zboží a služeb

Prameny: ČSÚ, propočty MF ČR.

Tabulka 2.1: Ceny zboží a služeb – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									Predikce	Predikce	Výhled
Spotřebitelské ceny											
průměr roku	<i>průměr 2005=100</i>	95,4	95,5	98,2	100,0	102,5	105,4	112,1	113,4	114,6	117,0
- průměrná míra inflace	<i>růst v %</i>	1,8	0,1	2,8	1,9	2,5	2,8	6,3	1,1	1,1	2,1
koncem roku	<i>průměr 2005=100</i>	94,8	95,8	98,5	100,6	102,3	107,9	111,8	112,7	115,1	116,9
- zvýšení cen v průběhu roku	<i>růst v %</i>	0,6	1,0	2,8	2,2	1,7	5,4	3,6	0,7	2,1	1,6
- z toho příspěvek administrativních¹⁾ opatření	<i>proc. body</i>	0,7	0,3	1,7	1,9	0,8	2,2	4,3	0,7	0,9	0,9
HICP²⁾	<i>průměr 2005=100</i>	96,1	96,0	98,4	100,0	102,1	105,1	111,7	112,5	113,4	115,4
	<i>růst v %</i>	1,4	-0,1	2,6	1,6	2,1	3,0	6,3	0,7	0,8	1,8
Deflátoři											
HDP	<i>průměr 2000=100</i>	107,8	108,8	113,8	113,4	114,7	118,6	120,4	123,7	124,9	127,7
	<i>předch.r.=100</i>	102,8	100,9	104,5	99,7	101,1	103,4	101,6	102,8	101,0	102,2
Hrubé domácí výdaje	<i>průměr 2000=100</i>	103,6	104,2	107,8	108,9	111,3	114,2	118,1	119,7	120,7	122,6
	<i>předch.r.=100</i>	100,5	100,6	103,5	101,0	102,2	102,6	103,5	101,3	100,9	101,6
Spotřeba domácností (vč. NZI)	<i>průměr 2000=100</i>	105,2	104,8	108,2	109,1	110,7	113,9	120,2	120,9	121,9	124,5
	<i>předch.r.=100</i>	101,2	99,6	103,3	100,8	101,4	102,9	105,5	100,6	100,9	102,1
Spotřeba vlády	<i>průměr 2000=100</i>	107,8	110,5	118,0	121,5	125,3	130,1	133,8	135,9	137,3	139,6
	<i>předch.r.=100</i>	103,7	102,4	106,8	103,0	103,1	103,8	102,8	101,6	101,0	101,7
Tvorba fixního kapitálu	<i>průměr 2000=100</i>	98,8	99,8	101,5	101,8	103,0	104,0	104,1	106,6	107,3	108,1
	<i>předch.r.=100</i>	97,8	101,0	101,8	100,2	101,3	100,9	100,1	102,4	100,7	100,7
Vývoz zboží a služeb	<i>průměr 2000=100</i>	94,2	94,3	96,9	94,7	93,5	93,4	88,2	90,5	90,3	95,1
	<i>předch.r.=100</i>	94,5	100,1	102,7	97,8	98,7	99,9	94,4	102,6	99,8	105,3
Dovoz zboží a služeb	<i>průměr 2000=100</i>	89,2	88,8	90,0	89,5	89,5	88,4	85,0	85,3	84,9	88,7
	<i>předch.r.=100</i>	91,6	99,6	101,3	99,5	99,9	98,8	96,1	100,4	99,5	104,5
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	105,6	106,2	107,6	105,8	104,5	105,7	103,8	106,2	106,4	107,2
	<i>předch.r.=100</i>	103,2	100,5	101,4	98,3	98,8	101,2	98,2	102,2	100,2	100,7

¹⁾ Změna regulovaných maximálních nebo věcně usměrňovaných cen a nepřímých daní.

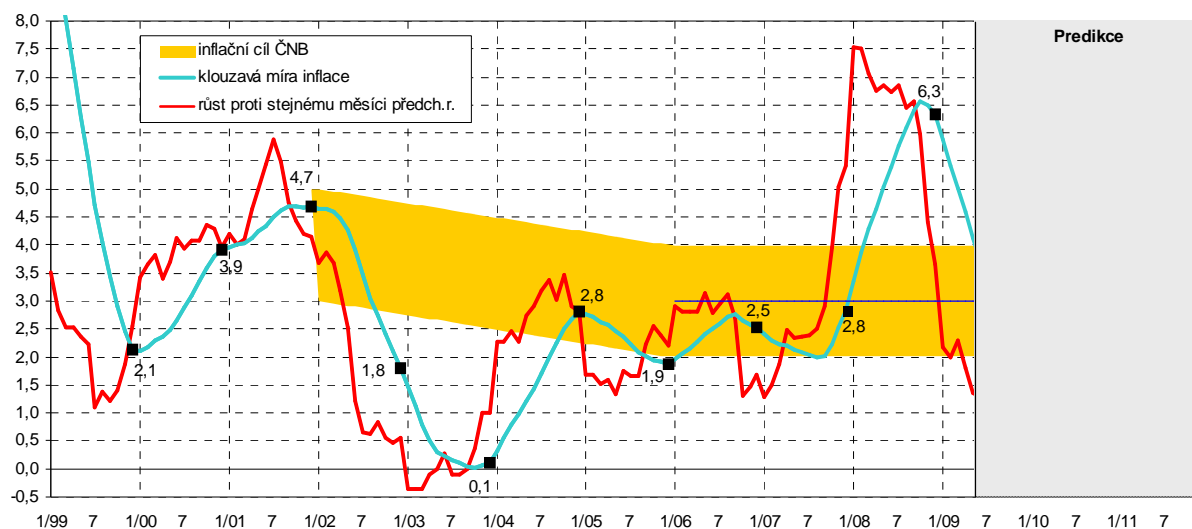
²⁾ HICP – harmonizovaný index spotřebitelských cen. Slouží mimo jiné k posouzení cenové stability podle Maastrichtských kritérií.

Tabulka 2.2: Ceny zboží a služeb – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	
Spotřebitelské ceny	<i>průměr 2005=100</i>	111,3	112,1	112,9	112,2	113,7	113,8	113,6	112,6
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	106,8	106,6	104,7	102,2	101,5	100,6	100,4
HICP	<i>průměr 2005=100</i>	111,1	111,8	112,3	111,6	112,7	112,9	112,6	111,7
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,5	106,7	106,4	104,3	101,5	101,0	100,3	100,1
Deflátoři	<i>průměr 2000=100</i>	120,0	119,8	119,8	122,1	124,7	123,6	123,2	123,5
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,4	101,3	100,8	101,8	103,9	103,2	102,9	101,1
Deflátoři hrubých domácích výdajů	<i>průměr 2000=100</i>	116,8	117,8	118,4	119,5	119,7	118,7	119,5	120,7
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	104,2	103,6	103,4	102,8	102,4	100,8	100,9	101,0
Směnné relace	<i>průměr 2000=100</i>	105,0	103,8	102,9	103,7	107,2	107,3	105,8	104,5
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	98,6	98,0	97,4	98,6	102,0	103,3	102,9	100,8

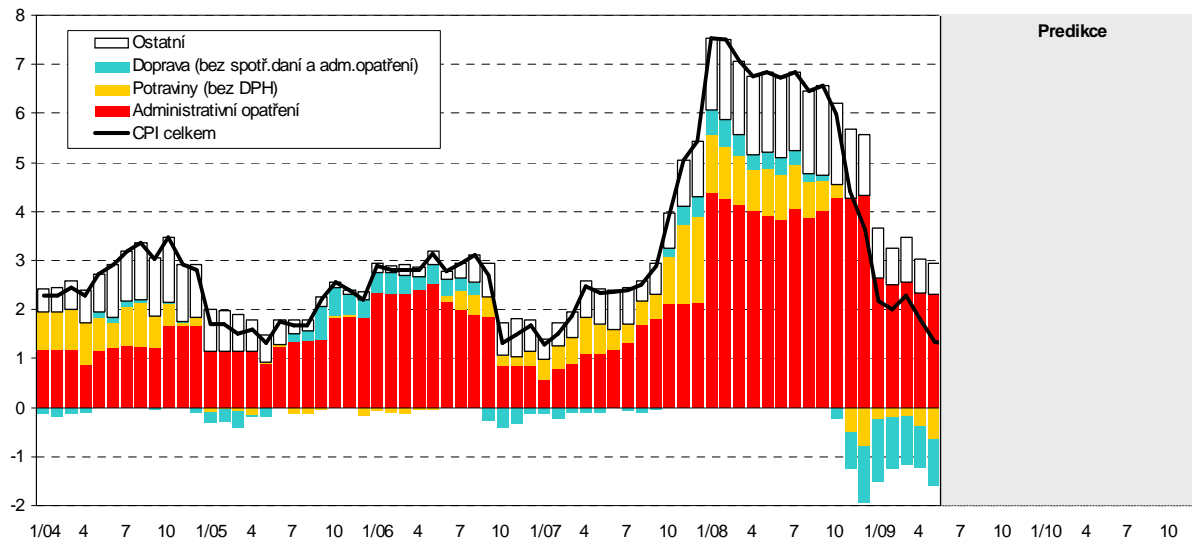
Graf 2.1: Spotřebitelské ceny

meziroční růst v %

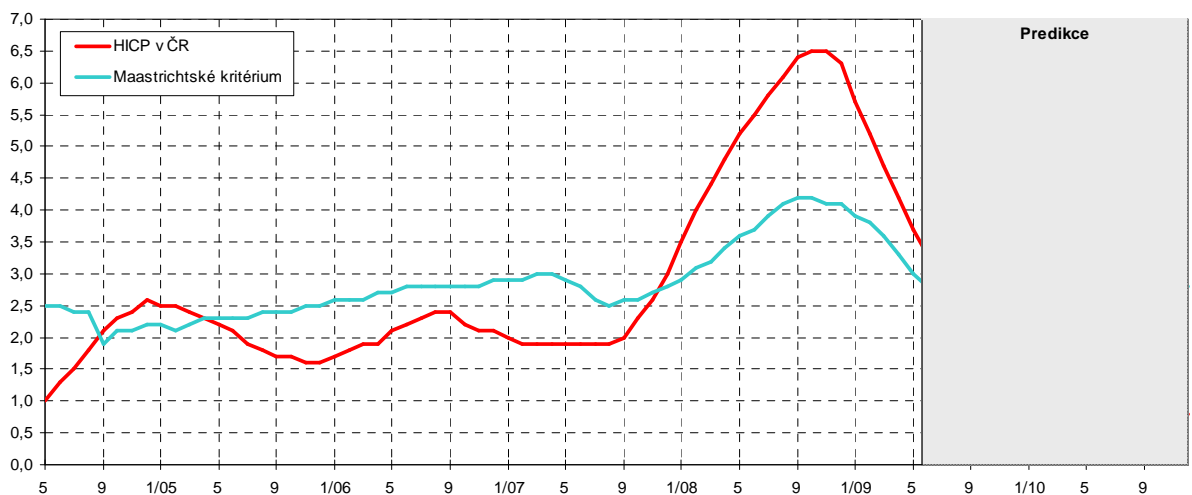
Graf 2.2: Spotřebitelské ceny

rozklad meziročního růstu spotřebitelských cen, procentní body

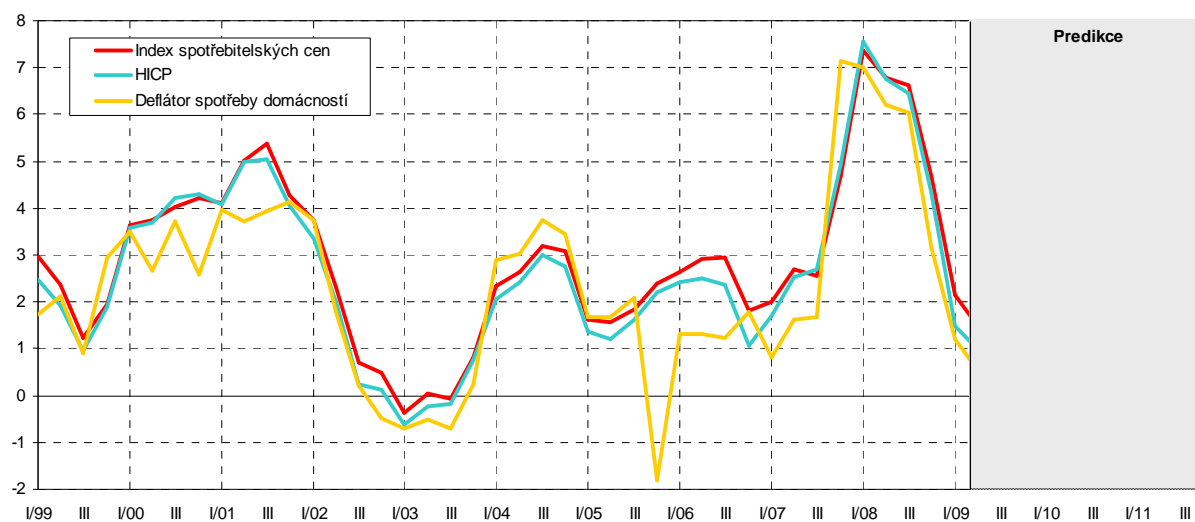
Graf 2.3: HICP a Maastrichtské kritérium inflace

klouzavá míra inflace z HICP v %

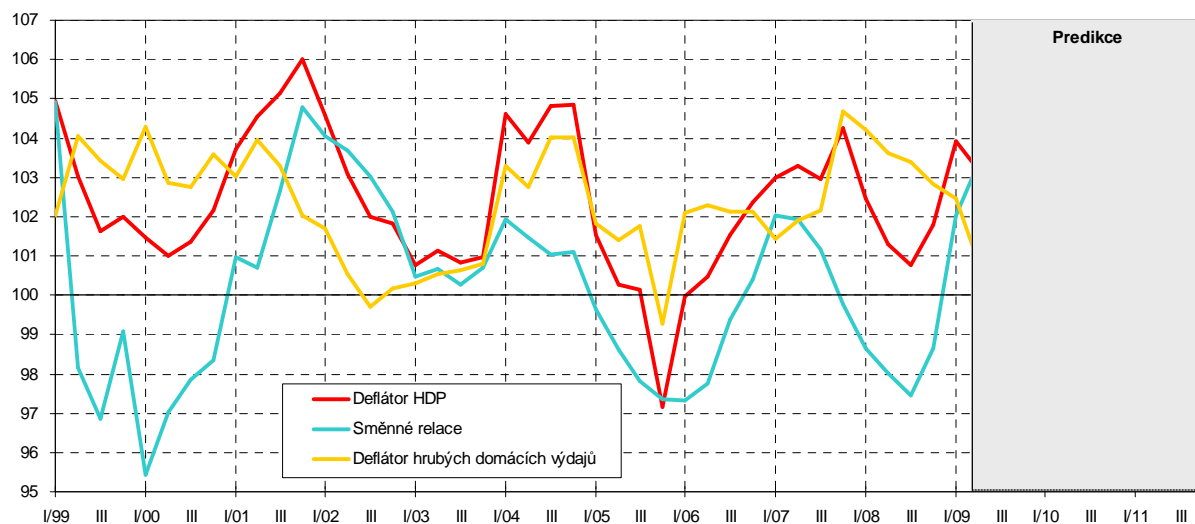

Graf 2.4: Indikátory spotřebitelských cen

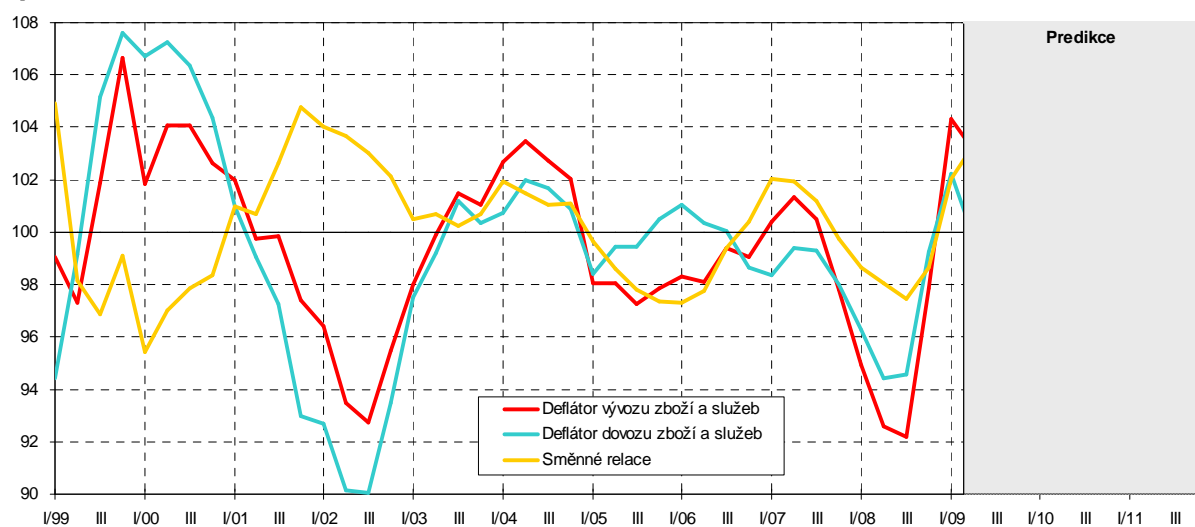
meziroční růst v %

Graf 2.5: Deflátor HDP

meziroční indexy deflátoru domácího konečného užití a směnných relací, *sopr = 100*

Graf 2.6: Směnné relace

sopr = 100

3. Trh práce

Prameny kapitoly 3: ČSÚ, MPO ČR, MPSV ČR, propočty MF ČR.

Tabulka 3.1: Zaměstnanost – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Výhled</i>
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:											
Zaměstnanost ¹⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	4765	4733	4707	4764	4828	4922	5002	4914	4810	4795
	<i>předch.r.=100</i>	(100,8)	99,3	99,4	101,2	101,3	101,9	101,6	98,2	97,9	99,7
- zaměstnanci ²⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	4002	3922	3914	4001	4048	4125	4196	4089	3984	3963
	<i>předch.r.=100</i>	(99,7)	98,0	99,8	102,2	101,2	101,9	101,7	97,4	97,5	99,5
- podnikatelé ³⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	763	811	792	763	780	797	807	825	826	832
	<i>předch.r.=100</i>	(106,8)	106,4	97,6	96,3	102,2	102,2	101,2	102,3	100,1	100,7
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis.osob</i>	374	399	426	410	371	276	230	358	446	423
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,8	8,5	8,1
Pracovní síla	<i>průměr v tis.osob</i>	5139	5132	5133	5174	5199	5198	5232	5272	5256	5218
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	99,9	100,0	100,8	100,5	100,0	100,7	100,8	99,7	99,3
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis.osob</i>	7183	7214	7247	7270	7307	7347	7410	7414	7392	7373
	<i>předch.r.=100</i>	100,3	100,4	100,4	100,3	100,5	100,5	100,9	100,1	99,7	99,7
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	66,3	65,6	64,9	65,5	66,1	67,0	67,5	66,3	65,1	65,0
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ⁴⁾	<i>průměr v %</i>	65,6	64,9	64,2	64,8	65,3	66,1	66,6	65,4	64,2	64,2
Prac.síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	71,5	71,1	70,8	71,2	71,2	70,8	70,6	71,1	71,1	70,8
Míra ekon.akivity 15 - 64 let ⁵⁾	<i>průměr v %</i>	70,8	70,4	70,1	70,4	70,3	69,8	69,7	70,2	70,2	69,9
Národní účty - ČSÚ:											
Zaměstnanost (domácí koncept) ⁶⁾	<i>průměr v tis.osob</i>	4991	4923	4940	4992	5088	5224	5305	5152	5036	5037
	<i>předch.r.=100</i>	100,6	98,7	100,3	101,0	101,9	102,7	101,5	97,1	97,7	100,0
Odpracované hodiny	<i>ml.</i>	9,70	9,58	9,65	9,81	9,96	10,16	10,30	9,88	9,62	9,61
	<i>předch.r.=100</i>	99,5	98,7	100,8	101,6	101,5	102,0	101,4	95,9	97,4	99,9
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	1944	1945	1954	1965	1957	1944	1941	1918	1911	1907
	<i>předch.r.=100</i>	98,9	100,1	100,4	100,6	99,6	99,4	99,9	98,8	99,6	99,8
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:											
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis.osob</i>	477,5	521,6	537,4	514,3	474,8	392,8	324,6	475	578	544
Míra nezaměstnanosti ⁷⁾	<i>průměr v %</i>	9,16	9,90	10,24	9,79
	<i>průměr v %</i>	.	.	9,2	8,97	8,13	6,62	5,44	8,2	9,8	9,3
Registrovaní zahraniční pracovníci - MPSV, MPO											
Celkem	<i>průměr v tis.osob</i>	167,6	163,2	169,4	195,2	233,2	276,2	343,5	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,5	97,4	103,8	115,3	119,4	118,5	124,4	.	.	.
- zaměstnanci	<i>průměr v tis.osob</i>	106,0	102,3	106,1	131,2	165,5	209,7	270,2	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	100,9	96,5	103,7	123,7	126,1	126,7	128,8	.	.	.
- podnikatelé	<i>průměr v tis.osob</i>	61,6	60,9	63,3	64,0	67,7	66,5	73,3	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	99,9	98,9	103,9	101,2	105,7	98,2	110,2	.	.	.

Rozdíly mezi nezaměstnaností podle VŠPS a podle registrace na úřadech práce vyplývají jednak z odlišné definice obou ukazatelů a jednak ze způsobu šetření VŠPS, který pravděpodobně systematicky snižuje vykazovaný počet nezaměstnaných (pořadí otázek v dotazníku, struktura non-response).

¹⁾ Zaměstnaní s jediným nebo hlavním zaměstnáním podle Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

²⁾ Včetně členů produkčních družstev.

³⁾ Včetně pomáhajících rodinných příslušníků.

⁴⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

⁵⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let

⁶⁾ Oproti VŠPS zahrnuje navíc i odhady zaměstnanosti v šedé ekonomice, zaměstnanosti cizinců – nerezidentů (zejména pendlerů) či v zemědělském samozásobení apod.

⁷⁾ V prvním řádku podle „staré“ metodiky, ve druhém řádku podle „nové“ metodiky.

Tabulka 3.2: Zaměstnanost – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1 <i>Odhad</i>	Q2 <i>Odhad</i>	Q3 <i>Predikce</i>	Q4 <i>Predikce</i>
Výběrové šetření pracovních sil - ČSÚ:									
Zaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	4958	5003	5014	5034	4947	4926	4897	4885
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,9	101,8	101,5	101,3	99,8	98,5	97,6	97,0
- zaměstnanci	<i>průměr v tis. osob</i>	4161	4195	4206	4220	4124	4101	4071	4059
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	102,0	101,9	101,7	101,2	99,1	97,8	96,8	96,2
- podnikatelé	<i>průměr v tis. osob</i>	797	808	808	813	823	825	826	826
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	101,3	101,6	100,3	101,8	103,2	102,1	102,2	101,6
Nezaměstnanost	<i>průměr v tis. osob</i>	245	220	224	231	303	341	382	408
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	4,7	4,2	4,3	4,4	5,8	6,5	7,2	7,7
Pracovní síla	<i>průměr v tis. osob</i>	5203	5223	5238	5264	5250	5267	5278	5293
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	100,5	100,7	100,6	100,8	100,9	100,8	100,8	100,5
Populace ve věku 15 - 64 let	<i>průměr v tis. osob</i>	7397	7406	7413	7426	7421	7417	7412	7407
	<i>předch.r.=100</i>	100,9	100,8	100,9	100,8	100,3	100,2	100,0	99,7
Zaměstnanost / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	67,0	67,6	67,6	67,8	66,7	66,4	66,1	65,9
	<i>m e z i r o č n í p ř í r ů s t e k</i>	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,4	-1,1	-1,6	-1,8
Míra zaměstnanosti 15 - 64 let ¹⁾	<i>průměr v %</i>	66,1	66,6	66,7	66,8	65,6	65,5	65,2	65,1
	<i>m e z i r o č n í p ř í r ů s t e k</i>	0,6	0,6	0,4	0,3	-0,5	-1,1	-1,5	-1,7
Prac.síla / Populace 15 - 64	<i>průměr v %</i>	70,3	70,5	70,7	70,9	70,7	71,0	71,2	71,5
	<i>m e z i r o č n í p ř í r ů s t e k</i>	-0,3	-0,1	-0,2	0,0	0,4	0,5	0,6	0,6
Míra ekon.ak.tivity 15 - 64 let ²⁾	<i>průměr v %</i>	69,4	69,6	69,7	69,9	69,6	70,1	70,3	70,6
	<i>m e z i r o č n í p ř í r ů s t e k</i>	-0,4	-0,1	-0,2	0,0	0,2	0,5	0,6	0,7
Národní účty - ČSÚ:									
Zaměstnanost (domácí koncept)	<i>průměr v tis. osob</i>	5300	5319	5308	5292	5265	5159	5098	5085
	<i>předch.r.=100</i>	102,7	102,0	101,2	100,3	99,3	97,0	96,0	96,1
Odpracované hodiny	<i>mln.</i>	2,62	2,67	2,47	2,55	2,52	2,56	2,36	2,44
	<i>předch.r.=100</i>	100,6	102,5	103,6	99,1	96,4	96,1	95,4	95,8
Odpracované hodiny / zaměstnanost	<i>hodiny</i>	493	501	465	481	479	497	462	480
	<i>předch.r.=100</i>	98,0	100,4	102,4	98,7	97,0	99,0	99,3	99,7
Registrovaná nezaměstnanost - MPSV:									
Počet nezaměstnaných	<i>průměr v tis. osob</i>	355,1	311,9	309,5	321,8	409,2	457	497	536
Míra nezaměstnanosti	<i>průměr v %</i>	5,95	5,19	5,24	5,39	7,00	7,9	8,6	9,1
Registrace zahraniční pracovníci - MPSV, MPO									
Celkem	<i>průměr v tis. osob</i>	315,7	337,1	355,1	365,9	348,4	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	125,2	126,5	125,5	120,7	110,4	.	.	.
- zaměstnanci ³⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	245,8	264,9	280,5	289,6	270,1	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	131,7	131,7	129,8	123,2	109,9	.	.	.
- podnikatelé ⁴⁾	<i>průměr v tis. osob</i>	69,9	72,2	74,5	76,4	78,3	.	.	.
	<i>předch.r.=100</i>	106,7	110,3	111,8	112,0	112,1	.	.	.

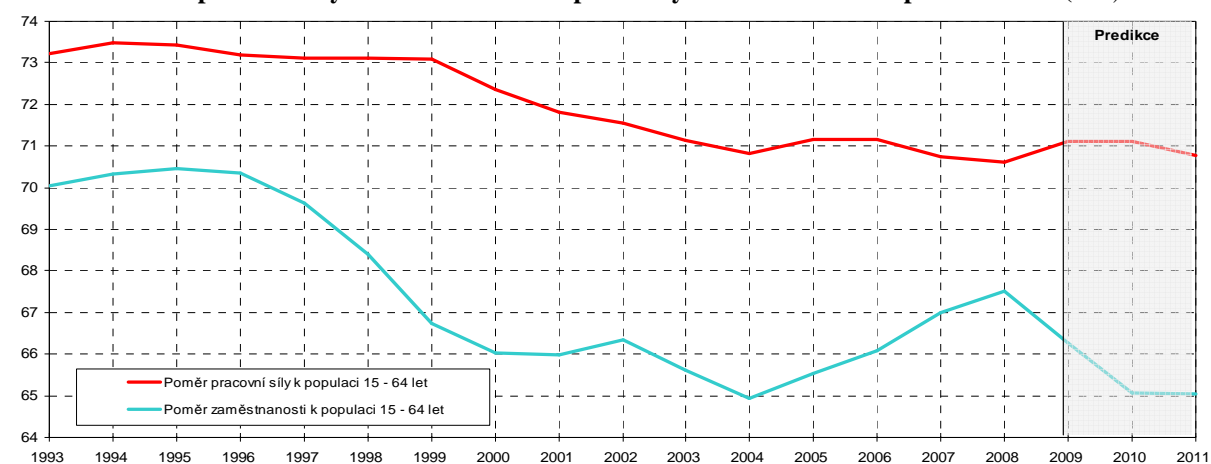
¹⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje zaměstnané nad 64 let.

²⁾ Na rozdíl od předchozího ukazatele nezahrnuje pracovní sílu nad 64 let.

³⁾ Vážený aritmetický průměr počátečního, průběžných a koncového stavu.

⁴⁾ Prostý aritmetický průměr počátečního a koncového stavu.

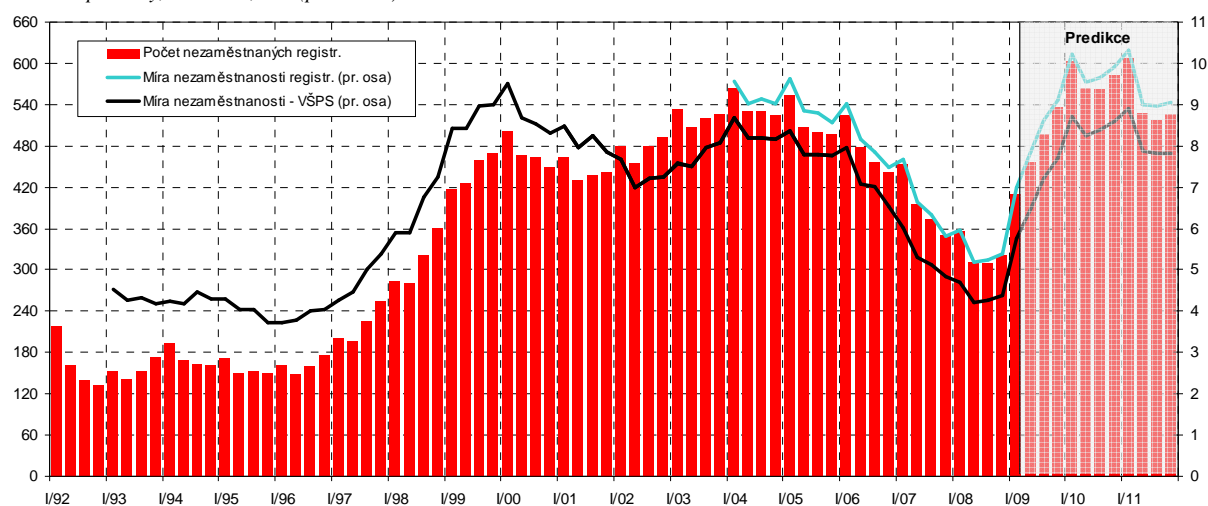
Graf 3.1: Poměr pracovní síly a zaměstnanosti na počtu obyvatel ve věkové skupině 15-64 let (v %)

Časová řada míry zaměstnanosti mezi roky 2001 a 2002 není metodicky konzistentní. Bližší viz pozn. u tab. 3.1.

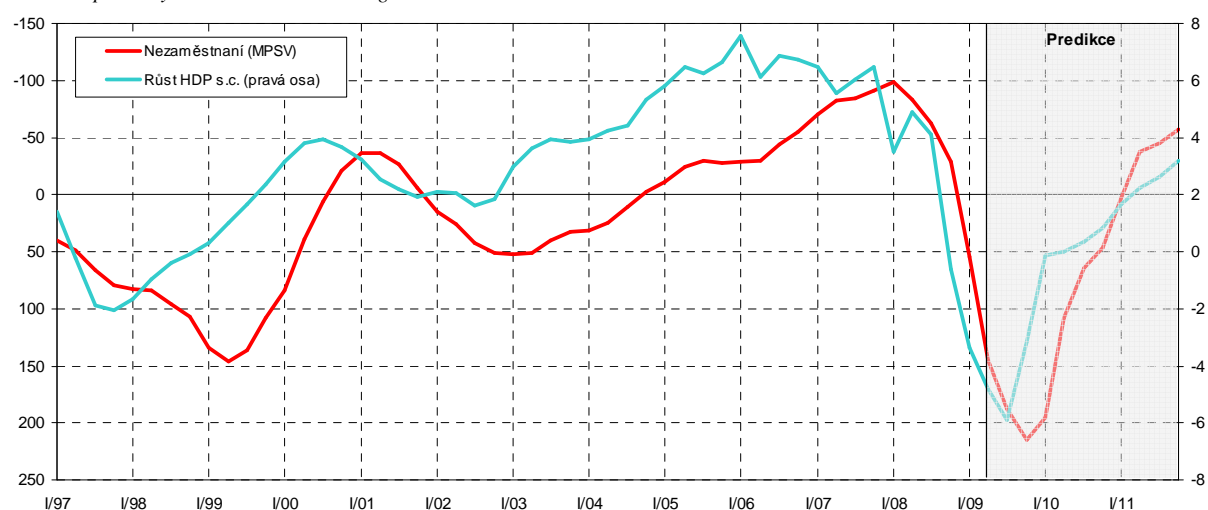
Graf 3.2: Nezaměstnanost

čtvrtletní průměry, v tis. osob, v % (pravá osa)

Graf 3.3: Ekonomický výkon a nezaměstnanost

meziroční přírůstky reálného HDP v % a registrované nezaměstnanosti v tis. osob

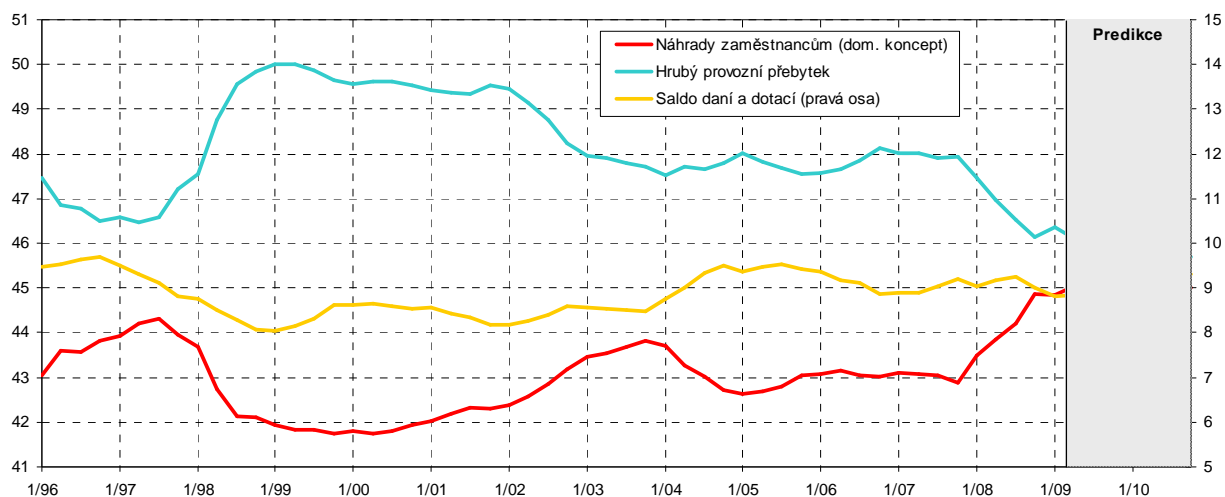
Tabulka 3.3: Trh práce - analytické ukazatele

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Náhrady na 1 zaměstnance: ¹⁾											
- nominální	předch.r.=100	108,1	107,3	108,2	106,7	104,6	106,6	107,3	107,5	102,0	103,1
- reálné ²⁾	předch.r.=100	103,3	105,4	108,1	103,8	102,6	104,0	104,4	101,1	100,8	102,0
Průměrná hrubá měsíční mzda ³⁾											
- nominální	Kč	14 378	15 524	16 430	17 466	18 344	19 546	20 957	22 691	23 500	24 300
	předch.r.=100	108,8	108,0	105,8	106,3	105,0	106,6	107,2	108,3	103,4	103,3
- reálná	Kč 2005	15 345	16 274	17 206	17 791	18 344	19 063	19 874	20 235	20 700	21 200
	předch.r.=100	103,9	106,1	105,7	103,4	103,1	103,9	104,3	101,8	102,3	102,3
Produktivita práce	předch.r.=100	102,1	101,1	104,3	105,1	105,0	105,4	104,1	101,3	97,4	102,4
Jednotkové náklady práce ⁴⁾	předch.r.=100	105,9	106,1	103,8	101,5	99,5	101,2	103,1	106,2	104,7	100,6
Náhrady zaměstnancům / HDP	%	42,3	43,2	43,8	42,7	43,1	43,0	42,9	44,9	45,3	45,0

¹⁾ Náhrady zaměstnancům (domácí koncept) na 1 zaměstnance podle VŠPS.²⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.³⁾ Od června 2009 nová časová řada: průměrná mzda se vztahuje na přepočtené počty zaměstnanců v celém národním hospodářství.⁴⁾ Podíl nominálních náhrad na 1 zaměstnance a reálné produktivity práce.

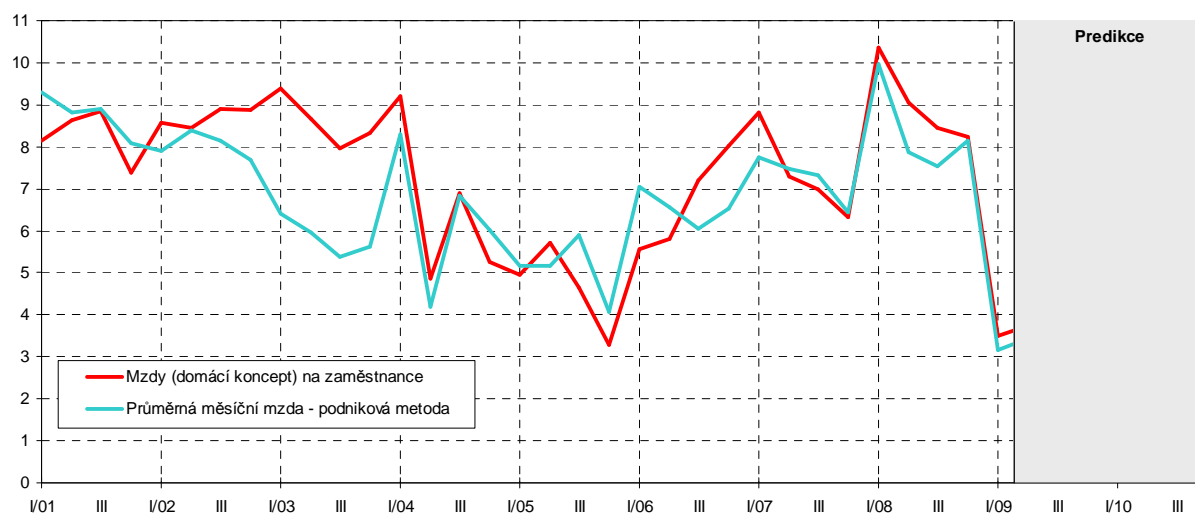
Graf 3.4: HDP - důchodová struktura

z ročních klouzavých úhrňů, v %

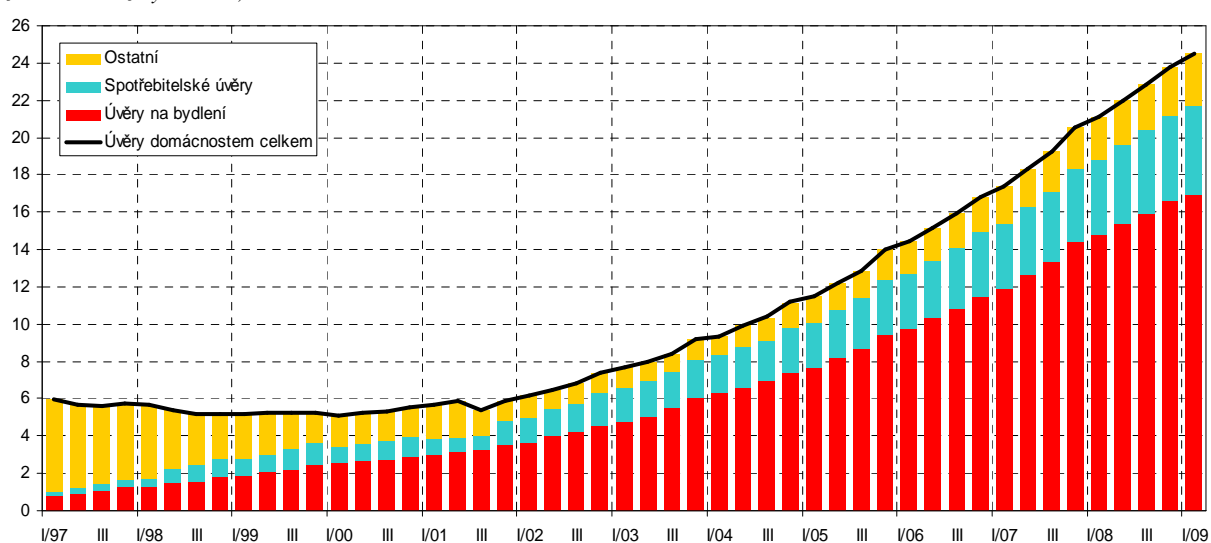
Graf 3.5: Průměrná mzda – nominální

meziroční růst v %

Graf 3.6: Podíl bankovních úvěrů domácnostem na HDP

z ročních klouzavých úhrňů, v %

Tabulka 3.4: Účet domácností

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Běžné příjmy											
Náhrady zaměstnancům	m ld. Kč	982	1049	1120	1186	1273	1374	1497	1596	1599	1606
	předch.r.=100	107,9	106,8	106,8	105,9	107,3	107,9	108,9	106,6	100,2	100,4
Hrubý smíšený důchod ¹⁾	m ld. Kč	391	395	425	449	446	469	495	514	499	509
	předch.r.=100	104,4	101,2	107,5	105,7	99,4	105,2	105,5	103,9	97,0	102,0
Přijaté důchody z vlastnictví ²⁾	m ld. Kč	103	98	97	109	120	137	157	165	168	173
	předch.r.=100	101,6	94,9	98,9	112,7	109,6	113,9	114,7	105,2	102,0	103,0
Sociální dávky	m ld. Kč	290	313	324	369	386	419	466	489	518	540
	předch.r.=100	104,6	108,0	103,6	.	104,6	108,7	111,2	104,9	106,0	104,2
Ostatní přijaté běžné transfery ³⁾	m ld. Kč	79	85	91	93	103	113	120	134	141	147
	předch.r.=100	91,2	107,8	106,8	102,9	110,1	109,9	106,4	111,9	105,0	104,0
Běžné výdaje											
Placené důchody z vlastnictví ⁴⁾	m ld. Kč	15	13	19	21	20	25	37	36	36	36
	předch.r.=100	94,6	82,0	149,0	112,4	94,7	123,3	149,6	96,5	100,0	101,0
Běžné daně z důchodu a jmění ⁵⁾	m ld. Kč	106	115	128	138	140	140	156	145	146	147
	předch.r.=100	105,9	108,0	111,9	107,6	101,7	99,8	111,4	93,0	100,4	101,0
Sociální příspěvky ⁶⁾	m ld. Kč	350	382	408	474	507	556	610	631	581	571
	předch.r.=100	106,8	109,2	106,7	.	107,1	109,7	109,6	103,5	92,0	98,4
Ostatní placené běžné transfery ⁷⁾	m ld. Kč	79	82	93	100	109	115	127	138	148	157
	předch.r.=100	108,5	103,4	113,7	107,2	109,2	105,9	109,9	109,0	107,0	106,0
Disponibilní důchod	m ld. Kč	1293	1348	1409	1474	1551	1675	1805	1948	2016	2064
	předch.r.=100	105,0	104,3	104,5	104,6	105,3	108,0	107,7	107,9	103,5	102,4
Výdaje na konečnou spotřebu	m ld. Kč	1207	1248	1317	1399	1443	1543	1669	1812	1842	1872
	předch.r.=100	106,4	103,4	105,6	106,2	103,1	107,0	108,2	108,6	101,7	101,6
Změna podílu v PF ⁸⁾	m ld. Kč	9	11	13	17	19	23	26	25	25	26
Hrubé úspory	m ld. Kč	96	112	105	92	128	156	162	161	198	218
Kapitálové transfery											
(příjem (-) / výdaj (+))	m ld. Kč	-17	-36	-21	-23	-25	-23	-23	-38	-24	-24
Tvorba hrubého kapitálu	m ld. Kč	121	129	122	132	136	153	187	177	166	165
	předch.r.=100	102,7	106,8	94,9	107,8	102,6	112,6	122,3	94,8	94,0	99,0
Změna finančních aktiv a pasív	m ld. Kč	-5	23	6	-18	20	25	-3	7	56	78
Disponibilní důchod reálný ⁹⁾	předch.r.=100	100,3	102,4	104,4	101,8	103,3	105,3	104,8	101,5	102,3	101,3
Míra hrubých úspor ¹⁰⁾	%	7,4	8,3	7,4	6,2	8,2	9,3	9,0	8,2	9,8	10,6

¹⁾ Smíšený důchod drobných podnikatelů, který je souhrnem důchodu z podnikání (zisku) a důchodu z jejich pracovní činnosti pro vlastní podnik.

²⁾ Přijaté úroky, dividendy, důchody z půjčky, čerpání podnikatelského důchodu, důchodu z rozděleného zisku apod.

³⁾ Náhrady z neživotního pojištění, soukromé mezinárodní transfery, výhry v sázkách a loteriích, státní příspěvky na stavební spoření apod.

⁴⁾ Placené úroky.

⁵⁾ Daň z příjmu, daň z převodu nemovitostí, místní poplatky a používání dálnic.

⁶⁾ Příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, penzijní připojištění a zákonné úrazové pojištění placené zaměstnavatelem i zaměstnancem a tzv. imputované příspěvky (nenávratné sociální výpomoci poskytnuté zaměstnavatelem).

⁷⁾ Čisté pojistné na neživotní pojištění, soukromé mezinárodní transfery, pokuty ve správním a blokovém řízení, sázky apod.

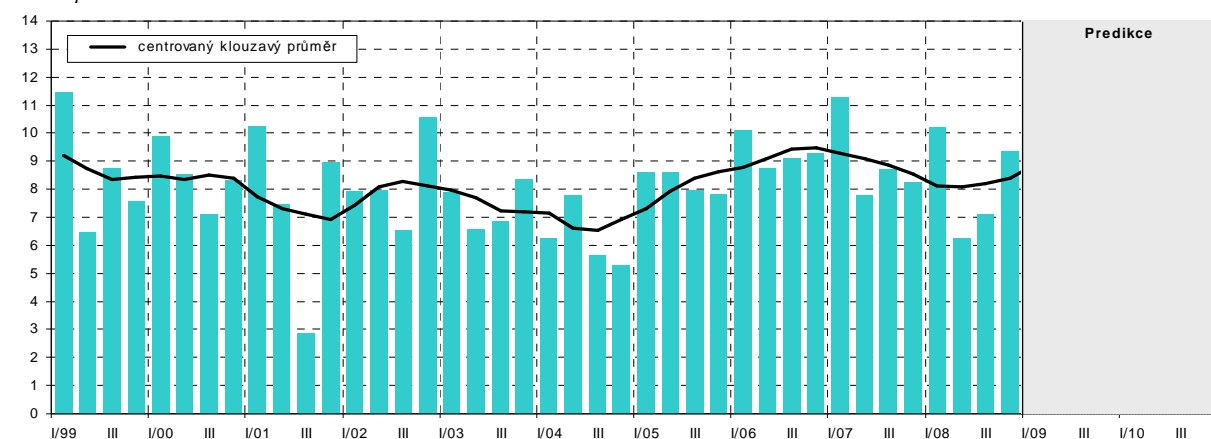
⁸⁾ Rozdíl mezi přijatým pojistným a vyplacenými důchody z penzijního připojištění.

⁹⁾ Deflováno indexem spotřebitelských cen.

¹⁰⁾ Podíl hrubých úspor na disponibilním důchodu.

Graf 3.7: Míra hrubých úspor domácností

v % disponibilního důchodu

4. Vztahy k zahraničí

Prameny: ČNB, ČSÚ, Eurostat, propočty MF ČR.

Tabulka 4.1: Směnné kurzy – roční

		2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
									Predikce	Predikce	Výhled
Směnné kurzy nominální:											
CZK / EUR	roční průměr	30,81	31,84	31,90	29,78	28,34	27,76	24,94	26,8	25,5	24,4
	index zhodnocení předch.r.=100	110,6	96,8	99,8	107,1	105,1	102,1	111,3	93,2	105,0	104,4
CZK / USD	roční průměr	32,74	28,23	25,70	23,95	22,61	20,31	17,03	20,0	19,5	19,4
	index zhodnocení předch.r.=100	116,2	116,0	109,8	107,3	105,9	111,3	119,2	85,0	102,7	100,8
NEER¹⁾	průměr 2005=100	93,5	93,5	94,1	100,0	105,1	107,9	120,4	115	120	125
	index zhodnocení předch.r.=100	111,8	99,9	100,7	106,2	105,1	102,6	111,6	95,6	104,6	103,9
Reálný směnný kurz²⁾											
vůči EA-12	průměr 2005=100	97,5	93,2	95,5	100,0	104,2	107,5	118,8	112	118	123
	index zhodnocení předch.r.=100	110,9	95,6	102,4	104,7	104,2	103,2	110,5	94,3	105,0	104,9

¹⁾ Nominální efektivní směnný kurz – index agregující směnné kurzy na základě vah zahraničního obchodu.

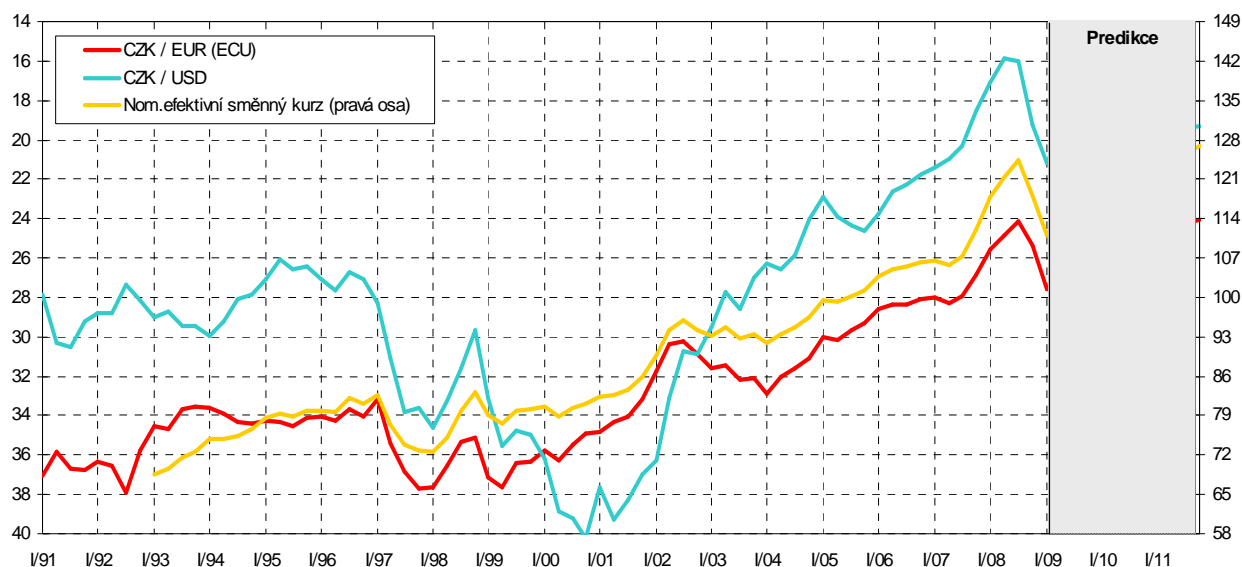
²⁾ Index popisuje mezitřetní reálné zhodnocení CZK proti EUR, deflováno deflátory HDP.

Tabulka 4.2: Směnné kurzy – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce	
Směnné kurzy nominální:									
CZK / EUR		25,56	24,83	24,09	25,34	27,60	26,8	26,5	26,2
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	109,7	113,9	115,9	105,9	92,6	92,7	90,9	96,7
CZK / USD		17,08	15,89	16,05	19,25	21,21	19,7	19,7	19,6
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	125,3	132,0	126,7	96,3	80,5	80,7	81,6	98,1
Nominální efektivní směnný kurz	průměr 2005=100	117,9	121,4	124,3	118,1	111,2	115	116	117
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	110,8	114,7	115,9	105,3	94,3	94,9	93,6	99,5
Reálný směnný kurz									
vůči EA12	průměr 2005 = 100	116,6	118,9	122,0	117,5	110,5	112	112	113
	index zhodnocení st.obd.p.r.=100	110,0	112,8	114,2	105,1	94,7	94,3	92,2	96,3

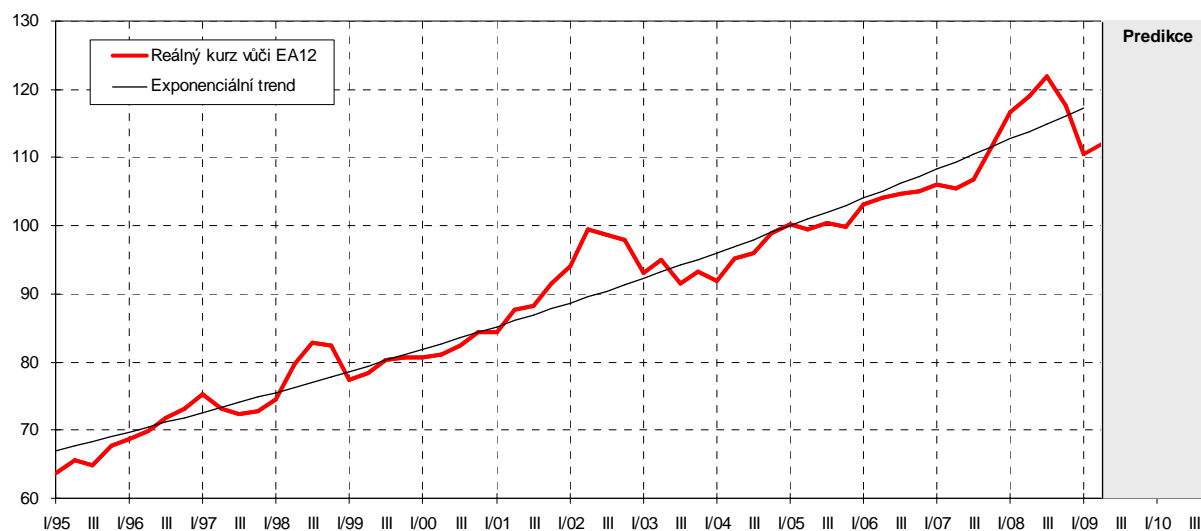
Graf 4.1: Nominální směnné kurzy

čtvrtletní průměry, průměr 2005=100 (pravá osa)

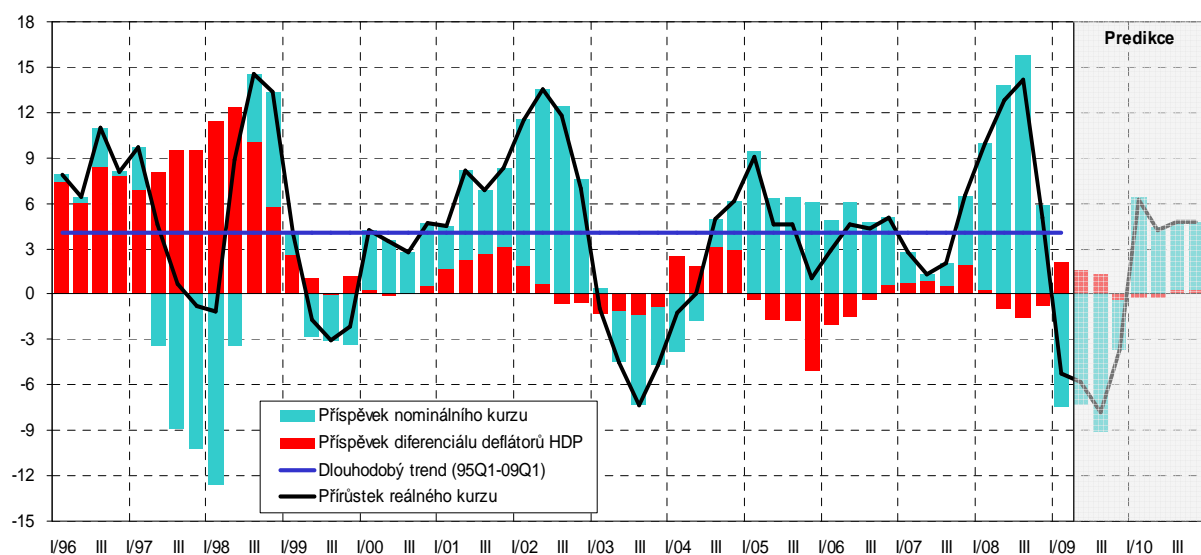
Graf 4.2: Reálný směnný kurz vůči EA12

čtvrtletní průměry, deflováno deflátory HDP, růst indexů indikuje reálné zhodnocení, průměr 2005=100

Graf 4.3: Reálný směnný kurz vůči EA12

rozklad meziročního přírůstku na příspěvek nominálního kurzu a cenového diferenciálu deflátorů HDP, růst indikuje reálné zhodnocení, procentní body

Tabulka 4.3: Platební bilance – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	1270	1254	1371	1723	1869	2145	2479	2465	2083	2076
	<i>předch.r.=100</i>	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,4	84,5	99,7
Dovoz zboží (fob) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	1386	1326	1441	1736	1809	2079	2359	2362	1975	1961
	<i>předch.r.=100</i>	111,6	95,6	108,7	.	104,2	114,9	113,4	100,2	83,6	99,3
Obchodní bilance ²⁾	<i>m ld. Kč</i>	-117	-71	-70	-13	59	65	121	103	108	116
z toho:											
- minerální paliva (SITC 3) ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-88	-64	-68	-72	-110	-139	-124	-165	-110	-138
- ostatní ³⁾	<i>m ld. Kč</i>	-29	-7	-1	46	149	179	212	234	188	224
- rozdíl mezi dovozem cif a fob	<i>m ld. Kč</i>	.	.	.	13	21	25	33	34	30	30
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	270	231	219	247	282	314	347	377	361	372
	<i>předch.r.=100</i>	101,8	85,7	94,8	.	114,3	111,2	110,4	108,9	95,8	103,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	212	209	206	231	245	268	290	295	296	303
	<i>předch.r.=100</i>	100,7	98,9	98,4	.	106,5	109,0	108,3	101,9	100,2	102,5
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	58	22	13	17	37	46	57	82	65	69
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-84	-116	-120	-157	-143	-181	-270	-289	-260	-240
z toho:											
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-17	-18	-17	-16	-11	-13	-20	-35	-27	-27
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-66	-97	-103	-141	-132	-168	-251	-254	-234	-214
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	18	29	16	6	7	-13	-18	-10	15	24
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	-124	-136	-161	-147	-40	-82	-111	-114	-72	-32
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	0	0	0	-14	5	8	20	31	46	48
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	173	348	157	177	155	92	126	151	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	208	271	54	102	280	90	179	150	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	35	-47	-36	53	-81	-27	-57	-9	.	.
- ostatní investice ⁴⁾	<i>m ld. Kč</i>	-70	124	139	23	-44	29	4	10	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	67	217	13	7	93	2	16	40	.	.
Zahraniční zadluženost ⁵⁾	<i>m ld. Kč</i>	811	813	895	1012	1142	1194	1349	1556	1589	1590
Obchodní bilance / HDP ²⁾	%	-5,0	-2,9	-2,7	-0,5	2,0	2,0	3,4	2,8	3,0	3,1
Běžný účet / HDP	%	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,6	-3,1	-3,1	-2,0	-0,9
Finanční účet / HDP	%	7,3	14,1	6,1	6,3	5,2	2,9	3,6	4,1	.	.
Zahr. zadluženost / HDP ⁶⁾	%	34,5	33,0	34,7	35,9	38,3	37,0	38,2	42,1	44	43

¹⁾ V metodice fob (v cenách na hranici vyvážející země) od května 2004

²⁾ Dovoz v metodice fob od května 2004

³⁾ Dovoz v metodice cif (v cenách na hranici ČR včetně nákladů na přepravu a pojištění)

⁴⁾ Včetně derivátů

⁵⁾ Zahraniční zadluženost je soumou devizových a korunových pasiv bankovní soustavy (vč. ČNB), podnikové sféry a vlády vůči nerezidentům.

⁶⁾ Podíl zahraniční zadluženosti v Kč koncem roku na HDP v Kč vytvořeném v průběhu roku.

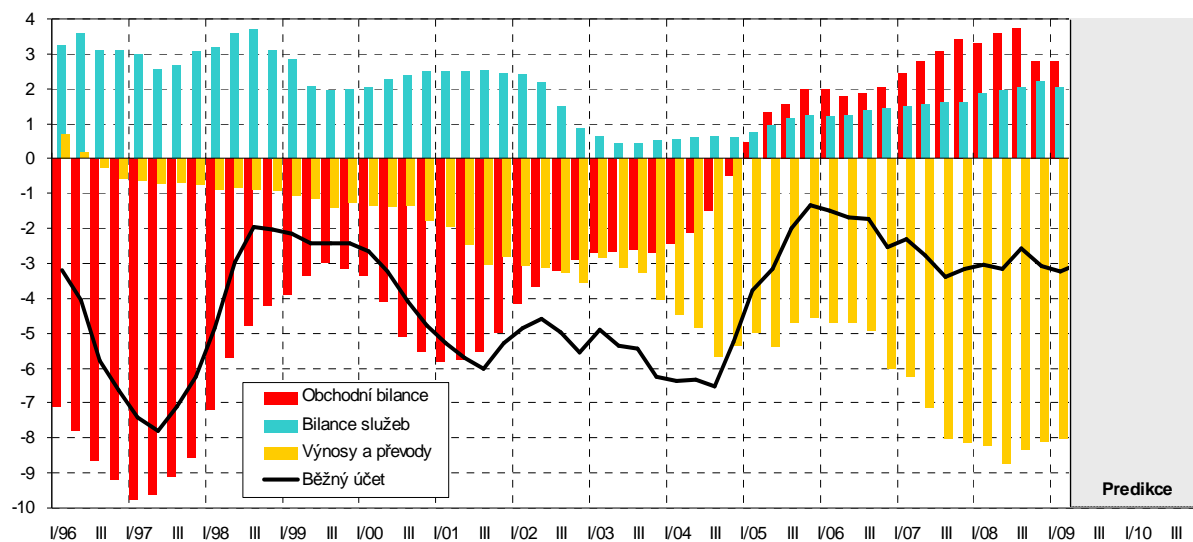
Tabulka 4.4: Platební bilance – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	
Vývoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	644	652	602	568	524	525	515	520
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,1	106,0	99,5	86,3	81,4	80,5	85,6	91,5
Dovoz zboží (fob)	<i>m ld. Kč</i>	601	613	574	574	481	486	482	526
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	108,1	104,2	98,3	91,0	80,1	79,4	84,0	91,5
Obchodní bilance	<i>m ld. Kč</i>	43	40	27	-7	43	38	33	-6
- minerální paliva (SITC 3) ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	-39	-42	-40	-45	-29	-25	-24	-32
- ostatní ¹⁾	<i>m ld. Kč</i>	73	72	60	28	64	56	50	18
- rozdíl mezi dovozem cif a fob	<i>m ld. Kč</i>	9	10	8	9	7	7	7	9
Vývoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	89	96	96	97	82	91	94	95
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	119,9	108,7	102,6	106,4	91,8	95,0	98,0	98,0
Dovoz služeb	<i>m ld. Kč</i>	67	74	76	78	67	73	77	79
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,4	104,6	98,7	98,2	99,3	99,5	101,0	101,0
Bilance služeb	<i>m ld. Kč</i>	22	22	20	18	15	18	17	15
Bilance výnosů	<i>m ld. Kč</i>	-36	-120	-70	-63	-39	-107	-61	-53
- náhrady zaměstnancům	<i>m ld. Kč</i>	-6	-8	-10	-10	-10	-5	-6	-5
- investiční výnosy	<i>m ld. Kč</i>	-30	-112	-60	-53	-29	-102	-55	-48
Bilance převodů	<i>m ld. Kč</i>	1	2	-7	-6	6	3	3	3
Běžný účet	<i>m ld. Kč</i>	30	-56	-30	-58	25	-48	-8	-41
Kapitálový účet	<i>m ld. Kč</i>	7	13	2	9	16	18	2	10
Finanční účet	<i>m ld. Kč</i>	-12	67	47	53	-4	.	.	.
- přímé zahraniční investice	<i>m ld. Kč</i>	22	53	41	34	18	.	.	.
- portfoliové investice	<i>m ld. Kč</i>	-13	39	8	-44	3	.	.	.
- ostatní investice	<i>m ld. Kč</i>	-20	-25	-3	63	-24	.	.	.
Změna devizových rezerv	<i>m ld. Kč</i>	19	18	1	2	36	.	.	.
Zahraněční zadluženost	<i>m ld. Kč</i>	1375	1485	1548	1556	1510	1544	1554	1589

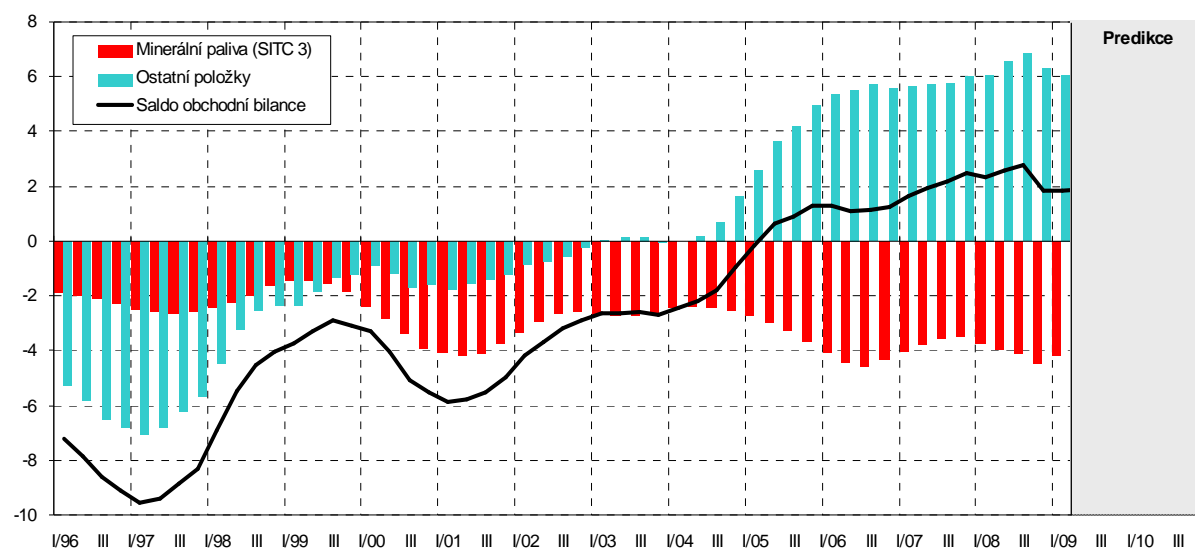
¹⁾ Dovoz v metodice cif

Graf 4.4: Běžný účet platební bilance

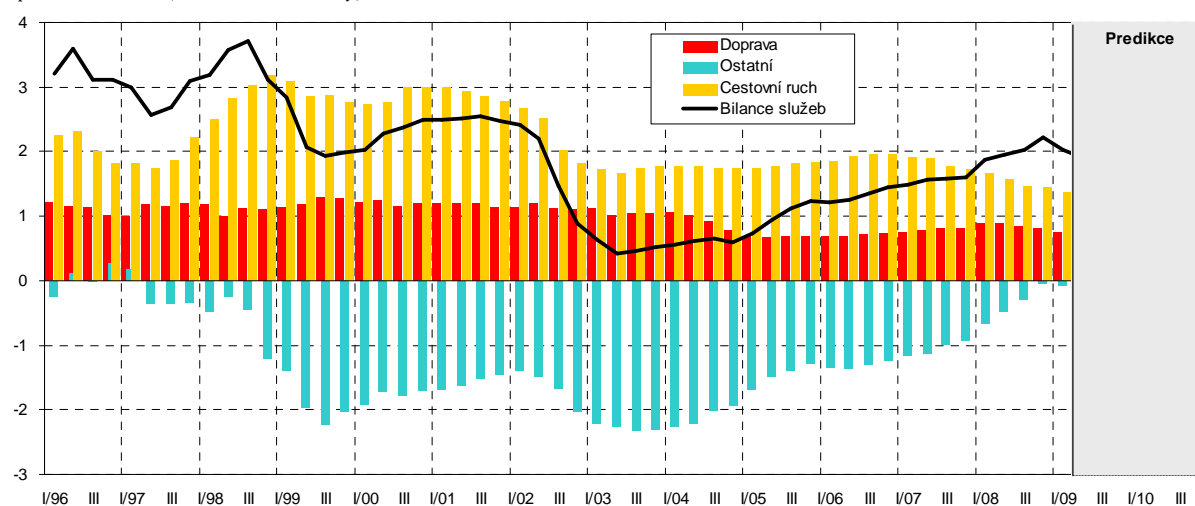
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

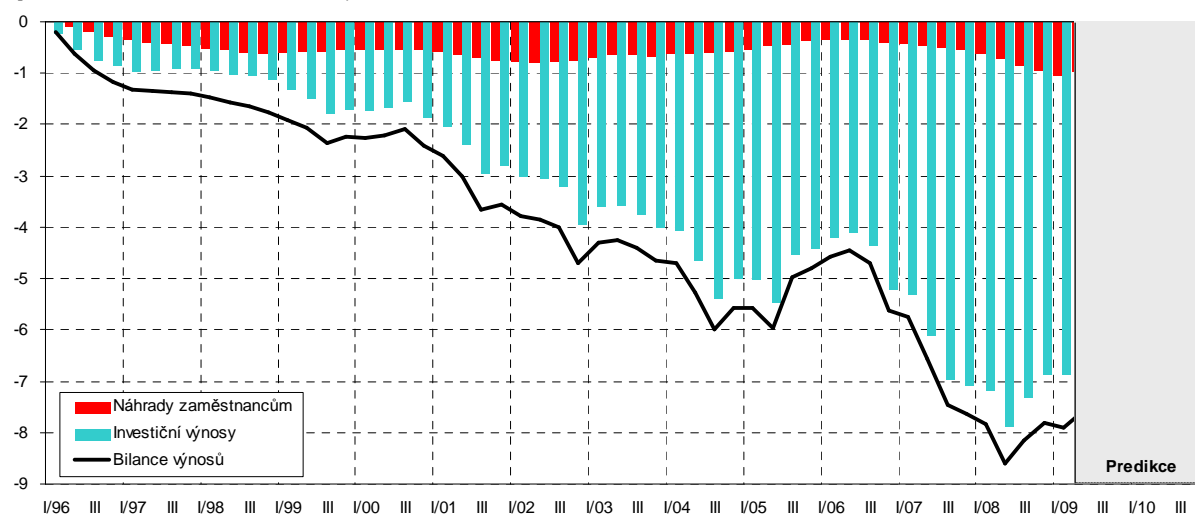
Graf 4.5: **Obchodní bilance** (vývoz *fob*, dovoz *cif*)
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.6: **Bilance služeb**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.7: **Bilance výnosů**
v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Tabulka 4.5: Rozklad vývozu zboží – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
HDP ¹⁾	<i>průměr 2000=100</i>	101,6	102,7	103,7	105,8	108,0	112,3	116,6	118,8	112	112
	<i>předch.r.=100</i>	101,6	101,0	101,0	102,0	102,1	103,9	103,9	101,8	94,3	99,9
Dovozní náročnost ²⁾	<i>průměr 2000=100</i>	101,3	101,3	105,8	112,3	118,5	127,9	130,6	130,8	123	121
	<i>předch.r.=100</i>	101,3	100,0	104,4	106,1	105,5	107,9	102,2	100,1	93,8	98,6
Exportní trhy ³⁾	<i>průměr 2000=100</i>	103,0	104,0	109,8	118,8	128,0	143,6	152,4	155,4	137	135
	<i>předch.r.=100</i>	103,0	101,0	105,5	108,3	107,7	112,2	106,1	102,0	88,4	98,5
Exportní výkonnost ⁴⁾	<i>průměr 2000=100</i>	110,8	116,1	120,3	136,7	141,6	147,2	160,6	166,5	155	158
	<i>předch.r.=100</i>	110,8	104,8	103,5	113,7	103,6	103,9	109,2	103,6	93,3	101,6
Export reálně	<i>průměr 2000=100</i>	114,1	120,8	132,0	162,4	181,3	211,3	244,8	258,6	213	214
	<i>předch.r.=100</i>	114,1	105,9	109,3	123,0	111,6	116,6	115,8	105,7	82,5	100,1
Směnný kurz ⁵⁾	<i>průměr 2000=100</i>	96,0	85,9	85,9	85,3	80,3	76,4	74,5	66,7	70	67
	<i>předch.r.=100</i>	96,0	89,5	100,0	99,3	94,1	95,1	97,5	89,6	104,6	95,6
Dosahované ceny na zahr. trzích ⁶⁾	<i>průměr 2000=100</i>	103,5	107,8	107,8	110,9	114,5	118,5	121,4	127,6	125	130
	<i>předch.r.=100</i>	103,5	104,2	100,0	102,8	103,2	103,5	102,4	105,1	97,9	104,1
Deflátor exportu	<i>průměr 2000=100</i>	99,3	92,7	92,7	94,6	92,0	90,6	90,4	85,1	87	87
	<i>předch.r.=100</i>	99,3	93,3	100,0	102,1	97,2	98,5	99,9	94,2	102,4	99,5
Export nominálně	<i>průměr 2000=100</i>	113,2	111,9	122,3	153,7	166,7	191,3	221,1	220,1	186	185
	<i>předch.r.=100</i>	113,2	98,8	109,3	125,7	108,5	114,8	115,6	99,6	84,5	99,7

¹⁾ Vážený průměr růstu HDP sedmi nejvýznamnějších obchodních partnerů ČR, jimiž jsou od roku 1998 stabilně Německo, Slovensko, Rakousko, Británie, Polsko, Francie a Itálie.

²⁾ Index podílu reálného dovozu na reálném HDP těchto zemí.

³⁾ Index vyjadřující vážený průměr dovozů zboží.

⁴⁾ Index vyjadřující změnu podílu ČR na exportních trzích. Tento ukazatel vystihuje konkurenceschopnost českých výrobců na zahraničních trzích.

⁵⁾ Převertčená hodnota nominálního efektivního směnného kurzu z tabulky 4.1.

⁶⁾ Index vyjadřující změnu dosahovaných cen na exportních trzích v příslušných měnách.

Tabulka 4.6: Rozklad vývozu zboží – čtvrtletní

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
							<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
HDP	<i>průměr 2000=100</i>	119,2	119,2	119,1	117,7	113,1	112	112	111
	<i>předch.r.=100</i>	103,5	102,8	101,8	99,3	94,9	94,1	93,7	94,5
Dovozní náročnost	<i>průměr 2000=100</i>	132,1	132,1	131,2	127,8	126,0	123	121	121
	<i>předch.r.=100</i>	101,6	101,5	100,2	97,2	95,4	92,9	92,3	94,5
Exportní trhy	<i>průměr 2000=100</i>	157,4	157,4	156,2	150,4	142,5	138	135	134
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	105,2	104,4	102,0	96,5	90,5	87,3	86,5	89,3
Exportní výkonnost	<i>průměr 2000=100</i>	169,9	174,8	164,1	156,6	146,5	156	158	161
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,5	110,1	106,3	91,6	86,2	89,5	96,5	102,5
Export reálně	<i>průměr 2000=100</i>	267,4	275,2	256,5	235,5	208,7	215	214	216
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	113,1	114,9	108,4	88,3	78,0	78,2	83,5	91,6
Směnný kurz	<i>průměr 2000=100</i>	68,1	66,2	64,6	68,0	72,3	70	69	68
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	90,3	87,2	86,3	95,0	106,0	105,3	106,8	100,5
Dosahované ceny na zahr. trzích	<i>průměr 2000=100</i>	126,3	128,0	129,8	126,4	124,0	125	125	126
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	105,0	106,0	106,6	102,8	98,2	97,7	96,0	99,5
Deflátor exportu	<i>průměr 2000=100</i>	86,1	84,7	83,9	86,0	89,6	87	86	86
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	94,8	92,4	91,9	97,6	104,1	102,9	102,5	100,0
Export nominálně	<i>průměr 2000=100</i>	230,1	233,0	215,1	202,4	186,9	187	184	185
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	107,3	106,1	99,7	86,2	81,2	80,5	85,6	91,5

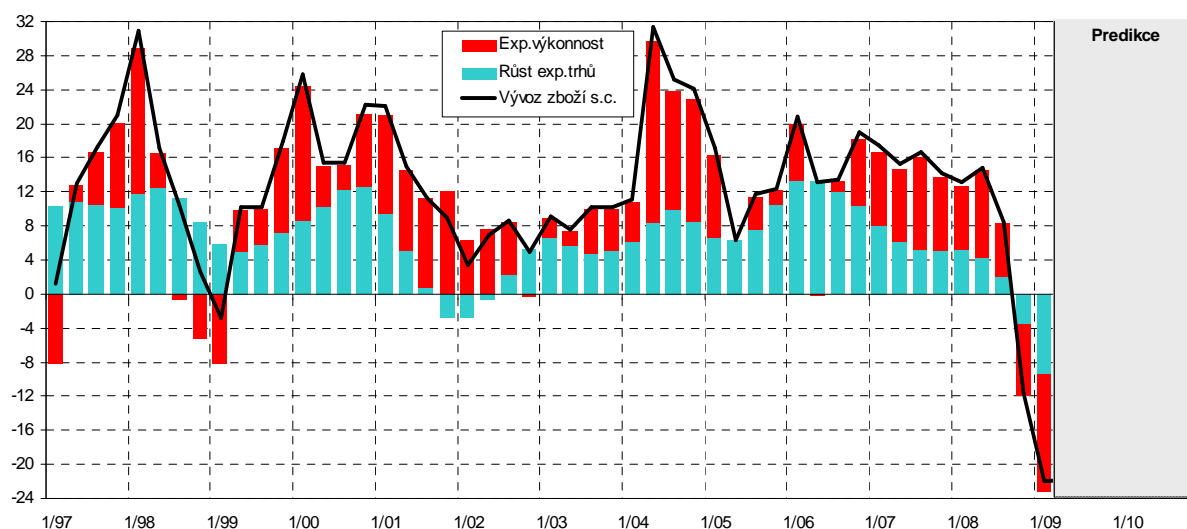
Graf 4.8: HDP a dovoz zboží partnerských zemí

tempa růstu v %

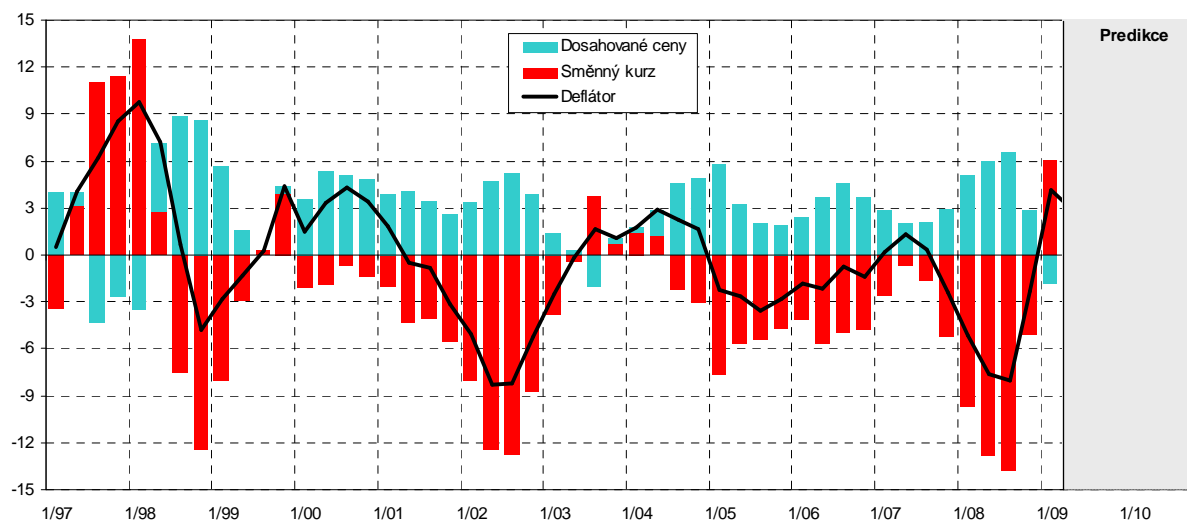
Graf 4.9: Vývoz zboží reálně

rozklad meziročního růstu v %

Graf 4.10: Deflátor vývozu zboží

rozklad meziročního růstu v %

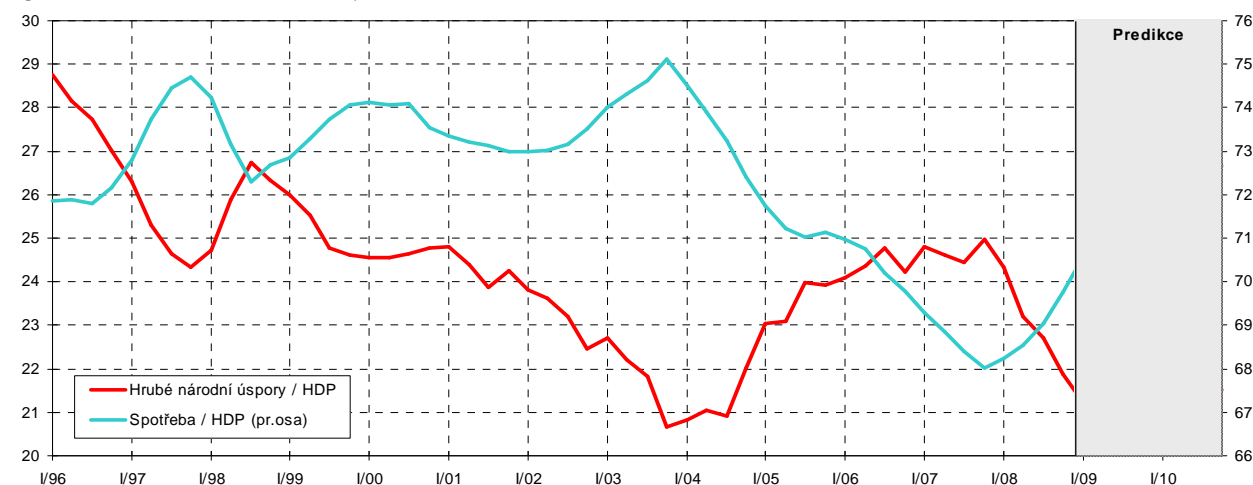
Tabulka 4.7: Úspory a investice – roční

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Předikce	Předikce
Tvorba hrubého kapitálu	% HDP	29,5	28,6	27,2	27,5	25,7	26,8	27,0	25,3	22,9	22,4
- fixní kapitál	% HDP	28,0	27,5	26,7	25,8	24,9	24,7	25,2	24,1	23,7	23,2
- změna zásob a rezerv	% HDP	1,5	1,1	0,5	1,7	0,8	2,1	1,8	1,2	-0,8	-0,8
- vládní sektor	% HDP	3,6	3,9	4,4	4,7	4,9	5,0	4,6	4,8	5,3	5,5
- domácnosti	% HDP	5,1	5,2	4,8	4,7	4,5	4,7	5,3	4,8	4,6	4,5
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	20,8	19,4	18,1	18,1	16,3	17,0	17,1	15,7	13,0	12,4
Hrubé národní úspory	% HDP	24,2	22,4	20,7	22,0	23,9	24,2	25,0	21,9	20,9	21,5
- vládní sektor	% HDP	2,7	2,0	1,4	4,0	3,5	3,6	4,3	4,4	1,1	0,7
- domácnosti	% HDP	4,1	4,5	4,1	3,3	4,3	4,8	4,6	4,3	5,5	5,9
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	17,5	15,9	15,2	14,7	16,1	15,8	16,1	13,1	14,4	14,9
Finanční bilance											
- vládní sektor	% HDP	-0,9	-1,9	-2,9	-0,7	-1,3	-1,4	-0,2	-0,4	-4,2	-4,8
- domácnosti	% HDP	-1,1	-0,7	-0,7	-1,4	-0,3	0,1	-0,7	-0,4	0,9	1,5
- nefinanční a finanční sektor	% HDP	-3,3	-3,5	-2,9	-3,4	-0,1	-1,3	-1,1	-2,5	1,4	2,5
- metodologická diference ¹⁾	% HDP	0,0	0,6	0,3	0,2	0,4	0,0	-1,1	0,3	0,0	0,0
Běžný účet platební bilance	% HDP	-5,3	-5,5	-6,2	-5,2	-1,3	-2,6	-3,1	-3,1	-2,0	-0,9

¹⁾ Diference mezi saldem běžných transakcí se zahraničím v pojetí národních účtů a běžným účtem v pojetí statistiky platební bilance.

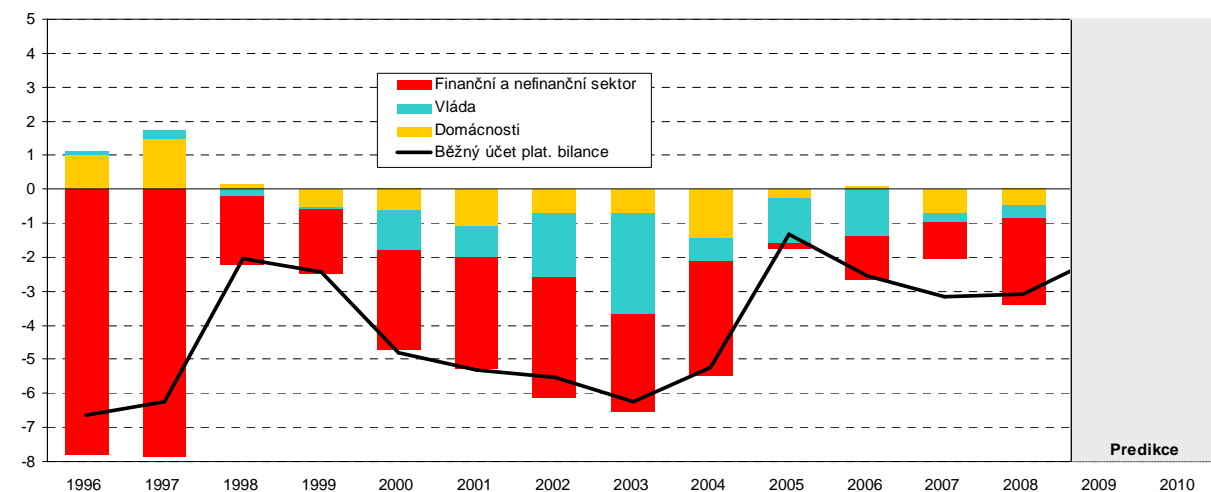
Graf 4.11: Hrubé národní úspory a spotřeba

v procentech HDP (roční klouzavé úhrny)

Graf 4.12: Finanční bilance sektorů

rozdíl úspor a investic v jednotlivých sektorech, v % HDP

Pozn.: Rozdíl mezi součtem finančních bilancí a běžným účtem je způsoben metodologickou diferencí mezi národními účty a statistikou platební bilance.

5. Demografie

Prameny: ČSÚ – demografická projekce 2009, ČSSZ, propočty MF ČR

Upozornění: Stavové veličiny se nově vztahují k 1.1. příslušného kalendářního roku (dříve k 31.12.)

Tabulka 5.1: Demografie

v tis. osob koncem roku

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
							Predikce	Predikce	Výhled	Výhled
Počet obyvatel k 1.1.	10 203	10 211	10 221	10 251	10 287	10 381	10 468	10 503	10 538	10 572
<i>předch.r.=100</i>	100,0	100,1	100,1	100,3	100,4	100,9	100,8	100,3	100,3	100,3
Věkové skupiny k 1.1.:										
(0 - 19)	2 255	2 219	2 184	2 155	2 131	2 123	2 117	2 107	2 094	2 081
<i>předch.r.=100</i>	98,2	98,4	98,5	98,7	98,9	99,7	99,7	99,5	99,4	99,4
(20 - 59)	6 016	6 022	6 020	6 042	6 033	6 061	6 087	6 076	6 064	6 049
<i>předch.r.=100</i>	100,2	100,1	100,0	100,4	99,9	100,5	100,4	99,8	99,8	99,7
(60 a více)	1 932	1 971	2 017	2 054	2 123	2 197	2 264	2 320	2 381	2 443
<i>předch.r.=100</i>	101,4	102,0	102,3	101,9	103,4	103,5	103,0	102,5	102,6	102,6
Starobní důchodci k 1.1.¹⁾	1 921	1 933	1 965	1 985	2 024	2 061	2 098	2 136	2 171	2 205
<i>předch.r.=100</i>	99,3	100,6	101,7	101,0	102,0	101,8	101,8	101,8	101,7	101,6
Míry závislosti k 1.1. (v %):										
Demografická²⁾	32,1	32,7	33,5	34,0	35,2	36,3	37,2	38,2	39,3	40,4
Podle platné legislativy³⁾	32,8	32,8	32,8	33,0	33,3	33,4	33,7	34,2	34,6	35,0
Efektivní míra závislosti⁴⁾	40,1	40,9	41,5	41,3	41,6	41,5	41,7	43,7	45,0	45,7
Úhrnná plodnost⁵⁾	1,179	1,226	1,282	1,328	1,438	1,497	1,50	1,50	1,51	1,52
Přírůstek populace	8	9	31	36	94	86	36	35	34	33
Přirozený přírůstek	-18	-10	-6	1	10	15	11	10	9	8
Živě narození	94	98	102	106	115	120	118	117	116	114
Zemřelí	111	107	108	104	105	105	108	107	106	106
Saldo migrace	26	19	36	35	84	72	25	25	25	25
Imigrace	60	53	60	68	104	78
Emigrace	34	35	24	33	21	6

Údaje se týkají obyvatel, kteří mají na území ČR trvalé bydliště, a to bez ohledu na jejich státní občanství.

¹⁾ Včetně důchodců v kompetenci ministerstev vnitra, obrany a spravedlnosti.

²⁾ Podíl počtu obyvatel v seniorském věku (nad 59 let) na počtu obyvatel v produkt. věku - nezohledňuje tedy prodlužování věku odchodu do důchodu.

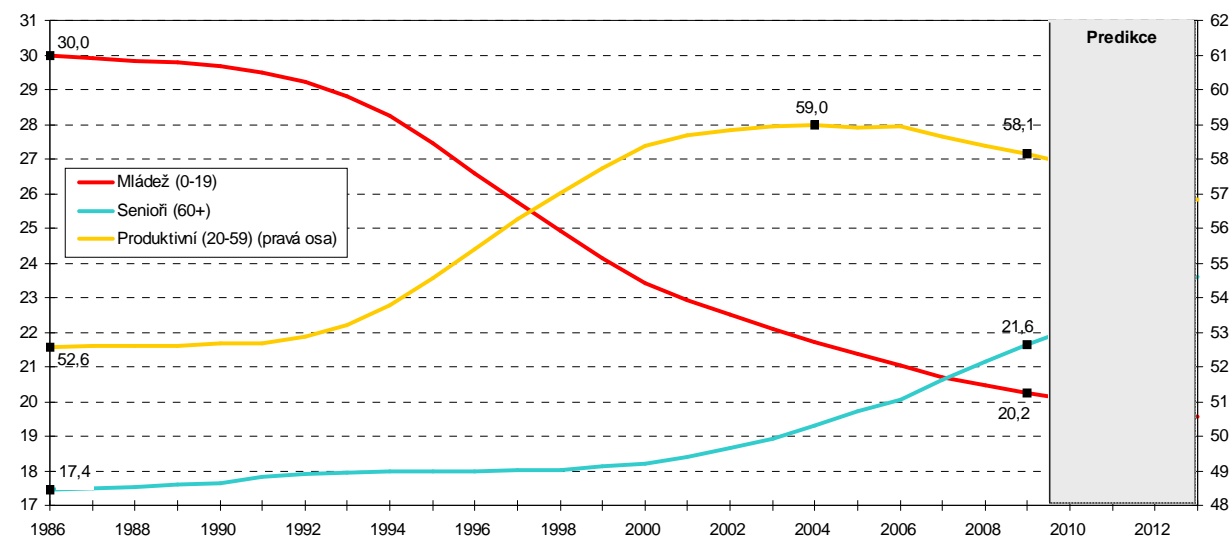
³⁾ Podíl počtu obyvatel v důchodovém věku podle platné legislativy na počtu ostatních obyvatel nad 19 let.

⁴⁾ Podíl počtu vyplácených starobních důchodů na počtu zaměstnaných.

⁵⁾ Počet živě narozených dětí připadajících na 1 ženu, pokud by po celé její reprodukční období zůstala její plodnost stejná jako v uvedeném roce. Pro udržení dlouhodobě stabilní populace by měl tento ukazatel v podmínkách ČR dosahovat hodnoty cca 2,04.

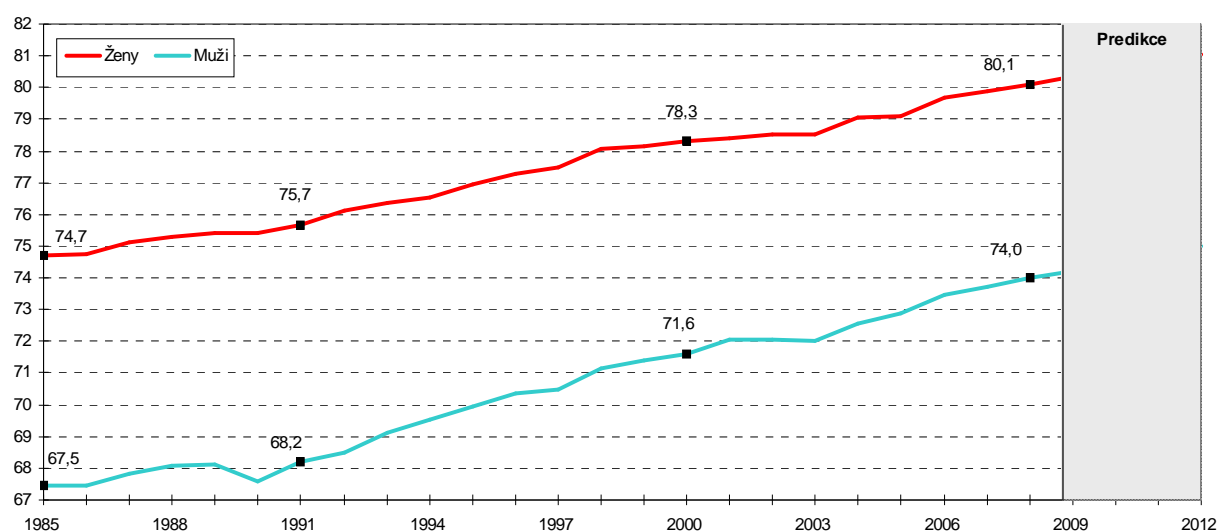
Graf 5.1: Věkové skupiny

strukturální podíly v %

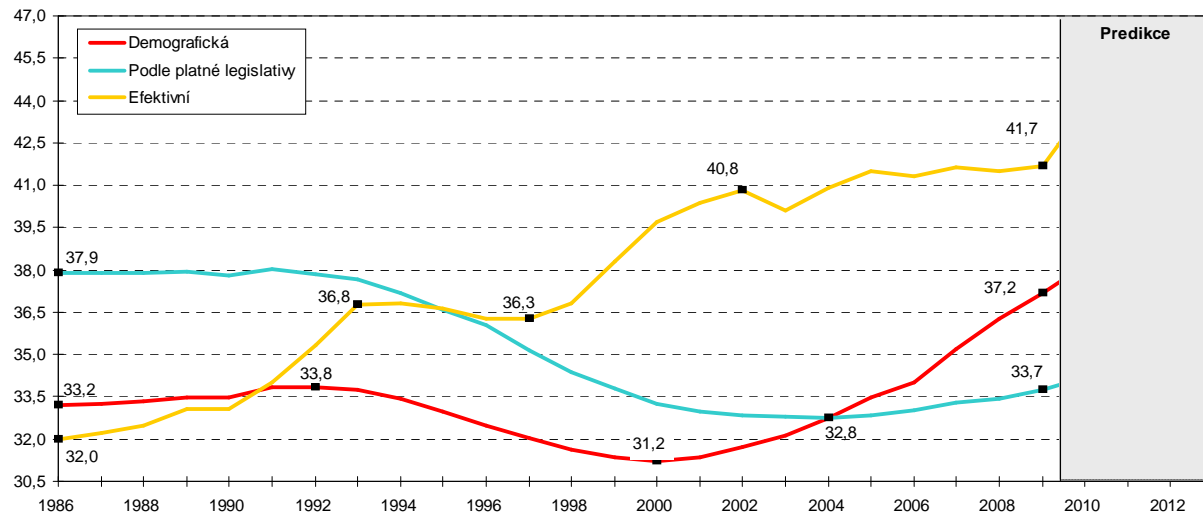
Graf 5.2: Střední délka života

v letech

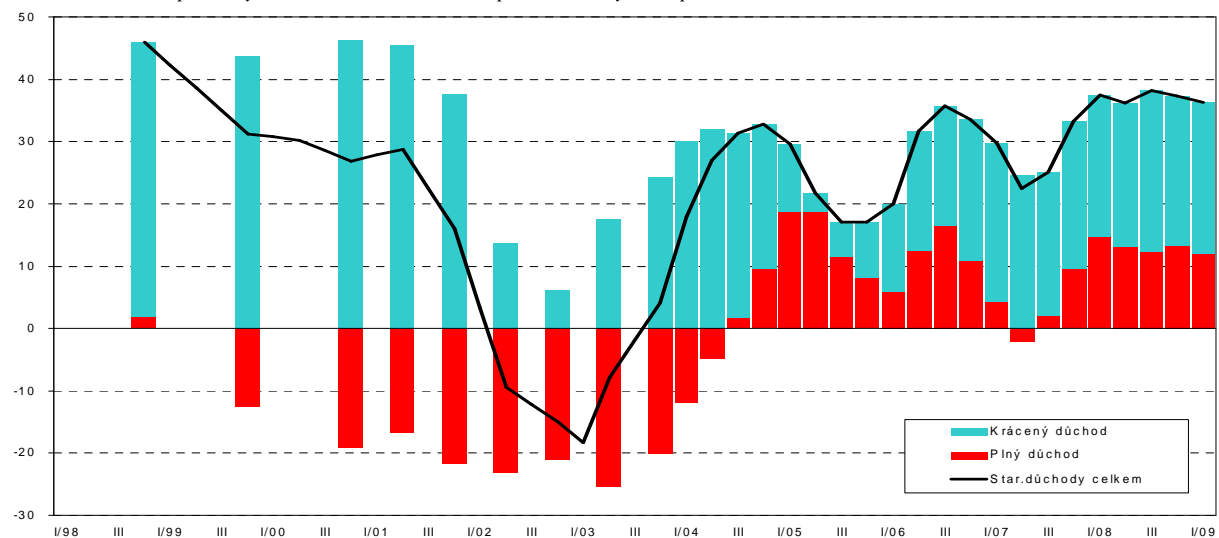
Graf 5.3: Míry závislosti

v %, definice ukazatelů viz poznámky k tabulce 5.1

Graf 5.4: Starobní důchody

absolutní meziroční přírůstky v tis. osob ke konci období, pouze důchody v kompetenci ČSSZ

6. Úrokové sazby

Prameny: ČNB, propočty MF ČR.

Tabulka 6.1: Úrokové sazby – roční průměrné sazby - v % p.a.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce Predikce	
Repo 2T ČNB (konec roku)	5,25	4,75	2,75	2,00	2,50	2,00	2,50	3,50	2,25	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec roku)	4,75	3,25	2,75	2,00	2,00	2,25	3,50	4,00	2,50	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec roku)	6,50	1,75	1,25	1,00	2,25	4,25	5,25	4,25	0,25	.	.
PRIBOR 3M ¹⁾	5,36	5,18	3,55	2,28	2,36	2,01	2,30	3,09	4,04	2,2	2,0
Výnos do doby splatnosti státních dluhopisů pro konvergenční účely ²⁾ 10R	.	6,35	4,94	4,12	4,75	3,51	3,78	4,28	4,55	4,5	4,4
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	.	6,83	5,82	4,57	4,51	4,27	4,29	4,85	5,59	4,6	4,8
Úrokové sazby z vkladů domácností	.	2,90	2,06	1,40	1,33	1,24	1,22	1,29	1,54	1,4	1,2
Reálné sazby z úvěrů nefinančním podnikům ³⁾	.	4,71	5,65	3,72	0,47	5,04	2,12	0,17	2,69	3,6	4,1
Čisté reálné sazby z vkladů domácností s dohodnutou splatností ⁴⁾	.	-1,60	1,19	0,18	-1,64	-1,13	-0,63	-4,10	-2,26	0,4	-1,1

¹⁾ 3měsíční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu.

²⁾ Výnos 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely podle statistiky ČNB. Slouží k posouzení výše dlouhodobých úrokových sazeb podle Maastrichtských kritérií.

³⁾ Deflováno meziročním růstem deflátoru domácí poptávky ve 4. čtvrtletí.

⁴⁾ Deflováno růstem spotřebitelských cen v průběhu roku, uvažována jednotná 15% daň z kapitálových výnosů.

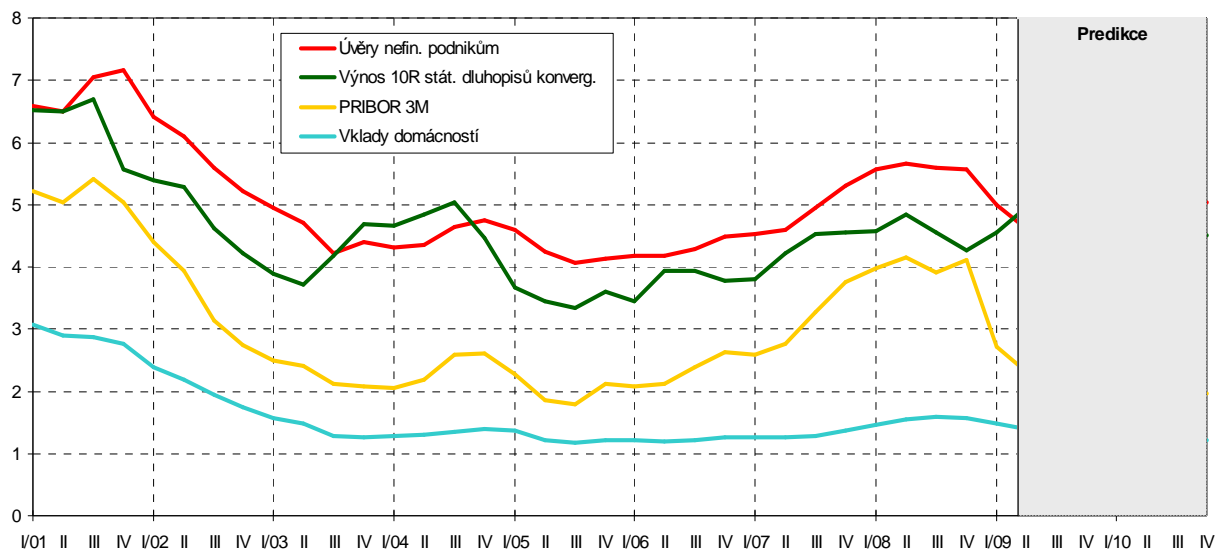
Tabulka 6.2: Úrokové sazby – čtvrtletní průměrné sazby - v % p.a.

	2008				2009			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						Odhad	Predikce	Predikce
Repo 2T ČNB (konec období)	3,75	3,75	3,50	2,25	1,75	1,50	.	.
Hlavní refinanční sazba ECB (konec období)	4,00	4,00	4,00	2,50	1,50	1,00	.	.
Hlavní refinanční sazba Fed (konec období)	2,25	2,00	2,00	0,25	0,25	0,25	.	.
PRIBOR 3M	3,98	4,15	3,91	4,11	2,71	2,3	2,1	1,8
Výnos do doby splatnosti 10letých státních dluhopisů pro konvergenční účely ¹⁾	4,57	4,83	4,55	4,27	4,55	5,0	4,4	4,3
Úrokové sazby z úvěrů nefinančním podnikům	5,56	5,65	5,60	5,56	4,99	4,6	4,5	4,5
Úrokové sazby z vkladů domácností	1,47	1,55	1,58	1,58	1,48	1,4	1,3	1,3

¹⁾ Viz poznámka 2 u tabulky 6.1.

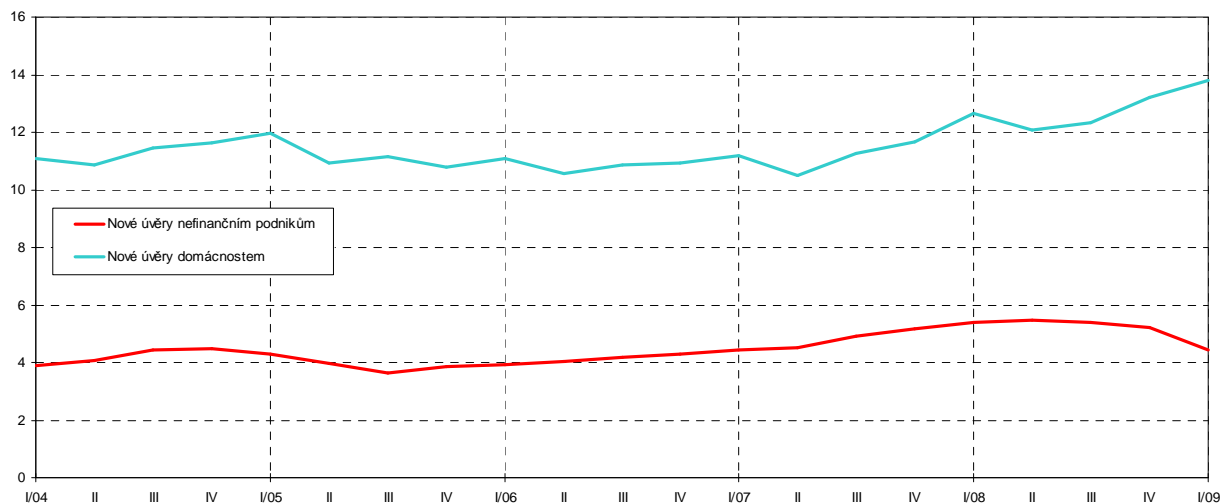
Graf 6.1: Úrokové sazby

% p.a.

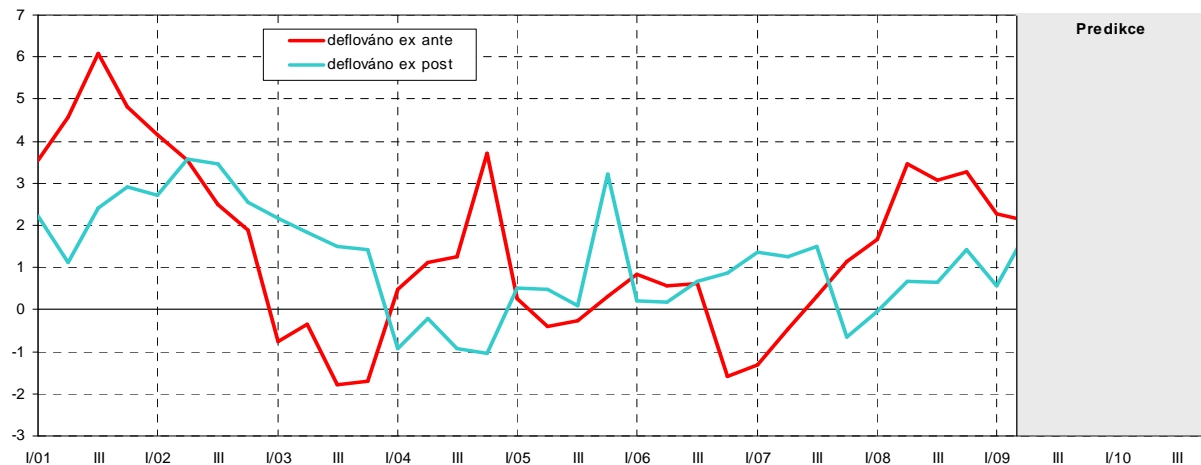
Graf 6.2: Úrokové sazby z nových úvěrů nefinančním podnikům a domácnostem

% p.a.

Graf 6.3: Reálné sazby mezibankovního trhu

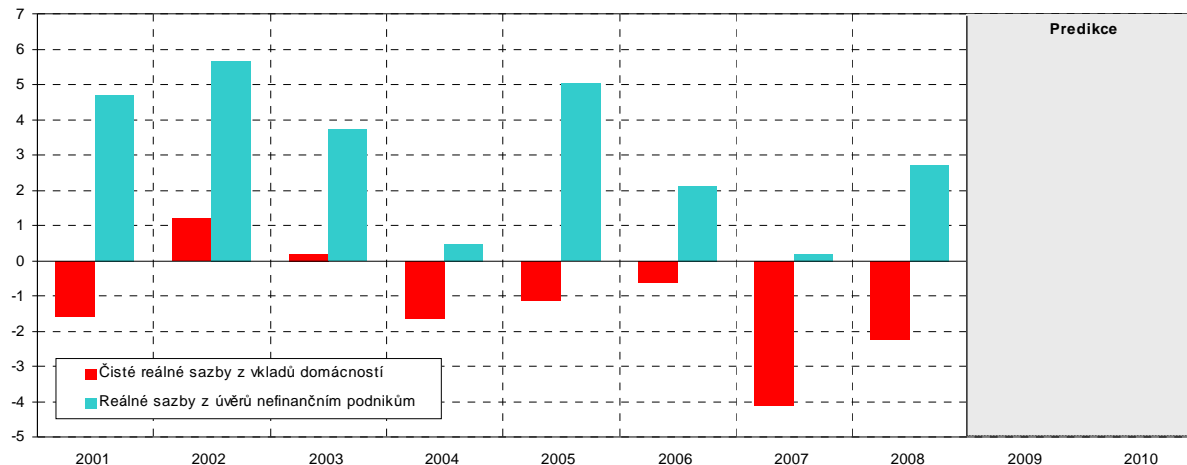
PRIBOR 1R přepočteno růstem deflátoru domácího užití, % p.a.

Roční sazba PRIBOR na mezibankovním trhu přepočtená růstem deflátoru domácí poptávky. Při deflování ex post je použit růst cen za uplynulá čtyři čtvrtletí. Při deflování ex ante je použit růst cen v následujících čtyřech čtvrtletích, tedy do splatnosti mezibankovního vkladu. V případě, že skutečné hodnoty růstu cen ještě nejsou známy, je použito predikce. Deflování ex ante podle našeho názoru lépe odráží ekonomický charakter reálných úrokových sazeb.

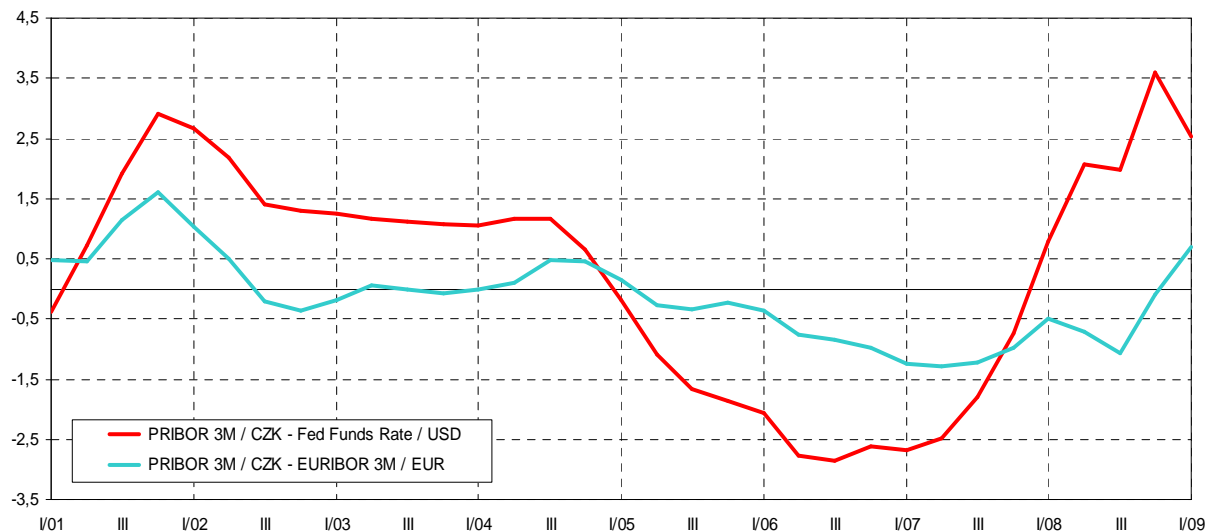
Graf 6.4: Průměrné reálné sazby z úvěrů a vkladů

Sazby z úvěrů přepočteny růstem deflátoru domácího užití v průběhu roku, sazby z termínovaných vkladů po zdanění deflovány růstem indexu spotřebitelských cen v průběhu roku., % p.a.

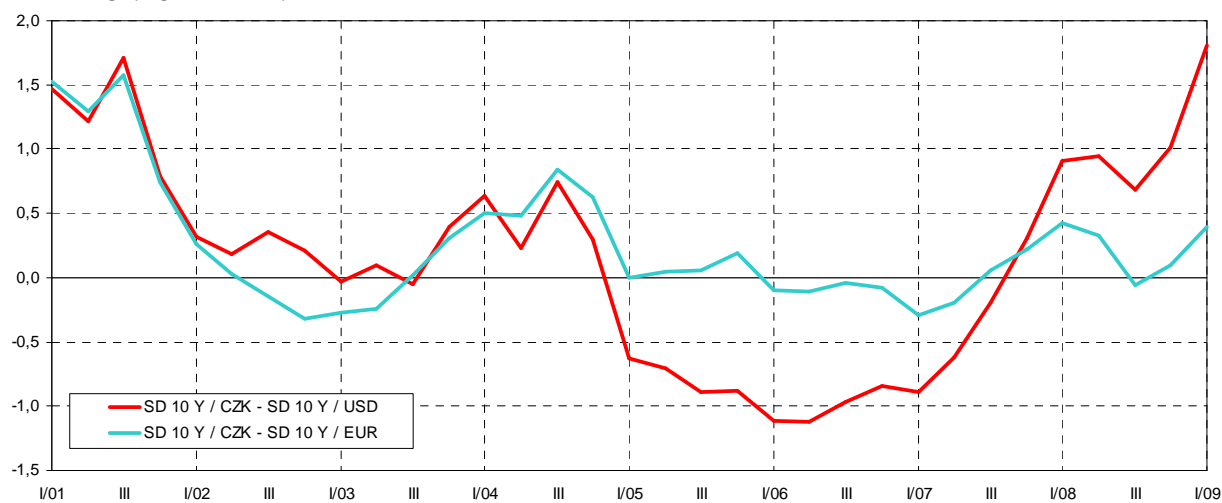
Graf 6.5: Krátkodobý úrokový diferenciál

procentní body

Graf 6.6: Dlouhodobý úrokový diferenciál

(státní dluhopisy), procentní body

7. Vládní sektor

Prameny: MF ČR, ČSÚ

Tabulka 7.1: Saldo a dluh

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
		<i>Předb. Predikce</i>									
Saldo vládního sektoru	<i>mld. Kč</i>	-81	-135	-167	-170	-83	-107	-84	-21	-52	-199
Dluh vládního sektoru	<i>mld. Kč</i>	405	591	702	775	855	889	951	1021	1106	1253
	<i>předch.r.=100</i>	119,1	145,9	118,7	110,3	110,3	103,9	107,1	107,3	108,3	113,3
	<i>% HDP</i>	18,5	25,1	28,5	30,1	30,4	29,8	29,5	28,9	29,9	34,5
Úrokové deriváty ¹⁾	<i>mld. Kč</i>	0,0	0,0	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-0,4	-0,7	-1,9	0,5
Saldo vládního sektoru vč. úrokových derivátů ²⁾	<i>mld. Kč</i>	-81	-135	-167	-171	-83	-107	-85	-22	-54	-198
	<i>% HDP</i>	-3,7	-5,7	-6,8	-6,6	-3,0	-3,6	-2,6	-0,6	-1,5	-5,5
Úroky	<i>% HDP</i>	0,8	1,0	1,2	1,1	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,5
Primární saldo	<i>% HDP</i>	-2,9	-4,7	-5,5	-5,5	-1,8	-2,4	-1,5	0,5	-0,3	-4,0

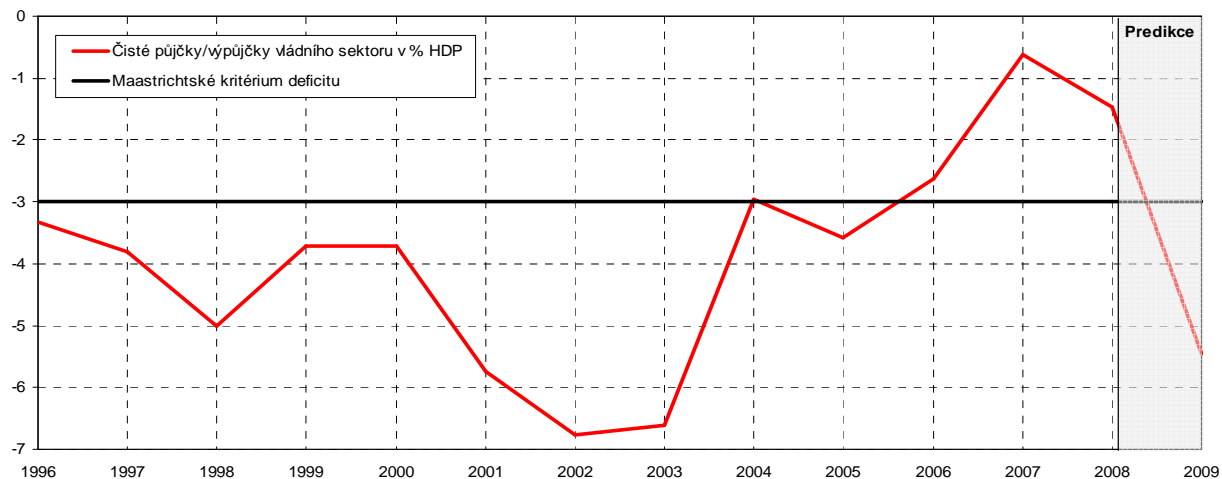
Pozn.: Vládní dluh je definován následujícími finančními instrumenty: oběživo a depozita, emitované cenné papíry jiné než účasti s vyloučením finančních derivátů a úvěry (půjčky). Vládní dluh je vyjádřen v nominální hodnotě, která je považována za ekvivalent jmenovité hodnoty (face value). Vládní dluh je konsolidován, tzn. závazky odpovídajících finančním aktivům jiných subjektů v subsektoru, resp. sektoru vládních institucí jsou vyloučeny

¹⁾ Jedná se o zajišťovací instrumenty proti úrokovému riziku.

²⁾ Deficit vládního sektoru, který je relevantní pro ověřování plnění maastrichtských konvergenčních kritérií.

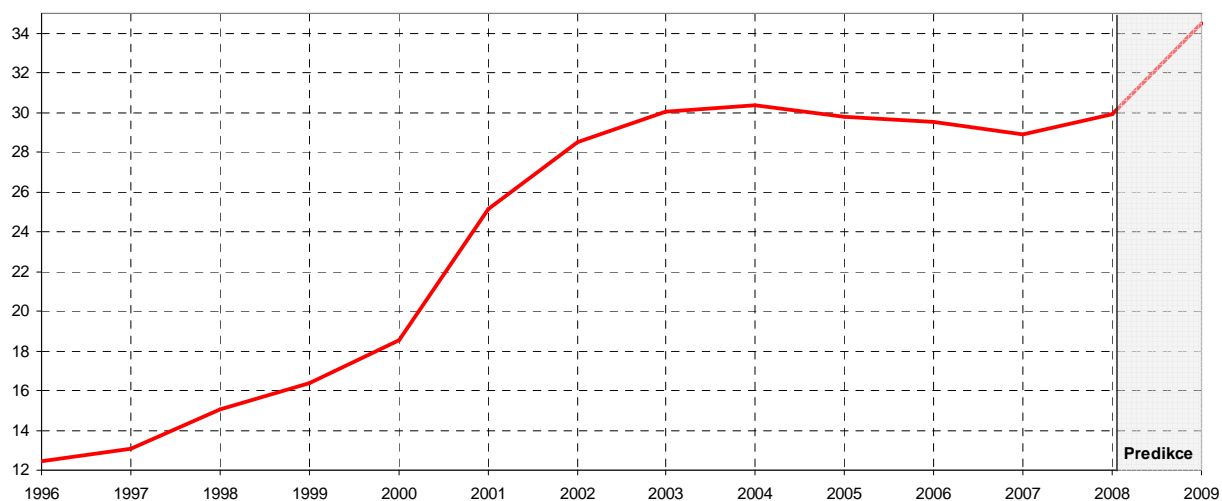
Graf 7.1: Saldo vládního sektoru

v % HDP

Graf 7.2: Dluh vládního sektoru

v % HDP

8. Světová ekonomika

Prameny: Eurostat; OECD – Main Economic Indicators, Quarterly National Accounts; The Economist; IMF – Financial Statistics; odhady MF

Tabulka 8.1: **Hrubý domácí produkt** – roční
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

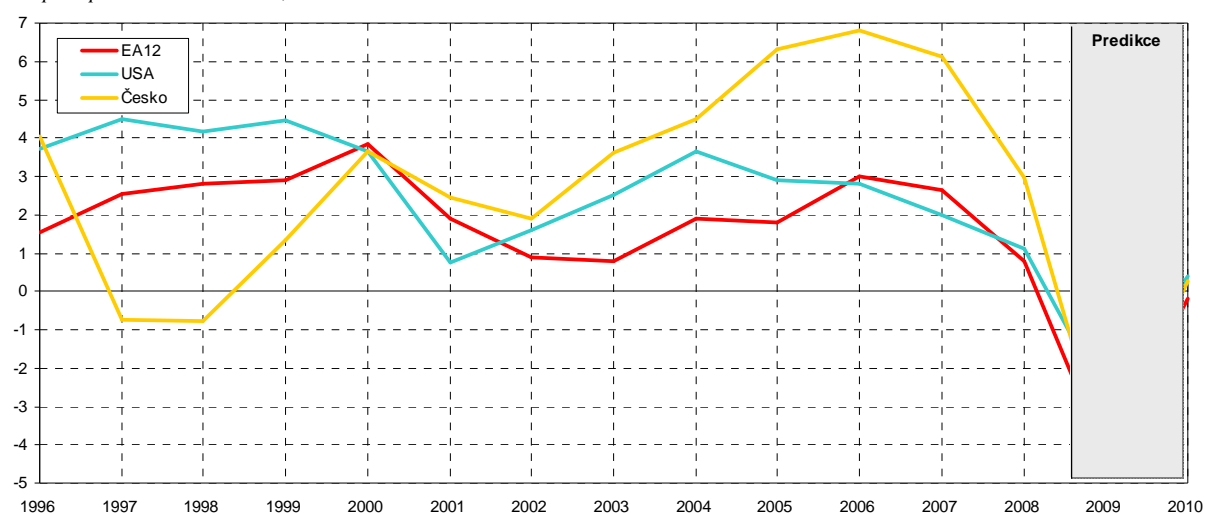
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
EU27	2,0	1,2	1,3	2,5	2,0	3,1	2,9	0,9	-4,2	-0,1
EA12	1,9	0,9	0,8	1,9	1,8	3,0	2,6	0,8	-4,3	-0,2
Německo	1,2	0,0	-0,2	0,7	0,9	3,2	2,6	1,0	-5,8	0,0
Francie	1,9	1,0	1,1	2,3	1,9	2,4	2,3	0,3	-2,9	0,4
Británie	2,4	2,1	2,8	2,8	2,1	2,8	3,0	0,7	-3,9	0,3
Rakousko	0,5	1,6	0,8	2,5	3,3	3,3	3,0	1,7	-4,0	0,1
USA	0,8	1,6	2,5	3,6	2,9	2,8	2,0	1,1	-2,8	0,4
Maďarsko	4,1	4,4	4,2	4,8	4,1	3,9	1,1	0,5	-6,0	-1,2
Polsko	1,2	1,4	3,9	5,3	3,6	6,2	6,6	4,8	-0,5	0,7
Slovensko	3,4	4,8	4,8	5,2	6,6	8,5	10,4	6,4	-4,8	1,5
Česko	2,5	1,9	3,6	4,5	6,3	6,8	6,1	3,0	-4,3	0,3

Tabulka 8.2: **Hrubý domácí produkt** – čtvrtletní
růst ve stálých cenách - v %, sezónně očištěná data

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
						<i>Odhad</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>	<i>Predikce</i>
EU27	<i>mezičtvrtletní</i>	0,6	-0,1	-0,4	-1,7	-2,4	-0,4	-0,1	-0,1
	<i>meziroční</i>	2,4	1,7	0,7	-1,6	-4,5	-4,8	-4,5	-2,9
EA12	<i>mezičtvrtletní</i>	0,7	-0,3	-0,4	-1,8	-2,5	-0,5	-0,1	-0,1
	<i>meziroční</i>	2,1	1,4	0,4	-1,7	-4,8	-5,0	-4,8	-3,1
Německo	<i>mezičtvrtletní</i>	1,5	-0,5	-0,5	-2,2	-3,8	-0,1	-0,1	0,0
	<i>meziroční</i>	2,8	2,0	0,8	-1,8	-6,9	-6,5	-6,1	-4,0
Francie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,4	-0,4	-0,2	-1,5	-1,2	-0,5	-0,3	-0,1
	<i>meziroční</i>	1,9	1,0	0,1	-1,7	-3,2	-3,3	-3,4	-2,1
Británie	<i>mezičtvrtletní</i>	0,3	0,0	-0,7	-1,6	-1,9	-0,6	-0,3	-0,2
	<i>meziroční</i>	2,6	1,8	0,4	-2,0	-4,1	-4,7	-4,2	-2,9
Rakousko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,6	0,2	0,0	-0,4	-2,6	-1,1	-0,6	-0,4
	<i>meziroční</i>	2,6	2,3	1,6	0,4	-2,7	-4,0	-4,6	-4,7
USA	<i>mezičtvrtletní</i>	0,2	0,7	-0,1	-1,6	-1,4	-0,4	-0,1	0,0
	<i>meziroční</i>	2,5	2,1	0,7	-0,8	-2,5	-3,6	-3,5	-1,9
Maďarsko	<i>mezičtvrtletní</i>	0,9	-0,3	-0,9	-1,8	-2,5	-0,7	-0,4	-0,3
	<i>meziroční</i>	1,8	1,6	0,3	-2,2	-5,4	-5,8	-5,3	-3,9
Polsko	<i>mezičtvrtletní</i>	1,1	0,7	0,7	0,0	0,4	-1,0	-1,0	-0,7
	<i>meziroční</i>	6,4	5,5	4,9	2,6	1,9	0,1	-1,6	-2,3
Slovensko	<i>mezičtvrtletní</i>	-3,3	1,9	1,8	2,1	-11,4	2,8	2,9	3,0
	<i>meziroční</i>	8,1	8,1	7,3	2,4	-6,2	-5,3	-4,3	-3,5
Česko	<i>mezičtvrtletní</i>	-0,1	1,2	0,6	-1,8	-3,4	-0,1	-0,1	0,0
	<i>meziroční</i>	3,8	4,6	3,1	-0,1	-3,4	-4,6	-5,2	-3,5

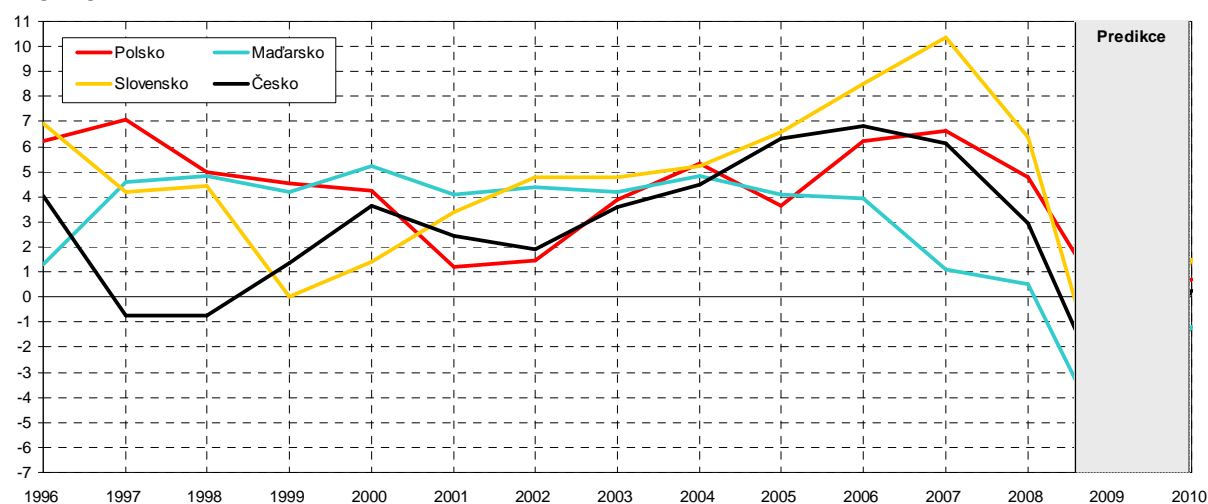
Graf 8.1: Hrubý domácí produkt

růst proti předchozímu roku v %, sezónně očištěná data

Graf 8.2: Hrubý domácí produkt – vybrané tranzitivní země

růst proti předchozímu roku - v %, sezónně očištěná data

Tabulka 8.3: Světové ceny komodit – roční

ceny okamžitého dodání

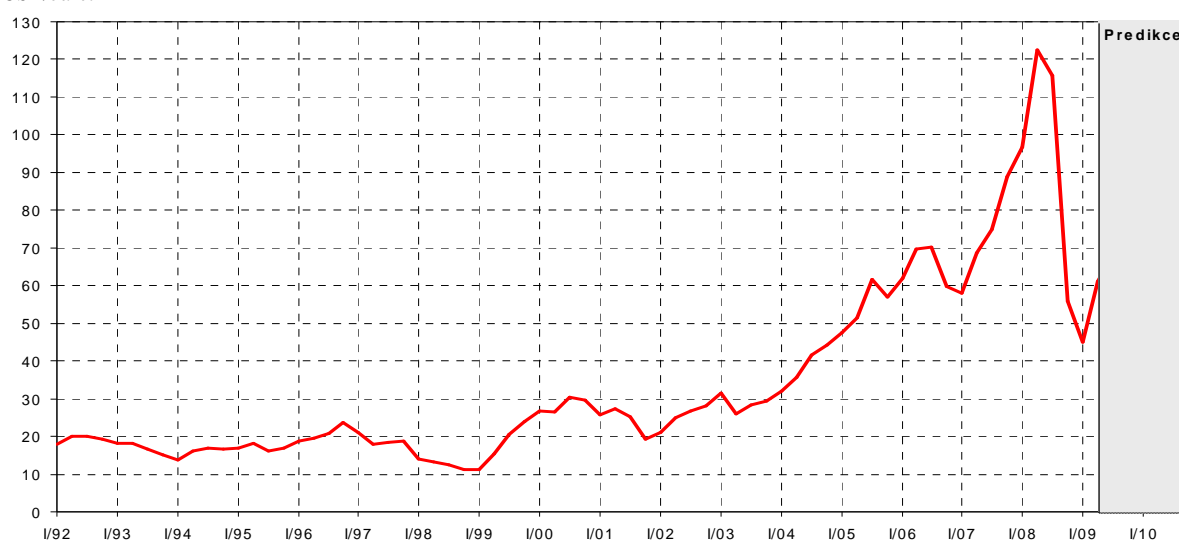
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
										Predikce	Predikce
Ropa Brent	USD/barel	24,4	25,3	28,8	38,3	54,4	65,4	72,7	97,7	62	79
	předch.r.=100	86,2	103,6	114,0	133,0	142,0	120,1	111,2	134,4	63,2	127,5
Index v CZK	2005=100	71,2	63,5	62,4	75,6	100,0	113,4	113,3	127,7	95	118
	předch.r.=100	85,0	89,1	98,3	121,1	132,3	113,4	99,9	112,7	74,4	124,2
Cena pšenice (USD)	USD/t	126,8	148,5	146,1	156,9	152,4	191,7	255,2	326,0	.	.
	předch.r.=100	111,2	117,1	98,4	107,3	97,2	125,8	133,1	127,7	.	.
Index v CZK	2005=100	132,1	133,2	113,0	110,5	100,0	118,7	142,0	152,1	.	.
	předch.r.=100	109,6	100,8	84,8	97,7	90,5	118,7	119,6	107,1	.	.

Tabulka 8.4: Světové ceny komodit – čtvrtletní
ceny okamžitého dodání

		2008				2009			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2 <i>Odhad</i>	Q3 <i>Predikce</i>	Q4 <i>Predikce</i>
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	96,7	122,5	115,6	55,9	45,0	61	68	73
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	166,4	178,3	154,1	62,8	46,5	49,8	58,8	130,6
Index v CZK	<i>2005=100</i>	126,4	149,0	142,0	82,4	73,0	92	102	110
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	132,8	135,1	121,6	65,2	57,8	61,7	72,1	133,1
Cena pšenice (USD)	<i>USD/t</i>	411,4	346,5	318,0	228,0	232,0	.	.	.
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	207,4	168,5	115,7	66,7	56,4	.	.	.
Index v CZK	<i>2005=100</i>	192,3	150,7	139,7	120,1	134,7	.	.	.
	<i>st.obd.p.r.=100</i>	165,5	127,6	91,3	69,3	70,0	.	.	.

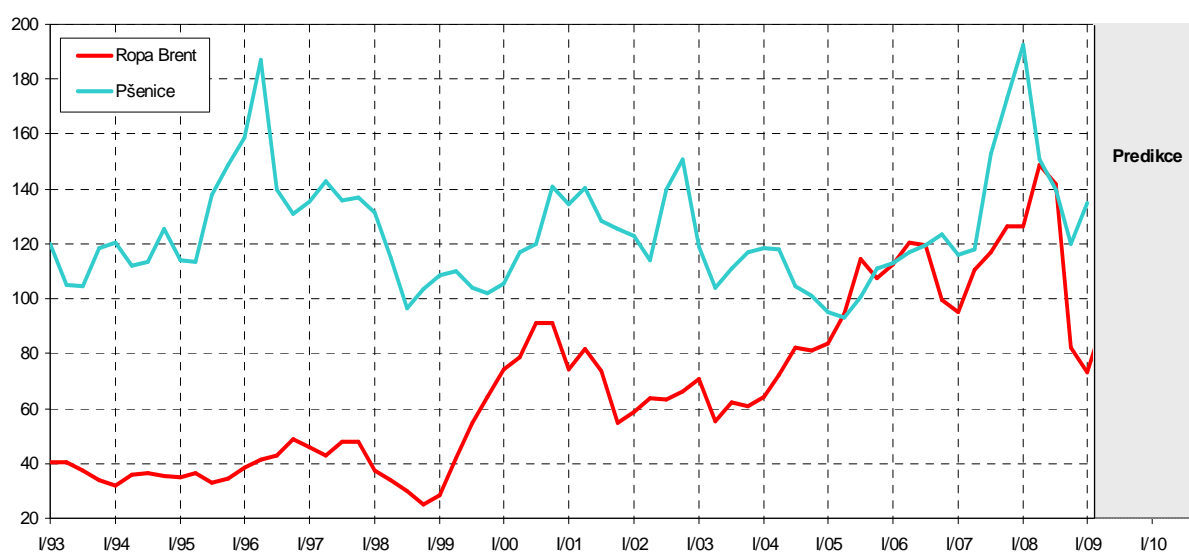
Graf 8.3: Dolarová cena ropy

USD/barel

Graf 8.4: Korunové indexy světových cen komodit

index 2005=100

9. Mezinárodní srovnání

Prameny: Eurostat, OECD, IMF, propočty MF ČR

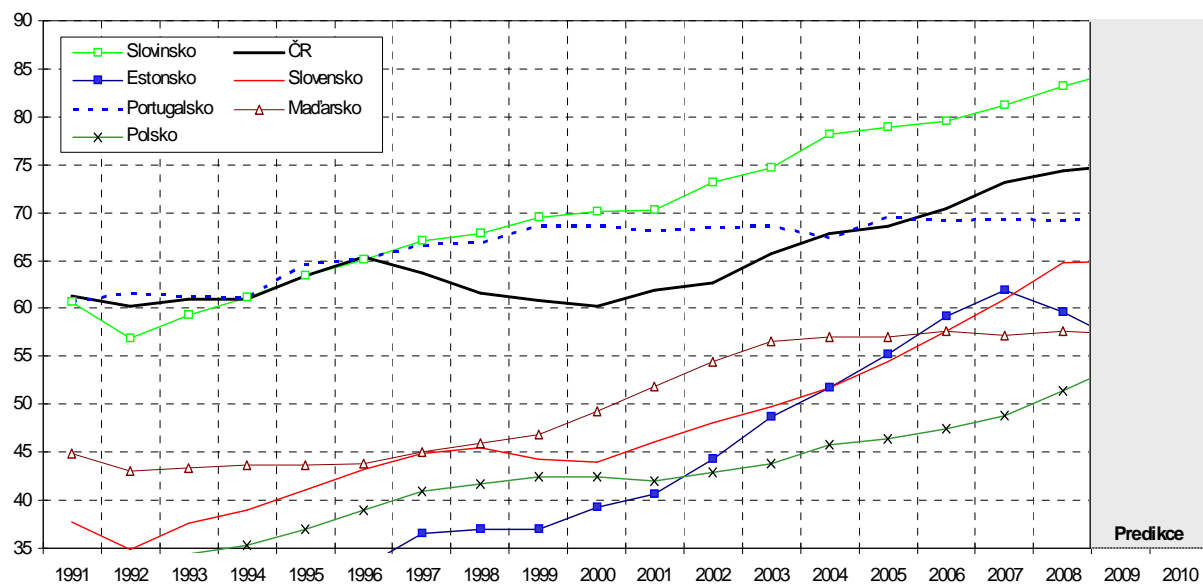
Tabulka 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

Paritou kupní síly je takový poměr mezi měnami, který vyjadřuje schopnost zakoupit stejný soubor statků v obou zemích.

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
									Předb.	Predikce	Predikce
Řecko	PPS	17 100	18 500	19 100	20 400	20 900	22 200	23 600	24 200	24 100	24 300
	EA 12 = 100	76	80	82	85	84	85	86	88	92	92
Slovensko	PPS	15 800	16 800	17 300	18 700	19 600	20 700	22 200	22 800	22 300	22 600
	EA 12 = 100	70	73	75	78	79	79	81	83	85	86
Česko	PPS	13 900	14 400	15 200	16 300	17 100	18 300	20 000	20 400	19 700	19 800
	EA 12 = 100	62	63	66	68	69	70	73	74	75	75
Portugalsko	PPS	15 300	15 800	15 900	16 100	17 300	18 000	19 000	19 000	18 300	18 300
	EA 12 = 100	68	68	69	67	70	69	69	69	70	70
Slovensko	PPS	10 400	11 100	11 500	12 400	13 500	15 000	16 700	17 700	17 100	17 500
	EA 12 = 100	46	48	50	52	54	58	61	65	65	67
Maďarsko	PPS	11 600	12 600	13 100	13 700	14 200	15 000	15 600	15 800	15 100	14 900
	EA 12 = 100	52	55	57	57	57	58	57	58	57	56
Estonsko	PPS	9 100	10 200	11 300	12 400	13 700	15 400	16 900	16 300	14 900	14 900
	EA 12 = 100	41	44	49	52	55	59	62	60	57	56
Polsko	PPS	9 400	9 900	10 100	11 000	11 500	12 400	13 400	14 100	14 200	14 400
	EA 12 = 100	42	43	44	46	46	47	49	51	54	55
Litva	PPS	8 200	9 000	10 200	10 900	11 900	13 100	14 800	15 200	13 800	13 300
	EA 12 = 100	37	39	44	46	48	50	54	56	52	50
Lotyšsko	PPS	7 700	8 400	9 000	9 900	10 900	12 400	14 400	13 800	12 200	12 000
	EA 12 = 100	34	37	39	41	44	48	53	50	47	45

Graf 9.1: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžné parity kupní síly

EA 12 = 100

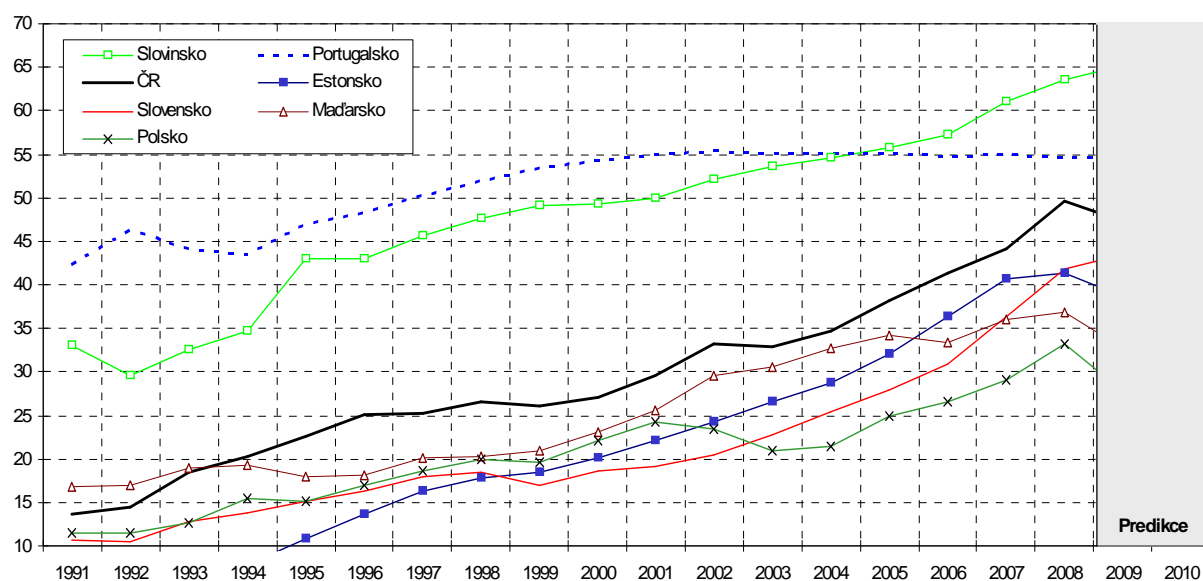
Tabulka 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
		<i>Předb. Predikce Predikce</i>									
Řecko	EUR	13 400	14 300	15 500	16 800	17 800	19 100	20 400	21 600	21 600	22 000
	EA 12 = 100	58	60	65	67	69	71	73	75	79	80
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	77	76	78	79	83	84	84	85	86	87
Slovinsko	EUR	11 400	12 300	12 900	13 600	14 300	15 400	17 100	18 200	17 900	18 400
	EA 12 = 100	50	52	54	55	56	57	61	63	65	67
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	71	71	72	70	71	72	75	76	77	78
Česko	EUR	6 800	7 800	7 900	8 600	9 800	11 100	12 300	14 200	13 000	13 700
	EA 12 = 100	29	33	33	35	38	41	44	50	47	50
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	48	53	50	51	56	59	60	67	63	66
Portugalsko	EUR	12 600	13 100	13 300	13 700	14 100	14 700	15 400	15 600	15 000	15 000
	EA 12 = 100	55	55	55	55	55	55	55	55	54	55
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	81	81	80	82	79	79	79	79	78	78
Slovensko	EUR	4 400	4 800	5 500	6 300	7 100	8 300	10 200	12 000	11 900	12 300
	EA 12 = 100	19	21	23	25	28	31	36	42	43	45
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	41	43	46	49	51	53	59	65	67	67
Maďarsko	EUR	5 800	7 000	7 400	8 100	8 800	8 900	10 100	10 500	9 000	9 500
	EA 12 = 100	26	30	31	33	34	33	36	37	33	35
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	49	54	54	57	60	58	63	64	57	61
Estonsko	EUR	5 100	5 700	6 400	7 100	8 200	9 700	11 400	11 800	10 600	10 400
	EA 12 = 100	22	24	27	29	32	36	41	41	39	38
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	54	55	55	55	58	61	66	69	68	67
Polsko	EUR	5 600	5 500	5 000	5 300	6 400	7 100	8 100	9 500	7 600	8 200
	EA 12 = 100	24	23	21	21	25	27	29	33	28	30
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	58	55	48	47	54	56	59	64	51	54
Litva	EUR	3 900	4 300	4 800	5 300	6 100	7 100	8 400	9 600	8 800	8 300
	EA 12 = 100	17	18	20	21	24	26	30	34	32	30
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	47	47	45	46	50	52	56	60	61	60
Lotyšsko	EUR	4 000	4 200	4 300	4 800	5 700	7 000	9 300	10 200	8 700	8 200
	EA 12 = 100	17	18	18	19	22	26	33	36	32	30
<i>Index cenové hladiny HDP</i>	EA 12 = 100	51	49	46	47	50	55	63	71	68	65

Index cenové hladiny je podíl směnného kurzu a parity kupní síly mezi měnami.

Graf 9.2: Úroveň HDP na obyvatele při přepočtu pomocí běžného směnného kurzu

EA 12 = 100

Graf 9.3: Komparativní cenová hladina HDP

EA 12 = 100

